

שתילי אבוקדו ל-2019
חומר ריבוי מאושר
נייד 051-5599045

קו למחשבה

גדעון בן-אור
משרד עורכי דין
GIDEON BEN-OR
ADVOCATES

יום עיון בנושא

מגורים, ירושה ושימושים לא
חקלאיים בסקטור המושבי
ראו עמוד 3

שבועון המושבים וההתיישבות הכפרית • מס' 1048 • 6 בספטמבר 2018 • כ"ו באלול תשע"ח

- מה מאחלת מיכל קראוס
לשנה החדשה? עמ' 6
- לגור במדבר, לגדל דבורים
ולייצר דבש, עמ' 16
- 7 החלטות משפחתיות
לשנה החדשה, עמ' 20
- מי מגדל לולבים וערבות?
עמ' 24
- טעם וריח לו - ביקור
במשק "אתרוגי מחפוד"
עמ' 38
- "עם קדושה לא הולכים
למכולת", עמ' 44

"קו לחושבה"
מאת אקרא
קוראיו שנת
אתיקות
אכבה, פאסא
וצמיחה!

פרח רימון בדרך לפרי (צילום: משרד החוץ)

ירוקים מתמיד! לקבלת העיתון במייל, צור קשר בדוא"ל: kav_daf@tmags.co.il

מטור
מוטור
להיות חופשי באמת. *9930

MULE PRO 1000
Kawasaki

MULE 4010
התמונות להמחשה בלבד. כפוף לתקנון. ט.ל.ח.

MULE 610 SX

טרקטור המשא
הנמכר בישראל!

עכשיו ב-24 תשלומים ללא ריבית
+ אפשרות לטרייד אין

צחי, מנהל מכירות: 052-611-7097

חגי שמח

• עורך: עמוס דה וינטר
 kav_daf@tmags.co.il
 • מנהלת עיתון: עדנה זיו
 • עיצוב ועריכה גרפית: מודעות ומערכת: בני בנגלס
 • כותבים: חני סולומון, זהר נוי, אבי אובלינגהרץ, בריכוכבא מדרשי, מיקי נירון, עמוס צימרמן, אפרת חקיקת, אלמוג סורין
 • הפקה: kav_daf@tmags.co.il
 טל' 073-2369058
 פקס' 073-2369088
 • מיחשוב: גילברט בנגז
 • מזכירת הפקה סניף דרום: אנה רייזניקינד
 • יועצי פרסום: יעקב קניאל 054-4557780, יורם טביבי
 • מודעות: kav_daf@tmags.co.il

המערכת אינה אחראית על תוכן המודעות

המערכת והמנהלה רח' מנחם בגין 53, ת"א © כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.

סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

פתיאים לכם בליטון

קוראים יקרים, "קו להושב" נכתב עבורכם. יש בו מקום לתגובותיכם על הכתבות המתפרסמות בו, למאמרי דעה, לסיפורים ולשירים שכתבתם, ואף לתמונות שלכדו את עיניכם ונשמרו במצלמתכם. כתבו את שם הצלם בשם קובץ התמונה, הקלידו מאמרים ויצירות ושלחו אלי: editor_kav@tmags.co.il

בקרו אותנו והגיבו גם בפייסבוק, בכתובת: קו להושב - שבועון המושבים וההתיישבות הכפרית

מה קורה?

שכבת גרעין חדשה נכנסה לתנועה!

יום השיבוצים של הגרעינים מבני המושבים לשנת 2018-2019 התקיים השבוע

יום השיבוצים של הגרעין הארצי של בני המושבים לשנת 2018-2019 התקיים השבוע, במסגרתו גילו חניכי שנת השירות את הקומות והמועצות, בהן הם הולכים להתנדב בשנת השירות שלהם.

הגרעינים החדשים המשיכו את היום בסמינר הכוון שהתקיים במהלך השבוע, בהם התעסקו בתפיסות תפי"ק, גישות חינוכיות והעמקה בשורשי היניקה של התנועה וכלים בהדרכה, בטיחות ועוד.

השנה נפתחה בטקס קצר ובפעילות הכרות עם הקורמונות שיקלטו אותם במועצות לשלב החפיפה. מזכ"ל

חירום שגרה

תושבי אשכול, הרבש"צים, אנשי המועצה וילדי המועצה האזורית אשכול לקחו חלק בהפקת "קליפ" סטירי על המצב ביישובי עוטף זה ושמו: "חירום-שגרה". הקליפ מבוסס על השיר קומסי קומסה של סטפאן לגאר והופק ע"י "גיאנים הפקות" (יובל רוטמן, יובל בן-יעקב, עינת אמסלם ויקור אוזן), המקומית, בשיתוף עם מרכז חוסן אשכול והמועצה. צילום הקליפ: אייל בריברם.

ניתן לצפות בקליפ ב: https://www.youtube.com/watch?v=sha-feature&1X50_Ys3VHg

"הפסקת האש הזו לא מביאה איתה תקוות גדולות לשקט ארוך טווח"

אומר ראש מועצת שדות נגב, תמיר עידאן, בהתייחסו להפסקת האש

היא תסתיים, החמאס שולט באש וגם בהפסקת האש. "האם המשך טרור העפיונים והבלונים הינו בגדר הפסקת האש? האם ירי של רקטה אחת ביום זה בסדר? "אנו מצפים לאחת משתי האפשרויות, או מבצע צבאי שיכריע את החמאס או הסדר מקיף וארוך טווח שיכלול את כל סוגי הטרור ואת כל הארגונים ויבטיח הפסקת ההתעצמות הצבאית של החמאס.

"אני מבקש להזכיר כי אנו נמצאים בסוג של מלחמה כבר 4 חודשים ולא נסכים להמשיך לחיות במצב בו אנו חיי תושבינו תלויים בהחלטות של החמאס."

"הפסקת האש הזו לא מביאה איתה תקוות גדולות לשקט ארוך טווח", אומר ראש מועצת שדות נגב, תמיר עידאן, בהתייחסו להפסקת האש: "ראשית צריך להדגיש שאף אחד לא עידכן אותנו כי יש הפסקת אש. אנו שומעים זאת רק מחמאס.

"שנית, ברור לחלוטין שהפסקת האש הזו לא מביאה איתה תקוות גדולות לשקט ארוך טווח כי אין כאן שום רגיעה של חמאס מהמהלכים האחרונים. עובדה היא שהוא זה שיוזם וקובע מתי תתחיל לחימה ומתי

תוכן

4

גידול יעיל

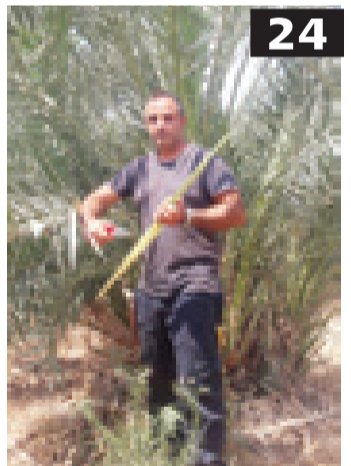
ועדת קרקעות של תנועת המושבים דנה במסקנות הועדה לעיבוד יעיל

20

שלום בית

עו"ד אפרת חקיקת על 7 החלטות משפחתיות לשנה החדשה

24

ארבעת המינים

סיפורו של אלעד עמיר, המגדל לולבים ברוויה וערבות בכפר יחזקאל

יום השיבוצים של הגרעין הארצי מ"בני המושבים"

תנועת המושבים, מאיר צור, שהיה בצעירותו בגרעין עורר, הגיע לברך את השכבה החדשה בפעילות. חיים חרד, רכז שנת השירות, אמר: "אנו עומדים בפני שנה חדשה מלאת אתגרים, קשיים והצלחות. בחי ברה שלנו יש כוחות שרוצים לכבות את האור, אבל פה יושבים אתם, נערים ונערות שבוחרים לשמר את האור. הבחירה שלכם מרגשת אותי. אני שמח להיות זה שיוצא אתכם לדרך מלא בעשייה ויצירה. חניכים יקרים כל עוד תמשכו לבחור במעשה הגדול האור לא ייכבה ויהיה ניתן עוד לתקן."

בתמונה: התושבים והילדים משתתפים בצילום הקליפ בתל גמא השרוף (צילום: מ.א. אשכול)

עיתוני ההתיישבות מגדילים את החשיפה שלך!

חפשו אותנו בפייסבוק

ניתן לקרוא את עיתוני **הזמן הירוק**, **החלב והחלה**, **יבול שני**, גם באתרים הבאים:

- www.tmoshavim.org.il/index.aspx?id=4327
- www.ihaklai.org.il
- www.fgo.co.il/HTMLs/home.aspx
- www.ofek-israel.org.il
- www.kib.org.il/yarok.html
- www.israel.agrisupportonline.com

- תנועת המושבים
- האיחוד החקלאי
- ארגון מגדלי הפרחים
- אופק
- קיבוצנים
- הפורטל לחקלאות טבע וסביבה

יום עיון בנושא

מגורים, ירושה ושימושים לא חקלאיים בסקטור המושבי

לאחרונה חלו שינויים רבים בזכויות המתיישבים בנחלותיהם.
תיקונו של חוק התכנון והבניה, כמו גם
החלטות רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) ופסקי דין חדשים של בית המשפט העליון,
מגדירים מחדש את המותר והאסור בתחומי הנחלה.
בכדי להבין את משמעות ההתפתחויות הנ"ל לסקטור המושבי,
ייערך על ידי משרד עו"ד גדעון בן אור

יום עיון בתאריך 18.10.2018 אשר מיועד למתיישבי המושבים

שתוכניתו כמפורט:

התכנסות וארוחת בוקר מפנקת במסעדת המלון.	09:30-10:30
פאנל פתיחה: הנחלה המושבית והשימושים בה בראייה לאומית- בהווה ובעתיד. מרצים: מר רני אידן, ראש המועצה האזורית עמק חפר מר מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל	10:30-11:30
יישום הלכה למעשה של החלטות מועצת מקרקעי ישראל העוסקות בבנייה למגורים ובפיצול בנחלה. מרצה: מר דודו קוכמן, עו"ד- מזכ"ל האיחוד החקלאי	11:30-12:15
הפסקת קפה ועוגה.	12:15-12:30
שימושי תעסוקה לא חקלאית בנחלה ובמשבצת המושב- המצב העכשווי ומגמות לעתיד. מרצה: מר גדעון בן אור, עו"ד	12:30-13:15
המיסים והתשלומים השונים בבניה למגורים ובשימושים חורגים בנחלה. מרצה: גב' נחמה בוגין, שמאית מקרקעין	13:15-14:00
ארוחת צהריים עשירה במסעדת המלון.	14:00-15:00
יישום של חוק התכנון והבניה בנחלה המושבית לאור תיקון 116: המותר והאסור. מרצה: גב' נעמה בר יעקב, עו"ד- ממשרד עורכי דין גדעון בן אור	15:00-15:45
חידושים בסוגיות הורשת נחלות וזכויות בנים ממשיכים. מרצה: גב' אדוה כוכבי, עו"ד- ממשרד עורכי דין גדעון בן אור	15:45-16:30

יום העיון ייערך במלון הילטון, רח' הירקון 205 תל אביב.

עלות ההשתתפות ביום העיון הינה 300 ₪ והיא כוללת השתתפות בהרצאות, ארוחת בוקר, ארוחת צהריים
וכן קפה ועוגה בהפסקה.

יש להירשם ולשלם ליום העיון מראש.

מספר המקומות מוגבל, בהתאם לסדר ההרשמה. הסדר חניה במחיר מוזל בחניון המלון לבאי יום העיון
להרשמה: משרד עו"ד גדעון בן אור בטלפון: 03-6133945

או באתר האינטרנט של משרד עו"ד גדעון בן אור: www.benor-law.com

עו"ד עמית יפרח. יוקם צוות מצומצם

הינו, שלא תתאפשר הגדלת מש"צות, למעט בישובים החקלאיים בקו עימות ובמועצות האזוריות אשכול, תמר, הערבה וחבל אילות וכן, ביישובי פתחת ניצנה, בכפוף לפרוגרמה אזורית ובהתאם לאכי לוס וקליטה. עו"ד יפרח ערכן, כי "ישנן לפחות חמש פרוגרמות אזוריות מאושרות במשרד החקלאות, שמבחינתנו צריך ליישמן ללא קשר להחלטות הועדה".

הועדה החליטה שיוקם צוות מצוי מצם, יחד עם נציגי התנועה הקיי בוצית, שיבחן את הרו"ח ויגבש את רשימת התיקונים הנדרשת ואיתן ייגשו התנועות לפגישות עבודה עם נציגי רמ" ומשרד החקלאות.

ועדת קרקעות של תנועת המושבים דנה במסקנות הועדה לעיבוד יעיל

עו"ד יפרח עדכן, כי "ישנן לפחות חמש פרוגרמות אזוריות מאושרות במשרד החקלאות, שמבחינתנו צריך ליישמן ללא קשר להחלטות הועדה"

כל מה שרצינו בוועדה, השינויים הללו באזורים מסוימים הינם מש"צות מועתיים מאוד, יאפשרו שימוש יעיל בקרקע החקלאית ויחזקו את מעמדם של היישובים על הקרקע הזמנית שברשותם, במידה ויוביחו שאכן קיים צורך חקלאי למעבר לחווה המיטבי. ובנושא חוק ההתיישבות, השינוי מבנים אל תוך מעגל ההסדרה לא מעט אגודות מרכזיות, המעבדות שטח חים חקלאיים של היישובים באותו אזור.

כמו כן, הועדה דנה בתיקונים אשר מבחינת תנועת המושבים לא מקובלים עליה וגם לא היו חלק מדינוי הועדה - והמרכזי שביניהם

באזורים שלמים החלה תנועה של גידולי מטעים ומצר שני, היישוב החזיק בקרקע זמנית ולא יכול היה לנטוע עליה. כעת ההמלצות יתנו מענה לצורך החקלאי הקיים ויבי טיחו, כי בקרקע החקלאית יתבצע הגידול שהינו היעיל ביותר, הן מה בחינה החקלאית והן מהבחינה הכלכלית לאותו חקלאי באזורו.

"בנוסף הכנסת הגמישות במדיניות חוק ההתיישבות גם כן תאפשר עיבוד חקלאי קואופרטיבי והשינוי יעודד הקמת התאגדויות חקלאיות משותפות, שיתנו מענה ליתרון לגודל שמצריכה החקלאות בעידן הנוכחי בגידולים מסוימים. להערכתנו, למרות שלא קיבלנו

ארוכי טווח, לרבות גידולי שלחין, מטעים ובתי צמיחה. תקופת החווה תעמוד על 21 שנה, בשלוש תקופות של 7 שנים כל אחת, שמבחינת רמ"י יתחדשו אוטומטית כל עוד הקרקע מעובדת כדיון.

כאמור יו"ר אגף הקרקעות של תנועת המושבים, עו"ד עמית יפרח, ששימש כמשקיף מטעם ההתיישבות בוועדה הממשלתית, סקר בפני חברי ועדת הקרקעות של התנועה את עיקרי ההמלצות ואף הדגיש בפניהם: "אין ספק שמדובר בשינוי חיובי ודרמטי ביכולת של החקלאים והאגודות להשתמש באופן יעיל יותר מבחינה חקלאית בקרקע הזמנית. הצורך נבע משום שמצר אחד,

לאחר שהושלמה עבודת הוועדה שהוקמה על ידי שרי האוצר והחקלאות ונחתמו המלצותיה על ידי נציגי ארבעת המשרדים השותפים, ועדת הקרקעות של תנועת המושבים בראשות עו"ד עמית יפרח דנה ביישום ההמלצות וכוונת רמ"י להי פכם כעת להחלטת מועצת מקרקעי ישראל.

ועדת הקרקעות ותכנון של תנועת המושבים מורכבת מנציגים של התנועה באזורים השונים ואנשי מקצוע בתחום הרלבנטי. כזכור, מאפייני החווה המיטבי שינתן במ"קום החווה הזמני יאפשרו לחקלאים לעבד את השטח בגידולים צמחיים

בני המושבים הקימו תכנית ייחודית לשילוב ילדים ובני נוער בעלי מוגבלויות

התכנית ששמה "בשביל אחד" מקדמת שילוב והשתתפות של ילדים ובני נוער עם שוניות ומוגבלויות בפעילות התנועה

בעלי צרכים מיוחדים. אנו לומדים בעצמנו, מחנכים ומתחנכים ומכירים את שדרת ההורכה כולה כדי לממש מטרה זו. אנחנו מתרגשים לשתף כי חניכים רבים עם מוגבלויות שונות לקחו חלק במחנות הקיץ וסמיי נרי ההדרכה".

לפרטים ולהרשמה לפעילות ניתן לפנות: beshvil1@v-noar.org.il

הדרכה לכלל החניכים, החלו להתקיים הכשרות למדריכים הבוגרים במועצות, הוקמו צוותים לקידום הנושא במספר מועצות שהחלו לבנות תכניות שילוב והשתתפות לחניכים ועוד.

מבני המושבים נמסר: "בשנים האחרונות אנו משקיעים מאמצים רבים במטרה להרחיב ככל הניתן את מעגל חניכנו בדגש על בני נוער

תנועת הנוער "בני המושבים" הקימה תכנית "בשביל אחד", תכנית ייחודית המ"קדמת שילוב והשתתפות של ילדים ובני נוער עם שוניות ומוגבלויות, זאת כדי שילדים בעלי צרכים מיוחדים יוכלו לקחת חלק בפעילות התנועה. אי לכך השנה קודמו תכנים בסמיי נרי הקיץ למדריכים, נכתבו עקרונות

אלפים הפגינו נגד הקמת אסדות גז בקרבת החוף

ראש המועצה האזורית עמק חפר אמר בהפגנה, בכיכר רבין: "תקלה באסדה יכולה לגרום לאסון גדול. לא נאפשר זאת!"

אלפים מפגינים נגד אסדות הגז סמוך לחוף בכיכר רבין

במשך חודשים ארוכים, אני מבין שאין אף אסדה כזו בעולם. יש פה מתכונת בדוקה לאסון".

מאיה יעקבס, מנכ"לית עמותת צלול: "זו ההפגנה הסביבתית הגדולה אי פעם בישראל. אנחנו דורשים מהמי דינה לנהל את פיתוח האנרגיה, הבינוי והתעשייה תוך הקפדה יתרה על הגנת הסביבה".

בעצרת הופיע אמנים רבים ובהם עברי לידר, "הדג נחש", אברהם פל ומארינה מקסימיליאן.

אז שאי אפשר להקים אסדות גז בים, אמר ראש מועצת עמק חפר בנאומו. "נאלצנו להביא חוות דעת של מומחים מקנדה ואוסטרליה, שהסבירו שאפשר להקים אסדות גז בים, על פי הבאר. הממשלה רצתה לקבוע עובדות שלא יכולנו להסכים להן. הסברנו, התנגדנו והוכחנו שהצדק עמנו! גם עכשיו: באסדה שנמצאת כעשרה ק"מ מהחוף - תקלה עלולה לגרום לאסון גדול. אנחנו לא נסכים לכך!"

יוני ספיר, יו"ר עמותת "שומרי הבית", אמר: "כשאנו מבקשים מהמש"ר להגנת הסביבה דוגמה לאסדה אחת שמוהמת בהיקפים שחווה המשרד לגבי אסדת לווייתן, ולא מקבלים תשובות

אלפי בני אדם הפגינו במוצ"ש בכיכר רבין בתל-אביב בדרישה להרחקת אסדות הגז לעומק הים, מרחק של 120 קילומטרים מהחוף. בהפגנה השתתפו מאות מתושבי עמק חפר, שהגיעו באוטובוסים של המועצה, שתמכה כספית במימון ההפגנה.

אסדת גז בחוף דור מוקמת בימים אלה במרחק 10 ק"מ מהחוף. החשש הוא כי האסדה תגרום לזיהום אוויר משמעותי, ובמקרה של תקלה תדלוף ממנה כמות גדולה של קונדנסט (תוצר לוואי של תהליך הפקת הגז) שיוזהם את הים באופן חמור.

"לפני חמש שנים רצו להקים את מתקני הגז בתוך עמק חפר - אמרו לנו

כסף לילדים

ילדי עוטף עזה ורחובות עם מנכ"ל אל על, יאיר פרג'ון ואחרים (צילום: סיון פרג)

אל על אירחה מעל 100 ילדים ובני משפחותיהם מהעיר רחובות ומועוטף עזה לטיסת השקה חווייתית בשמי הארץ של מטוס הדרימליינר השישי של החברה, מטוס הרטרו ששמו "רחובות", המעוצב כמחווה לבואינג מדגם 707 המיתולוגי של אל על לציון 70 שנה למדינה ולאל על.

רגע לפני ההמראה, נערך טקס רשמי להשקת מטוס "רחובות", במסגרתו גונן אוסישקין, מנכ"ל אל על קיבל בברכה את הילדים מהמועצה המקומית אשכול וחוף אשקלון בעוטף עזה ואת ילדי העיר רחובות יחד עם ראש עיריית רחובות, רחמים מלול וראש מועצת חוף אשקלון, יאיר פרג'ון, שליוו אותם במהלך הטיסה. אוסישקין העניק למלול ופרג'ון דגם של המטוס עם הקדשה אישית עבורם.

יאיר פרג'ון, ראש המועצה האזורית חוף אשקלון אמר: "אנו במרחב שלנו מרגישים שאכן יש אמונה משותפת בצירקת הדרך והזהות בקר לקטיבית של עם ישראל בארץ הזו והיום בהשקת המטוס החדש היה בהחלט חוויה ומשט ברחובותיה של הארץ ממעוף הציפור".

עוזי גיל

מומחה מספר 1 בשיווק נדל"ן במושבים • 39 שנות ניסיון והצלחה!
בן כפר ויתקין, רב סן בדימוס

נייד: 052-2429526

נכסים אטרקטיביים למכירה:

- **בית ינאי**, נחלה מקוזזת בהזדמנות 9,000,000 ₪ בלבד (נוף לים!)
- **מגשימים**, נחלה טובה בלבד 7,500,000 ₪ בלבד
- **בני ציון**, הנחלה האטרקטיבית ביותר! 14.5 דונם פינתי + 2 בתים! 6,500,000 ₪ נטו בלבד!
- **בבית חרות** מגרש, 3,300,000 ₪.
- **בגבעת עדה** וילה 300/500, שתי יחידות! 3,800,000 ₪ בלבד.
- **בהדר עם** נחלה עם נוף פתוח למערב. 6,500,000 ₪ בלבד!
- **בצופית** משק עזר 240/380, עם נוף, 3,850,000 ₪ נטו!
- **בבית יהושע** נחלה מקוזזת חזית 85 מטר! 7,800,000 ₪
- **באודים** נחלה מהסרטים! 14 דונם צמודים עם שתי וילות ומגרש של 5 דונם של דשא ועצים!!
- **מדהים!! 9.7 מיליון נטו!!!**
- **בעולש** וילה 270/600 3,500,000 ₪ בלבד!
- **בבן שמן** בית 200/600 3,690,000 ₪ בלבד!
- **מושב מאור** וילה גדולה בהרחבה 2,350,000 ₪ בלבד
- **בבית יצחק** וילה במפליס אחד 5,000,000 ₪ בלבד לזרזים ומבינים!
- **מושב משמרת** נחלה בהזדמנות 20 דונם ברצף + בית 5,000,000 ₪ נטו בלבד
- **בכפר ויתקין** וילה מהסרטים! 300/550. 6,000,000 ₪
- **בית חירות** וילה פינתית 250/500, 7 חדרים ברמה טובה מאוד, נוף פתוח 4,700,000 ₪ בלבד
- **בגבעת נילי** בהזדמנות! וילה מחולקת לשני בתים מול נוף שדות 3,000,000 ₪ בלבד!
- **בכפר אזר** נחלה 2 חזיתות עם 2 בתים 8,800,000 ₪
- **בביתן אהרון** הנחלה היפה ביותר 8,200,000 ₪
- **בבארותיים** הנחלה היפה ביותר 24 דונם ברצף 5,950,000 ₪
- **באביחיל** חצי דונם בהזדמנות 3,700,000 ₪
- **בכפר סירקין** משק עזר פינתי 5 דונם 3,600,000 ₪ נטו בלבד!
- **בשרונה** נחלה מדהימה 25 דונם ברצף + וילה + נוף מרשים ביותר 4,950,000 ₪
- **בבארותיים** וילה בהזדמנות נדירה! 250/700 מ"ר, מול נוף שדות! 3,100,000 ₪ בלבד!
- **בצור משה** וילה פינתית נדירה! 200/630 מ"ר מול נוף שדות! 4,790,000 ₪ בלבד!
- **בבית שערים** נחלה טובה! 18.5 צמודים ועוד 38 דונם. בית. קרוון. 1500, סככות מצויינות עם רצפת בטון. 4 מיליון ₪ נטו!!!!

לנכסים רבים נוספים מוזמנים להיכנס לאתר www.uzigil.co.il

ק.מ.ס ציוד טכני בע"מ

איכות ושירות לנסיעה בראש שקט

החל מ- 25,000 ₪ כולל מע"מ

אנפה

עגלת העמסה חשמלית

נבולה - רכב בגזין חדש בשוק

דוכיפת

לפרטים נוספים: www.kms.co.il משרד: 03-9328959 מייל: infokms100@gmail.com
בן 054-4203015

הרכבים הינם רכבים תפעוליים המותרים לשימוש בשטח תפעולי בלבד

"לשנה החדשה אני מאחלת שצריכת מוצרי חלב ישראליים תעלה ותפרח"

הנכנסים לארץ מיבוא. באחוזים, זה נתח משמעותי מן הייצור המקומי כ-8% מסך הייצור המקומי."

האם תהיה לזה השפעה כלכלית על הרפתנים?

"תהיה לכך השפעה, כיוון שלא צריכים את כל כמויות החלב המיוצרות בארץ וישנן סברות שבי שנת 2019 נאלץ להקטין את היקפי הייצור, בין על ידי הקטנת מכסות ובין על ידי תשלום מופחת. כל התהליך הנ"ל הוא חלק ממתווה לוקר שעתידי להסתיים ב-2019. אנחנו נמצאים תחת הסכם לוקר ופועלים על פי מתווה ההסכם."

מתווה לוקר עדיין לא הסתיים וכבר אתם עמלים ונמצאים בדיונים על הסדר חדש לענף רפת החלב, כולל פרישה של רפתנים ועוד. למה?

"בתפישה הכללית יש שאיפה של כולנו להגיע להסכם שיבטיח את עתיד ענף החלב לעשור הקרוב. כאמור, מתווה לוקר מסתיים בשנה הבאה ולכן הפעולות שאנו נוקטים לקראת הסכם חדש נעשית על ידי כל הגורמים במשותף, כאשר אנחנו מעוניינים להגיע עם הסכם מוכן שיתחיל לפעול בשנת 2019."

"בראש וראשונה המטרה שלנו היא להגיע להסכם שיבטיח פרנסה ראויה לרפתנים, הסכם שישמור על היציבות בענף, כאשר אנו צריכים לקחת בחשבון את כל הגורמים בענף, כולל המחלבות וגם את הצרכנים."

"המטרה שלנו היא להגיע לדיונים מול האוצר, מאוחרים ומגובשים ולא שכל אחד יציג עמדה משלו, גם אם זה מצריך ויתורים מצידו. נו. ביש"

שאיננו ניתוח מדעי, מראה כי יש לייבוא מוצרי חלב מחו"ל לארץ השפעה על היקף צריכת מוצרי חלב מתוצרת הארץ. השנה לראשונה לא נרשם גידול בצריכת מוצרי החלב הישראליים והאצבע המאשימה מופנית כלפי היבוא.

"אנחנו נמצאים במצב בו מייבאות לארץ כ-9,000 טון גבינות קשות בפטור ממכס וב-2019 יירשם גידול נוסף בהיקף היבוא, בעוד 3,000 טון, במכס מופחת של 5.6% לק"ג גבינה. כלומר, אנחנו מגיעים להיקפים במונחי נוזלים שווה ערך לכ-90 מיליון ליטר חלב ללא מכס ועוד 30 מיליון ליטר במכס מופחת,

אומרת מיכל קראוס, מנכ"לית מועצת החלב, לאור העובדה שחרף הגידול בצריכת מוצרי החלב - השנה נרשמה לראשונה עצירה בגידול בצריכת מוצרי החלב המקומיים, לאחר גידול מרשים מאוד בשנים 2016-17. נראה כי ייבוא מוצרי חלב לארץ משפיע על הגידול בצריכת מוצרים ישראליים, אך עדיין רוב הציבור בישראל מעדיף מוצרי חלב תוצרת כחול לבן

עמוס דה-וינטר

לקראת ראש השנה נפגשנו עם מיכל קראוס, מנכ"לית מועצת החלב, כדי לשמוע מה מצב ענף החלב בארץ ומה הן המגמות בענפי החלב בארץ וברחבי העולם.

"בשנת 2018 גדל היקף ייצור החלב בכ-3%, אומרת מיכל. אנחנו נמצאים כרגע בהיקף ייצור שנתי של כ-1.560 מיליון ליטר חלב במונחים שנתיים. הגידול הזה מצטרף לגידול בייצור החלב שנרשם בשנת 2017 ובשנת 2016. בשנים 2016-17 חל גידול הן בייצור החלב והן בצריכת החלב ומוציא ריו, גידול ענק שלא ראינו כמותו שנים רבות, אולם לצערי בשנת 2018 נרשמה עצירה בגידול הצריכה של מוצרי החלב המקומיים."

ומה הסיבה לעצירה בגידול הצריכה במוצרים הישראליים?

"ניתוח של מועצת החלב

מיכל קראוס, מנכ"לית מועצת החלב, "המטרה שלנו היא להגיע לדיונים מול האוצר, מאוחדים ומגובשים" (צילום: קרין מגן)

ראל פועלות היום כ-700 רפתות, מהן 160 במגזר הקיבוצי ו-540

חברת נחלת אבות
סאחלת ללקוחותיה
ולכל בית ישראל
שנה טובה!

הסדרה? פיצול?

הוספת זכויות בניה?

*5278

בעל חשק/נחלה,
ההצלחה שלך – הסטרה שלנו!

כל השוטים גמג
קורט צא אמת!

נחלת
אבות

החברה המובילה למושבים ונחלות

התקשר לקבל
רשימת ממליצים

ביקור בבית הלקוח -
חינם וללא התחייבות!

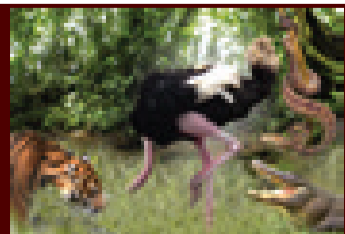
רבים הצליחו בעזרתנו, נשמח לסייע גם לך ולבני משפחתך

חברת נחלת אבות - החברה הגדולה והוותיקה בישראל למושבים ונחלות
בעלת מוניטין רב שנים, בעלת צוות מקצועי הכולל אדריכלים מומחים בתכנון
והובלת תב"עות במושבים, שמאים, רו"ח, יועצים כלכליים ושדרה ניהולית.

היסמין 9 א', בנימינה, פקס. 04-6228886
www.nachlat-avot.co.il

יש לנו הצעה
מצויינת בשבילך
*5278

בעל חשק/נחלה,
למה לטמון
ראש בחול?

מכון חליבה. "היה צורך להשקיע בשיפוץ והרחבת מכוני החליבה" (צילום: עמוס דה-וינטר)

"ניתוח של מועצת החלב שאיננו ניתוח מדעי, מראה כי יש לייבוא מוצרי חלב מחו"ל לארץ השפעה על היקף גידול צריכת מוצרי חלב מתוצרת הארץ. השנה לראשונה לא נרשם גידול בצריכת מוצרי החלב הישראליים והאצבע המאשימה מופנית כלפי היבוא"

דורש הרבה מאוד כסף. גם בבעלי חיים, צריך לקנות את הפרות הנוספות ופרה זה מוצר מאוד יקר."

טרנד הבריאות הולך ומתרחב ברחבי העולם. איך זה משפיע על ענף החלב?

"נכון, הטעמים משתנים - העו"לם עבר מצריכה של שומן טראנס לצריכה של שומנים מהחי ולכן יש גידול בצריכת השומן מהחי. זוהי מגמה שקיימת בכל העולם ולא רק בישראל. שומן מהחי זה החמאה, גבינות יתר שמנות על אף שאומרים לנו כל הזמן לצרוך מוצרים יותר רזים, כי אלה הם המוצרים היותר בריאים, יש גידול משמעותי בצריכת מוצרים עם אחוזי שומן גבוהים יותר בכל העולם."

מה את מאחלת לרפתנים ולענף החלב לכבוד השנה החדשה?

"אני מאחלת שצריכת מוצרי החלב מהייצור המקומי תעלה ותפרח - שעם ישראל להמשיך להעדיף את תוצרת הארץ בכל המוצרים ובראשם כמובן את מוצרי חלב הישראליים - להמשיך לצרוך מוצרי חלב כחול לבן. אני מאחלת שענף החלב ימשיך להיות הענף המוביל בין ענפי החקלאות."

קראוס. "בראש וראשונה להמשיך לצרוך מוצרי חלב כחול לבן" (צילום: רוני ברקוביץ) להיות המחיר. בהחלט אנחנו בעד."

הרפתנים יוכלו לעמוד בהורדה הצפויה במחיר המטרה?

"מחיר המטרה הוא פונקציה ישירה של העלויות שיש לרפתן, מחיר עלות פלוס. מתי המחיר יורד? כאשר יש ירידה במחירי התשומות, לכן אנחנו נמצאים בפער ששומר על רווח סביר של החקלאי. התוכנית שאנחנו מדברים עליה מדברת על הפחתת מחיר המטרה ב-30 אג', תוכנית שכוללת גם את ההתייעלות, אבל לא מדובר בהורדה חד-פעמית אלא לאורך תקופה של שש שנים, וזה כנגד מתן מענקים להשקעות לצורך שיפור הרפתות, הגדלת הרפתות ומענקים לפורשים שרוצים לפרוש מן הענף."

מה הן אותן השקעות נדרשות? בעיקר באיכות הסביבה?

"לא בהכרח. בגלל שאנחנו מעריכים שתהיה פרישה מוגברת של רפתנים או צריך יהיה ברפתות האחרות להגדיל את הרפת, להשקיע בתוספת של סככות נוספות, להשקיע בשיפוץ והרחבת מכוני החליבה, בעיקר בהרחבת הקיים וזה

שות מבצעי הוזה וכמו כן, המחלבה יכולה למכור יותר בזול לרשת."

טוב, המחלבות טוענות שעלויות הייצור עלו ולכן יש לייקר את המוצרים המפוקחים...

"מועצת החלב תומכת בנושא העלאת המחירים המפוקחים ובידוק מהסיבה הפשוטה, שאם מחירי התשומות מתייקרים אזי במחירים המפוקחים צריך לפצות את המחלבות על העלייה הזאת, ממש כמו שמעלים את מחיר המטרה. שכר המינימום עלה משמעותית בתקופה האחרונה, מחיר החלב עלה, מחיר הרלקים עלה וכו'..."

עכשיו, האוצר הציע לאחרונה מתווה, שנדמה לי שהשר ה"כ"אורי אריאל הציע בעבר ונדחה ע"י האוצר, לפיו מחיר המוצרים המפוקחים יתעדכן מעת לעת באופן אוטומטי על פי העלויות, כמו מחיר המטרה. זה מקובל עליכם?

"כן, בוודאי, כי בצורה כזאת המחיר לא תלוי בגחמות של שר כזה או אחר. תהיה ועדה מקצועית, ועדת המחירים, שבוחנת אחת לתקופה את עלויות הייצור וקובעת מה צריך

כנים. במקטעים הללו זוהי כבר אחת ריות של המפקח על המחירים. "לגבי המחיר לצרכן בסופר - בגדול זה נכון, המחירים בארץ הם באמת גבוהים לעומת מדינות באירופה. ישנם מספר גורמים שמביאים למחיר להיות גבוה, הראשון בהם הוא המע"מ. הממוצע במדינות ה-OECD עומד על 8%, ישנם מדינות שהמע"מ עומד על 0% ואילו המע"מ במדינת ישראל עומד על 17%, נתון שמראש מייקר את המוצרים.

"גורם נוסף אצלנו בארץ הוא נושא הכשרות, שאף הוא מייקר מאוד את המוצרים. הגורם השלישי שבכל זאת יש לו השפעה, הוא מחיר חומר הגלם, קרי החלב, ובישראל מחיר ליטר חלב גולמי יקר יותר מאשר במדינות המפותחות בעולם. אצלנו זה 2 שקל לליטר לעומת ממוצע של 1.40 שקל לליטר במדינות אחרות. המחיר בארץ צריך לרדת בכ-30 אגורות בכדי להיות תחרותיים מול יבוא."

זה מה שהממשלה מתכננת, לא?

"נכון, התוכנית של הממשלה היא להוריד ב-30 אג' את מחיר המטרה."

אבל על המחירים אין השפעה של פער התינון?

"אני לא בדקתי, בהחלט יכול להיות אבל אנחנו לא בודקים את זה, כי זה לא בתחום אחריותנו - מי שבדק את פערי התינון זה המפקח על המחירים.

"לגבי המחירים של מוצרים מפורקים - יש מחיר עליון לכל מוצר מפוקח. רשתות השיווק יכולות לע-

במגזר המושבי.

"התהליך בכל רחבי העולם הוא תהליך של קונסולידציה, כלומר, הגדלת הרפתות הקיימות והפחתת מספר הרפתות. יש תהליך טבעי של פרישה מרצון מהענף וגם אצלנו קיים תהליך הזה - עקב כל מיני סיבות, בראש ובראשונה גיל העוסקים בענף, אי חזרה של הבנים, כלומר אין דור המשך וההשקעות הכספיות הנדרשות לצורך אחזקת הרפת ולכן יש פרישה טבעית. זה קיים בכל העולם וגם אצלנו, אנחנו איננו חריגים בנושא הזה."

את אומרת טבעי, אבל בישראל מנסים לזרז את התהליך, לא?

"לא, לא נכון, בממוצע השנתי אחוז הפרישה הוא כ-5% וזה גם ממוצע הפרישה הטבעית בכל העו"לם. אנחנו רואים גם מדינות שקצב הפרישה בענף הרפת הרבה יותר גדול."

את דיברת על זה שההסכם המתגבש צריך לעזור גם לרפתנים, גם למחלבות וגם לצרכנים ועד כמה שידוע לי, למרות ההבטחות, מתווה לוקר הקיים לא הביא להוזלת המוצרים לצרכן...

"מועצת החלב בעצם מטפלת בחלב הגולמי עד הגעתו לפתח המחלבה. מאותו הרגע זה כבר לא נמצא בטיפול של מועצת החלב. נכון שהמחלבות הן חברות במועצת החלב אבל אנחנו רק אחראים בקטע של קבלת החלב ולא בקטע של קביעת המחירים המפוקחים, לא במחירים שהם מוכרים את המוצרים לרשתות וברור שגם לא במקטע המחירים שהרשתות מוכרות לצר-

צאו מהבית וסעו לבריכה

מבצע חגים בקלנועית אפיקים

חודש ניסיון: קונים ואם לא מתאים, מחזירים.

לוא ברנט | Leo Burnett

קלנועית אפיקים
דרך חדשה להסתובב בעיר

מטרו
מוטור
להית חופשי באמת

*9901

אפשרות למנגנון שבת | הדגמה בבית הלקוח | פריסה ארצית

כפוף לתקנון. עד 30.10.18. החזר כספי מותנה בהחזרת קלנועית תקינה. המבצע לא חל על קלנועיות שנקנו בעסקת טרייד אין

שימוש מיטבי בקרקע או תחילתה של רפורמה אגררית

מדובר בתחילתה של רפורמה אגררית, תוך שימוש ציני במילים יפות, כמו "שימוש מיטבי בקרקע" כשהיפך הוא הנכון

בהמלצות הוועדה לא ניתן יהיה בעתיד לנייד קרקעות כפי שניתן בכל אגודה בין חברים

והחקלאות על הגדלה משמעותית של התקציב לחקלאות ומעבר לתמיכות ישירות לחקלאים כפי שהדבר נעשה באיחוד האירופי כבר שנים רבות ובכך תביא לחיזוק החקלאות בכלל ולחזיווקו של המשק המשפחתי בפרט שמצבו קשה.

המלצות הוועדה שעתידות על פי המוצע להגיע לדיון במועצת מקרקעי ישראל, אם יאושרו לא רק שיגרמו נזק ויגבילו את יכולת היצור של החקלאים בהשקעות ובעבירות הקרקע אלא מתכונת זו המוצעת תביא למדרון חלקלק שבה לא ירחק היום שבו קרקעות אלו יוצאו למכרז לכל המרבה במחיר וזאת תחת ממשלה עם תפיסות ימניות.

יש לתקן את המלצות הוועדה לאלתר ולא להסכים לנוסח הנוכחי ובתיקון יש להבטיח כי הקצאת קרקעות חקלאיות במסגרת משבצת קרקע תהיה המסלול העיקרי דבר שיאפשר תכנון ארוך טווח, כולל נכונות של החקלאי להשקיע כמו גם יכולתו של החקלאי לקבל מימון להשקעותיו הנדרשות.

הדבר יאפשר ניוד פנימי של קרקעות חקלאיות בין חקלאים, כניסה של בניינים למעגל החקלאות והאפשרות לשימוש מיטבי אמיתי רק תגדל.

המלצות אלו בנוסח הנוכחי יהיו מסומרות בארון הקבורה של תחום מפואר שנרמסו בו ידיהם ומדיניותם של מי שעומדים במשרד החקלאות ובמשרד האוצר.

* הכותב, עו"ד ומשמש כמזכ"ל כפרי האיחוד החקלאי

בדיוני הוועדה לא מצא מקום לעדכן את חברי התאחדות חקלאי ישראל בכוונות הוועדה ובהמלצותיה וממילא אף לא התקיים כל דיון על ממצאי הוועדה והשלכותיו בהנהלת התאחדות חקלאי ישראל.

לא זאת אף זאת, ראשי התאחדות חקלאי ישראל ובהם המנכ"ל והיו"ד בירכו על המלצות הוועדה מתוך מחשבה שגויה שמדובר שאכן מדובר בשימוש מיטבי.

המלצות הוועדה בנוסח הנוכחי יפגעו פגישה קשות בהסדרת משכנתות ישובים רבים שחלקם שוקדים בימים אלה על הכנת פרוגרמה עדיכנית והמלצות הוועדה אם יאושרו ייפגעו בין היתר באגודות חקלאיות אשר נמצאות במועצות האזוריות חוף אשקלון, לכיש, שדות נגב, בני שמעון, שער הנגב, גליל תחתון, גלבוע, גליל עליון, מגידו, מטה אשר, מעלה יוסף, עמק המעינות ועוד.

בהמלצות הוועדה לא ניתן יהיה בעתיד לנייד קרקעות כפי שניתן בכל אגודה בין חברים ועל קרקעות אלו לא יחולו החלטות מועצות מקרקעי ישראל הנוגעים למשבצות חקלאיות.

על פי דו"ח ה-oecd מספר החקלאים בארץ נמוך באופן משמעותי לעומת ממוצע המדינות החברות בו ובישראל אנו נמצאים בנקודת קיצון שעלולה להביא לכך שהחקלאות הישראלית לא תשרוד וזאת לאור מדיניות מתמשכת של היעדר תמיכה והטלת מגבלות.

היה מצופה שוועדה תמליץ על הגמשה של חוק ההתיישבות בשימוש בקרקע, תמליץ לשר האוצר

"הקצאת קרקע הנהוגה היום במסגרת משבצת חקלאית לאגודה, הינו השימוש המיטבי שיכול להיות בקרקע בשונה מהאמור בהמלצות הוועדה"

הקצאת קרקע הנהוגה היום במסגרת משבצת חקלאית לאגודה, הינו השימוש המיטבי שיכול להיות בקרקע בשונה מהאמור בהמלצות הוועדה. הקצאת קרקע במסלול זה נבחנת על ידי אנשי המקצוע של המחוז במשרד החקלאות זאת לאחר שמוגשת להם פרוגרמה מוצעת ורק לאחר שפרוגרמה זו אושרה במחוז הרלוונטי היא עוברת לדיון בוועדת פרוגרמות של משרד החקלאות שבה יושבים אנשי מקצוע ונציגי ציבור.

במסגרת משבצת האגודה יכריזים חלק מחברי האגודה לעבר הקרקע של שכניהם, האגודה יכולה לעבר במשותף את הקרקע עבור כלל החברים או חלקם ויתרון הגודל נשמר, אם כי זה אינו צריך להיות הקריטריון היחיד ובוודאי שלא במשק המשפחתי.

המלצות הוועדה לאפשר גידולים ארוכי טווח, לרבות גידולי שלחין ובתי צמיחה הייתה ראויה לציון לו הייתה באה כאפיק נוסף במקום שבו אין צורך בהקצאת קרקעות לאגודה שבה יש משבצת מלאה ובוודאי שלא במקום.

עושה רושם שהצוות "הבין מש"רדי" מוביל בהמלצותיו את מימוש החלום הרטוב של חלק מחבריו והוא ביטול משטר הנחלות במדינת ישראל. על פי המלצת הוועדה, תקופת החווה "המיטבית" תעמוד על 21 שנים ותכלול 3 תקופות בנות 7 שנים אשר מבחינת רמ" (נכון לעתה) יחודש אוטומטית כל עוד הקרקע מעובדת, אך החווה לא יכלול זכות חידוש לאחר 21 שנים.

יש להצטרף על כך שנציג התאחדות חקלאי ישראל שהשתתף

מכסת השטח לנחלה ו/או את מספר הנחלות במשבצת.

השיקול המקצועי של וועדת פרוגרמות במשרד החקלאות שהינו הגוף המקצועי בתחום נשמט ואינו מהווה יותר קריטריון חשוב בשיקול הרעת על פי המלצות הוועדה.

חמור מכך, לפי המלצות הוועדה שיקול הרעת אם יאושר יעבור למנהל רמ" שימנה את חברי הוועדה שאליה יוזמנו גם נציגי משרד החקלאות.

המלצות הוועדה הופכים את רמ" שתפקידו לנהל את מקרקעי ישראל להיות גם מומחה לתחומי החקלאות, וזאת, על פי המלצות הוועדה שאחד מחבריה הוא מנכ"ל משרד החקלאות.

הקצאת קרקע הנהוגה היום במסגרת משבצת חקלאית לאגודה, הינו השימוש המיטבי שיכול להיות בקרקע בשונה מהאמור בהמלצות הוועדה. הקצאת קרקע במסלול זה נבחנת על ידי אנשי המקצוע של המחוז במשרד החקלאות זאת לאחר שמוגשת להם פרוגרמה מוצעת ורק לאחר שפרוגרמה זו אושרה במחוז הרלוונטי היא עוברת לדיון בוועדת פרוגרמות של משרד החקלאות שבה יושבים אנשי מקצוע ונציגי ציבור.

במסגרת משבצת האגודה יכריזים חלק מחברי האגודה לעבר הקרקע של שכניהם, האגודה יכולה לעבר במשותף את הקרקע עבור כלל החברים או חלקם ויתרון הגודל נשמר, אם כי זה אינו צריך להיות הקריטריון היחיד ובוודאי שלא במשק המשפחתי.

המלצות הוועדה לאפשר גידולים ארוכי טווח, לרבות גידולי שלחין ובתי צמיחה הייתה ראויה לציון לו הייתה באה כאפיק נוסף במקום שבו אין צורך בהקצאת קרקעות לאגודה שבה יש משבצת מלאה ובוודאי שלא במקום.

עושה רושם שהצוות "הבין מש"רדי" מוביל בהמלצותיו את מימוש החלום הרטוב של חלק מחבריו והוא ביטול משטר הנחלות במדינת ישראל. על פי המלצת הוועדה, תקופת החווה "המיטבית" תעמוד על 21 שנים ותכלול 3 תקופות בנות 7 שנים אשר מבחינת רמ" (נכון לעתה) יחודש אוטומטית כל עוד הקרקע מעובדת, אך החווה לא יכלול זכות חידוש לאחר 21 שנים.

דודו קוקמן*

בימים אלה פורסמו ועדה ("ועדת הארבעה") שמונו על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר

ושר האוצר במשותף על מנת לבחון את השימוש המיטבי בקרקעות חקלאיות שאינם בתחומי משבצות חקלאיות.

ועדת הארבעה כללה את מנכ"ל רמ"י, מנכ"ל משרד החקלאות, נציג הפרקליטות ונציג האוצר וכן הוזמנו כמשקיפים קבועים רשם האגודות ונציג התאחדות חקלאי ישראל. מטרת הוועדה על פי כתב המינוי הייתה בחינת הגדלת הפריון במגזר זר החקלאי, ניצול יתרונות הגודל ושימוש מיטבי של מקרקעי ישראל המיועדים לשימושים חקלאיים.

בין היתר התבקש הצוות לבחון את "רמת הסחירות של קרקע חקלאית ובחינת אפשרויות של חכירת משנה, ניוד זכויות ושותפויות עסקיות עם גורמים שונים בתחום החקלאות". הצוות גם נדרש לדון בקרקעות זמניות/ עונתיות ומעמד החווה.

מהמלצות הוועדה מתברר כי מדובר למעשה בתחילתה של רפורמה אגררית, תוך שימוש ציני במילים יפות כמו "שימוש מיטבי בקרקע" כשהיפך הוא הנכון.

למעשה נחסמה על פי סעיף 52 להמלצות הוועדה האפשרות להקצאת קרקע לאגודות מתוכננות (נחלות) במסגרת חווי משבצת למעט בארבע מועצות אזוריות (אשכול, תמר, ערבה תיכונה וחבל אילות), יישובי פתחת ניצנה ויישובי קו עימות (כהגדרתם בחוק יסודות התקציב) ואילו כל יתר היישובים הנמצאים באזורי עדיפות על פי חוק הנגב והגליל יהיו חסומים על פי המלצת הוועדה לפעול להשלמת קרקעות לפרוגרמה הקרקעית המאושרת שלהם ובוודאי שלא יוכלו לפעול לעדכון פרוגרמה חקלאית שתואמת את העתה הוולשי מוש מיטבי אמיתי, קרי להגדיל את

משקארד - מועדון הצרכנות שחוסך לכם כסף

תושבים יקרים, בהמלצת תנועת המושבים, הנכם זכאים להצטרף למועדון משקארד המוביל לסקטור ההתיישבותי מבית משקי הקיבוצים וישראלכרט. מגיע גם לכם ליהנות מעולם של הטבות שמתאימות בדיוק לכם.

מקבוצת משקי הקיבוצים

מועדון צרכנות אחד גדול ומוביל לחברי המושבים והקיבוצים

עדיין לא חברים? הצטרפו עכשיו!

פרטים נוספים במשקארד:

www.meshekard.co.il | 03-6233558

ההטבות המפורסמות בעלון מעודכנות למועד הפרסום 09.2018 וניתנות לשינוי מעת לעת, ללא הודעה מוקדמת

מגרש כדורגל במרחביה

במושב מרחביה חנכו באחרונה מגרש כדורגל חדש, במימון המועצה והיישוב, ועם שותפות קהילתית והתנדבותית של תושבי המקום. את הפרויקט הוביל בהתנדבות מטעם היישוב, זהר דרורי. במושב, הוחלט עם בית הספר והמועצה, כי ביה"ס היסודי "אופקים" במרחביה, יוכל לעשות שימוש במתקן בשעות הלימודים. הפרויקט יצא לדרך: האזור שימש כאתר פסולת וריכוז גזם של הישוב, שפונתה לאתר מורשה וערימות הגזם נטחנו לשימוש חליפי כקומפוסט.

בשטח בוצעו עבודות מקיפות ונבנתה טריבונת צופים מאבנים שיכולה להכיל כ-100 מקומות ישיבה, במקביל, נבנה מגרש כדור עף חופים. בעתיד וככל שביית הספר יעשה שימוש במקום, מתוכננת הרחבת הפעילות להקמת בור קפיצה לרוחק, מסלול ריצה היקפי ומתקני כושר. מגרש הספורט נמצא באזור ייעודי לספורט קהילתי, ומהווה השלמה למגרש הכדור סל, מסלול אופנים אתגרי משולב ומתקני כושר. חברי המושב, ברוח התנדבות בריאה, תרמו מיטב זמנם, מרצם וכישוריהם, להצלחת הפרויקט ובנו ברזיות, שילוט, ספסלי אבן, עמודי קונסטרוקציה ועוד. במקום בוצעה עבודת גינון יסודית, תשתיות ומים.

בטקס החנוכה החגיגי, נגזר סרט אדום ונישאו דברי ברכה ותודה, לוועד היישוב, המועצה ומתנדבי היישוב. המג'רש החדש ימש את תלמידי בית ספר אופקים מרחביה בשנה"ל הקרובה ואת קהילת המושב. כחלק מפרויקט משולב של המועצה עם רשות ניקוז ירדן, מוקם בימים אלה גם מסלול הליכה ורכיבה, שיקשר את המרחביות.

המגרש החדש במושב מרחביה

שיפור החזות בציפורי

מתחת פנים מרעננת למושב ציפורי שבעמק יזרעאל - השבוע חנכו בציפורי שלושה פרויקטים חדשים לשיפור חזות היישוב, שבוצעו במסגרת "קול קורא" מטעם משרד החקלאות ופיתוח הכפר וכן מימון מועצה והיישוב. בטקס חגיגי בו השתתפו נציגי משרד החקלאות: ד"ר נתי גלבו, מנהל המחוז, ווהיד קבלאן, מתכנן אזורי ודרורה נחום, מנהלת תחום פיתוח הכפר במחוז, הנהלת המועצה והנהלת מושב ציפורי, תושבים ואורחים, חנכו שלושה פרויקטים מרכזיים, המרעננים את חזותו של המושב הוותיק: הסדר תנועה בכניסה ליישוב, שנועד להקל על התושבים ולשמור על בטיחות מרבית. חניות מוסדרות במרכז היישוב, לשיפור הבטיחות וחזות המושב והקמת שביל יפהפה המחבר בין שכונת ההרחבה למושב הוותיק, שלאורכו יופעלו עמודי תאורה סולארית, שיאירו את דרכם של הצועדים בשביל, תוך חיסכון בחשמל ושמירה

מרחבים בתנועה

בשנת הלימודים הקרובה, יפעלו 33 גרעינים, באר"ב בע קומנות, במועצה האזורית מרחבים. מדובר בשיא מבחינת מספר הגרעינים שהצטרפו לקהילת מרחבים. הגרעינים יפעלו בשיתוף פעולה עם רכזי הנוער בישובים, יקיימו עשייה קהילתית וחינוכית משמעותית בכל יישובי המועצה.

בשנה שעברה, פעלו במרחבים 14 גרעינים/ש"שנים (בוגרי תיכון, בשנת שירות) מתנועות הנוער "האיחוד החקלאי" ו"בני עקיבא". השנה, כאמור, הצטרפו 33 גרעינים: 12 מהאיחוד החקלאי, 5 מבני עקיבא ולרא"שונה, הצטרפה למרחבים קומונה של ארגון הנוער - "תרבות". בקומונה, 16 גרעינים בוגרי מגמות אומנות ומוסיקה מכל הארץ.

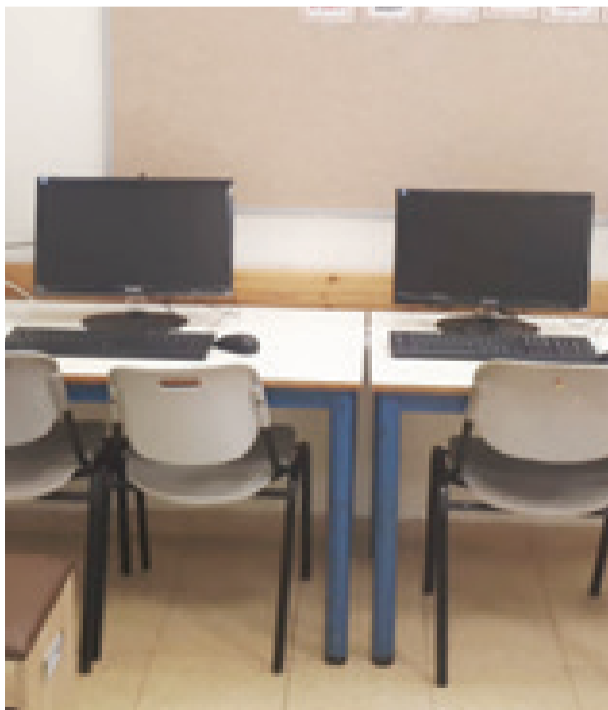

הגרעינים וראש המועצה שרים ומנגנים יחד

עד לסוף ספטמבר 2018 תושלם הקמת הרשת, בכיתות ג' ו-ד'. אז יחל השלב שיוביל למצב בו רשת המחשבים תפעל בכל כיתות ביה"ס, עד לאמצע שנת הלימודים תשע"ט.

עובד נור, ראש המועצה, בירך את הנהלת ביה"ס יד לח' מישה, שיחד עם ההורים הובילו ליישום פרויקט מקסים שכזה המציב את התלמידים בחזית הטכנולוגיה, ותורם משמעותית להעלאת הידע.

על גבי תשתית רשת המחשבים הבית ספרית המתקדמת תיושם תכנית פדגוגית מפורטת וסדורה של חברת "עת הדעת". מיזם משולב זה הוא פרי מחשבה ושיתוף פעולה הדוק בין הנהלת וצוות בית הספר לבין הורי וקהילת בית הספר, שנרתמו למהלך בצורה יוצאת דופן ומרגשת.

מחשבים בביה"ס יד לחמישה - רשת בית ספרית

פרויקט ציפורי

על איכות הסביבה. שביל הגישה החדש, הינו כסמל להתבססות המושב הוותיק, עם הפנים לחיזוק הקשר עם ההרחבות שיביאו את הדורות הבאים לחיות בעמק.

מתחברים לעתיד

בית הספר "יד-לחמישה", בניהולה של הילה כהן-טולדנו, רשם פסגה פדגוגית נוספת, כשהחל בהקמת רשת מחשבים בית-ספרית מתקדמת בכלל הכיתות. ביה"ס נשען בכך על עקרונות חינוכיים-חברתיים, שנוצקו במסגרת חזון החינוך בגלבו, ויתרה מכך - מתחבר בצורה מלאה לנושא החינוכי השנתי, בו בחר משרד החינוך: 'מחברים לעתיד', המדבר על פיתוח היצירתיות, החדשנות ויוזמה. בכל כיתה יוקמו 3 עמדות מחשב עצמאיות המיועדות לעבודה פרטנית של התלמידים, המקושרות אל מחשב המורה בכיתה. כלל עמדות התלמידים, המורות והמורים בכיתות יהיו מקושרות ברשת אל מחשב המנהלת.

מאווררים את התעשייה

מאווררי בולטק (HVLS High Volume Low Speed) הפתרון המושלם לאוורור מפעלים, בתי אריזה, מחסנים וסככות חקלאיות.

המאווררים מתאפיינים בצריכת חשמל נמוכה ביותר (בין 0.30 ל-2.2 קילוואט) ובספיקות אויר גבוהות במיוחד.

המאווררים עומדים בכל התקנים במחמירים באירופה ומצטיינים באיכותם וכן בתקן בטיחות מיוחד למקרה של פגיעה באחד הלהבים (פטנט רשום של החברה).

אזורי תפעול
ומחסנים

חקלאות

בתי אריזה
ומפעלים

טל': 04-6231057 • פקס: 04-6231046 • מייל: etgar-tech@bulltech.co.il
מכירות: 052-3020988 • 054-4921009 • 052-3040155 • שירות: 054-3298918

www.etgar-tech.co.il • www.bulltech.co.il

BullTech air

איכות, שירות, אחריות.

כוח עזר משמעותי

מחלקת הביטחון במועצה האזורית חוף אשקלון התחדשה עם חמישה נגרי כיבוי וטרקטורון כיבוי אחד, במטרה להתמודד בצורה יעילה עם טרור העפיונים ובלוני התבערה שנשלחים מרצועת עזה. במועצה מברכים את היחידה להתיישבות במשרד הביטחון ואת עמותת "מציל חיים" שסייעו ברכישת הנגרים ולארגון "קרן היסוד" שתרם את הטרקטורון.

כל נגרר מצויד במיכל של 700 ליטר מים, כולל זרנוק והפעלה בלחץ, לפי דרישות משרד הפנים. טרקטורון הכי בוי מחברת "פולאריס" מצויד במיכל מים עם קיבולת של 300 ליטר. כלי זה הוא בעל עבירות גבוהה בתנאי שטח קשים ומטרתו לתת מענה ראשוני.

"מטרת הנגרים והטרקטורון הוא להגיע למוקד השריפה ולתת את המענה הראשוני על מנת שהאש לא תתפשט.

בכך, נוריד את המעמסה מלוחמי האש שגם ככה עסו קיים", אמר שמוליק רז, מנהל מכירות בחברת "מרססי רז", שייצרה את הנגרים. לדבריו, חוף אשקלון היא המועצה הראשונה שמצטיידת בכלים אלה בדרום.

בהשקת הצידוד החדש, בבת הדר, השתתפו קב"ט המועצה גדעון שרעבי, קב"ט מוסדות חינוך יגאל מצרפי ושרה'לה סייג, רבש"צים מיישובי עוטף עזה שבמועצה וקצין הערף מהאוגדה רס"ן אלעד הורן.

צילומים: יאיר הרוש

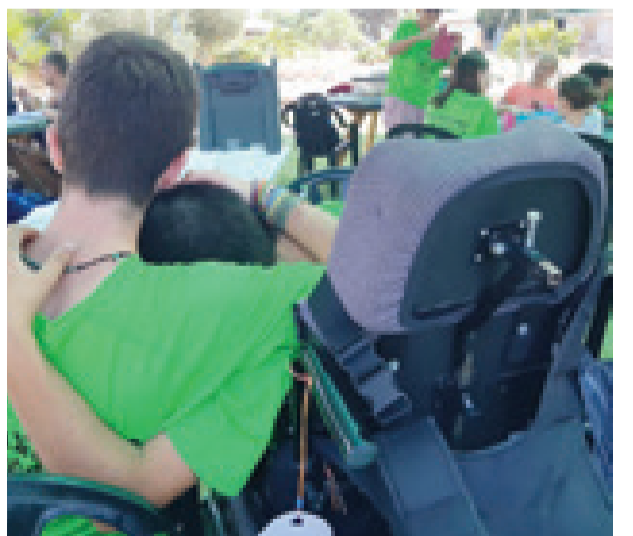
הכי מיוחדת

השבוע הסתיים מחזור שביעי של קייטנת "כיף מיוחד לי בעמק" - לילדים בעלי צרכים מיוחדים, כחלק ממערך הקייטנות המועצתי. בקייטנה השתתפו 24 תושבי העמק עם מגוון מוגבלויות פיזיות, תקשורתיות והתפתחותיות, בכל רמות התפקוד.

סתיו ציפרמן, בוגרת כיתה י"א משמשית, המתנדבת זו השנה השלישית בקייטנה, סיפרה השבוע: "אני יכולה להגיד בלב שלם שאני מחכה לקייטנה הזאת כל השנה. אי אפשר להסביר את תחושת הסיפוק אחרי שאתה מצליח לגרום לילד לחייך, כשמצאת דרך להרגיע את החניך שלך, כשלימדת אותו מילה חדשה, שיר חדש... זו תחושה של אושר וחוויה שיכולה להחזיק אותי מחויכת גם ברגעים הקשים והמאתגרים." בקייטנה התנדבו כ-40 בני נוער מיישובי העמק.

היישובים תל עדשים, עין דור ושמשית שמחו לארח השנה את משתתפי הקייטנה ליום אחד וקיבלו את פניהם בישוב בחיבוק חם ובארוחת בוקר מפנקת, מעשה ידי התושבים.

שלושת היישובים הציעו למשתתפי הקייטנה פעילויות מגוונות שהושקעו בהן מחשבה ואהבה רבה. בטקס הסיום החגיגי שהתקיים בבריכת השחייה בשמשית, נפרדו המשתתפים אלה מאלה בהתרגשות גדולה.

כיף מיוחד לי בעמק

הנגרר, הטרקטורון, עובדי מחלקת הביטחון עם הרבש"צים

אתי גפן, מנהלת אגף קהילה ורווחה: "מחמם את הלב לראות בני נוער שכל כך מתמסרים בנתינה לאחר. זהו אחד מהאירועים הכי מרגשים שיש לנו בקיץ! תודה לדק-לה יוחאי-רוטמן, רכזת הקייטנה זו השנה השישית ולרונון בנדריהם וברקאי מסטרס, שותפיה המסורים בהפעלת הקייטנה, תודה לכל עובדי המועצה השותפים להצלחת הקייטנה: שלומית קוזי-חת, מנהלת הקייטנות ולילך כהני, אחראית החינוך החברתי. תודה לעדילי פרי, עובדת סור ציאלית באגף קהילה ורווחה במועצה, שיזמה את הקמת המפעל המדהים הזה. תודה מיוחדת למתנדבת המופלאה, נילי רביב, מהסוללים, שמלווה אותנו מתחילת הדרך, יום יום במסירות אין קץ! ותודה לכל אחד ואחת מהמתנדבים הנהדרים שלנו. זוהי תעודת הצטיינות לקהילה, לבני הנוער, לכל האנשים הטובים בעמק שלנו, ולמערכות כולן!"

2,286 ק"מ ב-35 יום

היסטוריה באגמון חפר: תיעוד ראשון למסע של קנית קטנה - ציפור (11.6 גרם) שהגיעה לאגמון מהונגריה - בדרכה לאפריקה. חוקר הציפורים שי בליצבלאו, מנהל התחנה לחקר ציפורי עמק חפר, ביקש לטבע את הציפור ומצא עליה טבעת מבודפשט, הונגריה. לדברי בליצבלאו, "הקנית הקטנה טובעה 35 ימים לפני כן בצפון מערב הונגריה בסמוך לגבול האוסטרי. היא עפה עד אלינו לאגמון חפר, מרחק של 2,286 ק"מ. הקנית נמדדה, נבדקה ושחררה להמשך מסעה לאפריקה, בריאה ומלאה בעתה דות שומן המשמש לה 'דלק' במסעה. זו הפעם הראשונה שהמסע שעושות הציפורים לאגמון מתועד - וזה מוכיח את מה שאנחנו כבר יודעים: עמק חפר הפכה לתחנת עצירה ושהייה משמעותית של ציפורים נודדות".

קנית ההונגרית לפני שחרורה לעבר אפריקה

יום המדע בערבה (צילום: חממת הערבה)

בסימן 'זמן והתפתחות'

בסוף השבוע החולף ציינו בערבה תיכונה את יום המדע. זו השנה החמישית ברציפות שבערבה תיכונה חוגגים את יום המדע בהפנינג מרשים שהתקיים במרכז 'יידור' - בתחנת המחקר של מו"פ ערבה.

באירוע הציגו חוקרי המו"פ יחד עם תלמידי כיתה ט' מביה"ס 'שיטים דרכא', את המחקרים המשותפים המ' תקיימים יחדיו לאורך השנה, במסגרת החווה החקלאית בערבה.

במוקד אירועי יום המדע עמד נושא ה-'זמן והתפתחות', הופעלו תחנות שונות, שבדקו מדידת זמן, הוכנו שעוני שמש, קרם "אנטי אייג'ינג" מצמחי מדבר, הוצגה תערוכת מאובנים ונערכה הגדרת מאובנים, "קפואים בזמן" - קיר "מקפוא" צלליות, התפתחות עוברית בדגי זברה, חפירות ארכיאולוגיות, איך תראו כשתהיו גדולים, דגים וחקלאות מים, על חיידקים ובני אדם, גידול צמח הקינואה בערבה, זמן ציפורים, אימוץ עצי שיטה ועוד.

כן התקיימה פעילות חווייתית של משחק ניווט "המ' רוץ למיליון הקהילתי" בשילוב כתבי חידה בנושא זמן והתפתחות וכן התקיים מופע תיפוף. ד"ר עודד קינן, מנהל החווה הלימודית-חקלאית, 'חממת הערבה' במו"פ ציין, כי באירוע השתתפו מעל 400 איש,

ראש מועצה אזורית ערבה תיכונה, אייל בלום, ציין כי: "במו"פ ערבה תיכונה וצפונות מתבצעים מחקרים חשובים במגוון תחומים - חקלאות, ארכיאולוגיה, מים, דגים ועוד. מחמם את הלב לראות את הדור הצעיר, תלמידי הערבה, לוקחים חלק במחקרים חשובים אלו. אין ספק שגדל בערבה דור שיוביל מחקרים פורצי דרך במו"פ שלנו."

ויקטור חברה לייבוא ושיווק צמיגים 2008 בע"מ

אנו מציגים צמיגים
מהמתקדמים בעולם
IF+VF

יבואנית מותגים בעלי איכות גבוהה

שנה טובה
לכל בית ישראל

למידע ובירורים - טל 08-8502027 | פקס 08-8502037 | הירוק 77 א.ת. כנות
אתר www.super-tyre.com | אימייל: import@super-tyre.com

אדוארד פיליפוב - דור שביעי למגדלי דבורים באוקראינה

בית הדבש

בסוף העולם שמאלה, במושב קדש ברנע שבלב המדבר, החליטו אירנה ואדוארד פיליפוב להתיישב ולנסות לגדל דבורים - לא פשוט בהתחשב במירעה הצופני הדל מסביב • את הידע רכש אדוארד עוד כמשפחתו, שעסקה בגידול דבורים באוקראינה והוא מיישם אותו הלכה למעשה בעזרת חורשות האיקליפטוס ופרחי המדבר מסביב

ההתחלה הייתה קשה, בעיקר בגלל מיעוט המירעה הצופני שבאזור קדש ברנע, בלב המדבר. בשנת 2004 הצליח אדוארד לתפוס נחיל דבורי בר. להפתעתם הרבה של כל הסובבים אותו, הדבורים התאקלמו והחלו ליצר דבש. מכיוון שהדבורים מלקטות כאן לא מעט פרחי מדבר, מתקבל דבש שונה בצבעו ובטעמו, מה גם שהפרחים שמהם מלוקט הצוף אורגניים לחלוטין.

"הגענו ארצה ב-93" מאוקראינה, גם שם התעסקתי במשך שנים בגידול דבורים ואז חיפשנו מקום באחד המושבים, שטח שיאפשר לנו לעסוק בגידול דבורים. במיקרה הגענו לביקור כאן, בקדש ברנע, ופגשנו אותנו עדינה מוסקוביץ, רעייתו של יענקל'ה. עדינה הייתה רכות הפרויקט אז ככה שלמעשה, היא נתנה לנו הרגשה של אימא. התרשמנו לטובה ונכנסנו לכאן כחברי רי מושב, לקדש ברנע, עשינו את כל התהליך כולל הגשת מועמדות וכיו"ב. בהתחלה גידלנו דבורים אחרים, כי לא קל לגדל דבורים במדבר ובכלל לגדל דבורים זה דבר לא קל, לא היינו

דור שביעי למשפחת כוורנים ידועה באוקראינה. עוד בילדותו ינק אדוארד מאביו וסבו את רזי ייצור הדבש והטיי פול בדבורים.

"באוקראינה הייתי מורה למלאכה", מספר אדוארד, "ובכל שנה היה באוקראינה חופש של שלושה חודשים, וזו הייתה התקופה שבה עבדתי במרץ בדבש, העברתי ברכב כוורות ממירעה למירעה, המישפחה שלי עסקה בדבש וכך גם אני למדתי את כל מה שצריך לדעת על ענף הדבש."

דבש ונטוראופתיה

עם הגיעם למושב קדש ברנע, החלה משפחת פיליפוב לעסוק בייצור דבש ומוצרים נלווים נוספים כגון פרופור ליס, מזון מלכות, פולן, מוצרי קוסמטיקה על בסיס דבש, מוצרים רפואיים והומאופתיים על בסיס מרכיבי הדבש וכו'. כיום בית הדבש של משפחת פיליפוב הנו עסק בוטיק מהאיכותיים בענף, שמוצרו ידועים בקרב צרכני הדבש השונים.

ועד לפטרה. אנחנו הגענו לקדש ברנע כדי להתרשם בליל קיץ בהיר ממטר המי טאוריטים, אז אולי מטאוריטים לא תראו אבל תוכלו לראות את מפת השמים כמו שלא ראייתם אף פעם. מרבד עצום של אלפי כוכבים שנראים בכירור בהעדר התאורה והאובך של העיר.

כמעט שכחתי, אל תפספסו את הזריחות והזובות והשקיעות שמבעירות את השמים באדום בוהק. תנשמו במלוא ריאותיכם את האוויר הצח ותנו לעיניכם לנוח לנוכח השקט והשלווה של הקסם המרברי ואתם חייבים לעבור ולבקר (בתיאום מראש) במכוורת "בית הדבש" של משפחת פיליפוב ולהתרשם מהסיפור המדהים של הקמת מכוורת דבש במדבר. ואם אתם באמת פריקים של מדבר, תוכלו גם ללון לילה או שניים באחד משני הצימרים החמודים של המשפחה במושב.

משפחת פיליפוב, אירנה ואדוארד ושתי בנותיהם, הגיעו למושב קדש ברנע היישר מאוקראינה בשנת 1993. אב המשפחה, אדוארד פיליפוב, הנו

השלום הועתק המושב לאזור ניצנה. האזור עצמו מציע לתייר את הקסם הבתולי של מדבר מהמם ביופיו.

המושב ממוקם על מעין גבעה, המ שקיפה על הנוף המדהים של המדבר, תחילת סיני, כולל סופו של כביש 10, הגבול ועמדות הצבא המצרי הניבטות ממרחק. זה הוא אזור מלא בהיסטוריה עשירה, אזור ששימש לאורך זמן ציר חשוב בדרך הבשמים הנודעת, שחיברה בין המזרח הרחוק למצרים, דרך הנגב

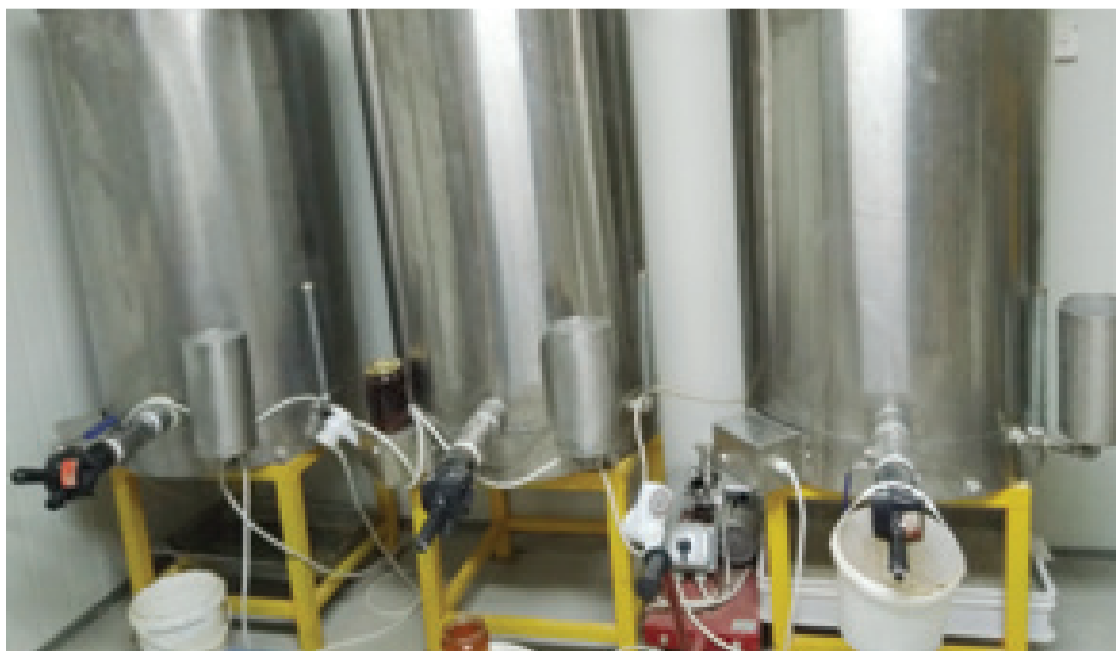
עמוס דה-וינטר

ושב קדש ברנע, או בשמו הפחות מוכר ני צני סיני, נקשר במקור המקראי לסיפורי יציאת מצרים והמרגלים. עד לפינוי חצי האי סיני, במסגרת הסכם השלום עם מצרים, היה המושב ממוקם כמה מאות מטרים מהצד המצרי של הגבול הנוכחי. לאחר חתימת הסכמי

מ

בית הדבש - את מרכז המבקרים עיצבה אירנה, רעייתו של אדוארד

מיכלי נירוסטה לאחסון הדבש (צילום: אתי ליליטי)

YAMAHA
Revs Your Heart

אל תתפשר על פחות מהטוב ביותר!

החל מ-
25,500*

3
שנות אחריות

החומר עשוי כולו מתכת

רכבים תפעוליים

300 הרכבים האופיים בחלקם מבית ימאהה עם מנוע חשמלי/קניון

רכב משא

רכב להובלת נוסעים

סגורה קשיחה

BIG FOOT

300 הרכבים החשמליים של ימאהה

מנון מאלטי קשר ימי בע"מ - שניצלר 9 ת"א 03-6818814

מכירות: מרכז - גילעד: 050-5801040 | צפון - דני: 054-6888561 | דרום - אורי: 050-6725128

אתר קשר ימי: www.kesher-yami.co.il | [email: kesher@inter.net.il](mailto:kesher@inter.net.il)

מנון מסלולי אשראי | TRADE IN | שירות בפריסה ארצית

YAMAHA
Keshet Yami

מנון מאלטי

דבש מחוצרת בית הדבש בקדש ברנע (צילום: אתי לילטי)

מאכילים את המלכה, מה שנותן לה את האפשרות לחיות שבע שנים, לעומת דבורה שחיה 30 יום. "לאחר שהמלכה מתפתחת היא יוצאת מחוץ לכוורת מזווגת עם זכר רים ומקבלת כמות זרעים שמספיקה לה לכל החיים ואז היא חוזרת לכוורת. תפקיד המלכה הוא להטיל ביצים, לה רבות את הכוורת והיא מסוגלת להטיל 3,000 ביצים כל יממה."

מי קובע מי תהיה מלכה ומי לא?

"לכוורת יש מה שנקרא מוח קולקטיבי, מה שנקרא 'חכמת הנחיל' והנחיל מחליט. אין כאן איזשהו גבר חזק שחוזר הביתה, דופק על השולחן ואומר אני רוצה לאכול שניצל, זה לא קיים. הכוורת היא מטריארכלית ועשויה בעיקר מנקבות, כאשר המז הקולקטיבי מחליט מי יעשה מה, מתי וכמה."

מוצרי דבש שונים (צילום: אתי לילטי)

הוא גם מוצר רפואי ובעל תכונות אנטיספטיות וגם המזון שנשמר הכי הרבה זמן בעולם. לדבש אין תאריך שבו הוא פג תוקף, דבש שרר 3000 שנה בתוך הפירמידות, ריכוז הגלוקוז והלוקטוז בדבש כל כך גבוה שאפילו חיידק שנכנס לצנצנת דבש הוא לא מבסוט שם, לא מסוגל להתקיים גם בשל המתקנות הגבוהה וגם בגלל שהלחות בדבש נמוכה מאוד. בגרול, הדבש נשמר במשך אלפי שנים כיוון שהוא נקשר וכמצב הזה הוא יכול להישמר אלפי שנים.

"דבש אנחנו משתמשים בכל המוצרים שנלווים לדבש לאחר הסינון, משתמשים בשאריות - למשל זה הרונג שנותר לאחר הסינון. מהרונג מייצרים גרות, סבונים והוא משמש גם כחומר גלם לייצור מוצרי קוסמטיקה. יש את המזון מלכות, שבו הדבורים בכוורת

כאן כפי שזה נראה, אבל יש המון פלורסיים, למשל, החינוך לילדים כאן מעורר לה, פשוט מצויין ולא רק בבית הספר. יש פה חוגים ופעילויות לא פורמליות על ידי אנשי מקצוע ולא פחות חשוב, יש הסעות ממקום למקום.

"יש לנו במושב הרחבה, 72 מגרשים שחלק מהם כבר נרכשו - חלקם לבנים ממשיכים וחלקם למשפחות שקיבלו החלטה לעבור ולהתגורר בקדש ברנע. מי שחוזר בעיקר זה הבנים כי הבנות מתחתנות ולא תמיד עם מישהו שמעורבניין להמשיך בחקלאות."

אז תגיד לי, אפשר להתפרנס מהדבש?

"במיקרה שלנו, פה בקדש ברנע, זה הובי פלוס כי כמויות הפרחים כאן אינם מספיקות לייצור רציני, זו הבטיחה, אבל אנחנו מסתדרים - זה משהו שאתה אוהב ושאתה רגיל לעשות כל חיי. מלבד העיסוק בדבש אני עובד גם בניצנה כשכיר, גם רעייתי עברה בניצנה ולמעשה כמעט בכל בית פה יש מישהו שעובד גם בחוץ, כי בחקלאות המודרנית של היום זה גם לא קל להתפרנס כפי שהיה פעם."

מרכז המבקרים

אנחנו עורכים סיור בבית המבקרים הצנוע של בני הזוג, שגרול מספיק לארח אוטובוס של מבקרים. מלבד תצוגת המוצרים הרבים שבני הזוג משווקים במקום, תוכלו למצוא כאן גם את חדר הייצור, ובו מיכלי הנירוסטה, לשם מרדדים את הדבש ולאחר מכן מסננים אותו.

התרגלת כבר לעקיצות של הדבורים?

"את האמת? לעקיצות של דבורים לעולם לא מתרגלים, זה תמיד כואב אבל אנחנו פשוט לא שמים לב לזה. אם היינו שמים לב לכל עקיצה אז לא היינו מתעסקים בגידול דבורים וברבש, אבל כל עקיצה זה כואב ואנחנו גם מתלבשים בלבוש מגן כדי לחטוף כמה שפחות אבל חוטפים."

"צריך לזכור שבעבר, הדבש היה הממתק היחיד בעולם וכולם רצו אותו ואלוהים נתן לדבורה את הנשק להגן על הכוורת שלה. מלבד זאת, הדבש

"יש כאן אקליפטוסים שיש להם פריחה נהדרת, יש להם פריחה גם באביב וגם בסתיו והמזל הוא שגם משקים אותם במים מליחים. אם היינו סומכים על מי גשם אז לא הייתה לנו את הפריחה הזאת. מלבד זאת, כשיש גשמים פה - אז יש גם פרוחי בר"

שזה יתגלגל ויגיע לידי ביצוע זה יכול לקחת הרבה זמן. לא מזמן אישרו את הקמת ניצנית, בדיוק במקום היכן שהי חורשות ממוקמות ואני מניח שיתחשבו בחורשות, שזה יישאר."

זה בטוח התעופה של הדבורים שלך?

"כן, זה בטוח, הטווח הפרודוקטיבי של הדבורה זה חמישה קילומטר. זה יכול להגיע גם לעשרה קילומטר, אבל עד שהיא חוזרת מהמרחק הזה היא צורכת 50% מהצוף שהיא רדתה."

אז באוקראינה כבר עסקת בגידול דבורים?

"בהחלט, נכון, הייתי מורה מלאכה ועבדתי בעיקר בחופש הגדול, ששם אורך שלושה חודשים ובתקופה הזאת הייתי נודד עם הכוורת ממקום למקום. זה היה די מזל שהמקצוע הזה איפשר לי לעסוק בדבוראות, במקצועות אחרים זה פחות מסתדר. באוקראינה לא חסר טבע ולא חסר מירעה צופני, יש שדות באורך עשרות קילומטרים של חמניות, משהו פשוט מדהים."

הבנות שלכם מתעניינות בענף הדבש?

"הבת הקטנה כן! לא רק שהיא מתעניינת היא גם למדה נטורפתיה, עשתה עבודות על דבש ועד עכשיו היא מתעסקת בדבש ותכונותיו. היא מתגוררת במרכז הארץ אבל היא ממשכה, עורכת הרצאות בתחום. שתי הבנות שלי התחננו עם רופאים ולמדה הצער לרוב פאים אין מה לעשות פה בלב המדבר."

אתה לא מצטער שהגעת לסוף העולם שמאלה?

"לא, לא, בכלל לא. ההיפך - חיפשנו מקום כפרי וגם באוקראינה גרנו בכפר. אנחנו מתגוררים כאן כבר עשרות שנים וזה לא מפריע לי אבל אנחנו מרבים כבר בתוך הישוב שהאוכלוסייה כאן מזדקנת, מתבגרת ואז השירותים הרפואיים שכן אדם מבוגר נזקק להם לפעמים, לנסוע כל יום לבאר שבע, לצורך העניין, זו בעיה."

"אם חסר וחלילה קורה משהו זה מצב לא פשוט. למשל, אישתי הייתה מעורבת בתאונת דרכים והייתה מאושפזת שלושה חודשים בסרוקה ואז היינו שלושה חודשים בנסיעות הלך וחזור. אז כמו שאמרתי, זה לא פשוט לחיות

בטוחים שכוורת יכולה להתפתח כאן כי אין פה מספיק צמחיה, חשבנו שאין מספיק פרחים."

באמת חשבתי על זה. יש לך מספיק מרעה צופני בקדש ברנע?

"יש כאן אקליפטוסים שיש להם פריחה נהדרת, יש להם פריחה גם באביב וגם בסתיו והמזל הוא שגם משקים אותם במים מליחים. אם היינו סומכים על מי גשם אז לא הייתה לנו את הפריחה הזאת. מלבד זאת, כשיש גשמים פה - אז יש גם פרוחי בר, למשל בשנת 2010, כשהגשם נסחף, היו כאן גשמים עזים ואחר כך הייתה פריחה מדהימה. הגשם נסחף אז והיינו מנותקים, חלק ממצרים, רק הצבא הביא מזון לכאן ואותה שנה באמת הצמחים הגיעו לגובה מרשים."

"בשנת 2000 התחלנו בגידול הדבורים וייצור הדבש, לאט, לאט גדלנו, עשינו הרבות על דבש, יש כאן תנועה של תיירים - מראש השנה עד שבועות. לעומת זאת, בקיץ די חלש כאן בהיבט התיירותי. באים לכאן גם המון צפרים, חברה שמצלמים ציפורים."

דבש ניגר

כיום מייצר בית הדבש כמה סוגי דבש, ובעיקר דבש אקליפטוס, המובא ע"י הדבורים מחורשות האקליפטוס הקטנות שנטעה קק"ל באזור וכן, מחורשה מצרית שממוקמת מעבר לגבול. האהבה לדבוראות ניכרת בעיני בני הזוג, בפיהם עברית שרבים מילידי הארץ היו מתקנאים בה, והם מעניינים קים הסבר מפורט ומאפשרים צפייה בכוורת שקופות. מלבד זאת תמצאו במקום חנות לממכר מוצרי דבש, בהם מוצרים רפואיים וקוסמטיים וכמו כן שתוכלו לצפות בכל תהליך רדיית וייצור הדבש, במרכז המבקרים שבני הזוג הקימו במקום.

אז רוב הדבש שלכם הוא דבש אקליפטוס?

"יש לנו גם דבש מאקליפטוס, יש לנו דבש מצמחי מדבר, משלוש סוגים: מרותם, משיטה ומקצה צהובה, אבל האקליפטוס הוא הדומיננטי כאן כי יש פה חורשה קרובה והוא מאוד צופני, בעיקר כשמשקים אותו. היו תוכניות של קרן קיימת לישראל להרחיב את המירעה הצופני, נטיעת עצים אבל עד

עם שחר אנרגיה "עושים כסף מעל הגג"

יש לכם גג של 100 מטר או יותר? אתם יכולים להרוויח 20% לשנה למשך 25 שנים!!!

חברת שחר אנרגיה מתמחה מעל עשר שנים
בישראל ובגרמניה בהקמת
מערכות סולאריות המייצרות חשמל.

אתם מוכרים את החשמל המיוצר לחברת
החשמל ברווח גבוה מאד ובחזרה ארוך טווח.

גם אם יש לכם מערכת קיימת ויש לכם
מקום פנוי על הגג ניתן להקים מערכת
נוספת ולהרוויח כפול.

לשחר אנרגיה ניסיון של 10 שנים בהקמת
מערכות סולאריות בגרמניה ובישראל.

הרווחיות והתשואות נחשבות כהשקעות
הגבוהות ומהבטוחות ביותר.

הבנקים הישראליים מפרסמים ומעודדים
את מימון מערכות אלו ולרשותנו גם קרנות
המציעות מימון מלא וללא הון עצמי.

שחר אנרגיה מספקת לכם פתרונות "עד
מפתח" ולכם נותר רק להרוויח מעל הגג.

**שחר
אנרגיה**
אנרגיה לבעלי הבתים

מוזמנים לבקר אותנו בפייסבוק
ובאתר החברה או לחייג עכשיו
073-7913608

sales@shaharenergy.co.il
www.shaharenergy.co.il

7 החלטות משפחתיות לשנה החדשה

"לא אשכח לה את זה לעולם," הוא משפט שסופח אליו מיד שכבות על גבי שכבות של כעס • ככה שעוברות להן שנים, כבר קשה לדעת מה נמצא שם בפנים • אז השנה תחליטו... תחליטו שאם אמרו לכם משהו, תעברו הלאה - תקלילו • אל תתנו לאמירה קטנה לספוח אליה מטענים מיותרים של כעס

אז דבר ראשון תגידו 'כן' - נכון, זה מעייף להתארגן ויש גם נסיעה, אבל כל אלה בטלים בשישים ברגע המפגש.

* תקלילו - משפחה זה עולם שטעון ברגשות, ולכן לכל מילה יש משקל כבר. מפתיע אותי כל פעם מחדש איך אותו משפט מקבל משמעות שונה לגמרי. רי כשזר אומר לנו אותו לעומת בן או בת משפחה. "אני לא אשכח לה את זה לעולם," הוא משפט שסופח אליו מיד שכבות על גבי שכבות של כעס. ככה שעוברות להן שנים, כבר קשה לדעת מה נמצא שם בפנים. אז השנה תחליטו... תחליטו שאם אמרו לכם משהו, תעברו הלאה - תקלילו. אל תתנו לאמירה קטנה לספוח אליה מטענים מיותרים של כעס.

* לבקר את ההורים - תגרמו לעצמכם לפגוש יותר את ההורים. לתוך הלו"ז השבועי שלכם פשוט תוסיפו ביקור הורים... תזכרו שאנחנו והם לא כאן לנצח, ושהביקור הקצרצר הזה מטעין אותם ואתנו בשמחה גדולה. ואם לא לבקר, ואם גרים רחוק, אז אולי להגדיל את מינון שיחות הטלפון?

* לשחרר את העבר - יש לכם משקע ממריבה עם אימא, מכעס על אבא, מוויכוח סוער עם האחיות, תחליטו השנה שאתם משרירים אותם לחופשי. שנים שאתם הולכים עם העבר הכבד הזה על הגב, ויש לי חרשה מרעישת - הוא כבר לא כאן מזמן, הוא עבר. אז למה הוא עדיין יושב לכם על הגב?

* להיות סלחנים - אני יודעת, זאת אולי ההחלטה הקשה מכל ההחלטות שאפשר לקבל על עצמכם השנה. אבל לפעמים מספיק לכוון לשם, להחליט שאתם בוחרים לסלוח. זה לא חייב להיות דרמטי, ואפשר להתחיל רק מצעד אחד קטנטן. למשל, להיענות להזמנה לארוחה משפחתית, ורק להחליף מספר משפטים עם האח שכועסים עליך. צעד קטן לאדם, צעד עצום לסלחנות...

* לדבר, לדבר, לדבר - כי מה שנשאר בבטן הולך וגדל לממדי ענק. מרגיז אתכם משהו שאחייכם עשה, מכעיס אתכם שאבא תמיד... אתם מרגישים מקופחים? פשוט תדברו! אל תגידו לעצמכם: 'מה לא ברור להם שזה לא בסדר?' - תתפלאו עד כמה לא ברור לבני המשפחה שלכם מה מתחולל אצלכם בפנים, כי מה שרואים מכאן - אף פעם לא רואים משם. תדברו, תגידו, תסבירו... ותתפלאו בכמה מצבים זה אכן יכול להועיל לכם וגם להם.

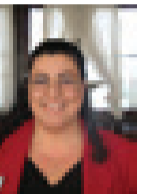
* להכניס קצת הומור - לפעמים אי אפשר לשנות את המצב, ככה זה וזהו. אבל לשמחתנו אפשר להסתכל על המצב מנקודת מבט קצת שונה. זאת החלטה נהדרת שכדאי שתניחו לעצמכם על הכתף קרוב לאוזן, החלטה שתוכל להזכיר לכם ברגעי אמת לתבל את המצב התפל שאליה נקלעתם, בתבלין משובח של הומור.

מאחלת לכם שתהיה לכם שנה משפחתית נעימה וחמה במידה הנכונה.

ראש השנה הוא זמן מצוין לקבל החלטות משמעותיות (צילום: עודד גפני)

יושבת מולי מיכל. היא לא מבינה למה אני מייחסת חשיבות רבה לכך שהקשר שלה עם אחיה הופך למנוכר ומה זה קשור לסוגיית הנחלה בכלל? מעבר לזה, יש לה גם סיבות מוצדקות לכעוס עליי, בזה היא בטוחה, ואי אפשר לספור אותן רק על כף

יד אחת.

"מה את עושה מזה כזה עניין?" היא שאלה אותי בפגישה, בה הנושא שוב עלה על הפרק, "מקסימום הוא בצד אחר של הנחלה ואני בצד השני, מה זה כבר משנה?" ואני יודעת שהכל יחסי. כלומר, הסיכוי לפתור מחלוקת משפטית מורכבת ככל שתהיה - גבוה באופן משמעותי אם קיימת מערכת יחסים תקינה בין האחים. החיים משנים אותנו מבלי שנשים לכך לב. אנחנו נולדים לאותם הורים, מתגוררים תחת קורת גג אחת, יושבים לארוחות סביב אותו שולחן, עוברים חוויות של ילדות, משותפות, טיולים, מריבות, שמחות, ולמשפחה ולבית יש טון משמעותי ביום-יום שלנו. אבל אז כל אחד מאיתנו ממשיך לחייו ופתאום המשמעות הזאת מתעמעמת. נכון, זה טבעי שכך זה יהיה, אבל השאלה עד כמה דוהה הקשר הזה עם הזמן.

לאותה לקוחה ניסיתי להסביר את חשיבות הקשר והיחסים עם אחיה. בסופו של דבר הצלחתי להמחיש לה, רק כשהרחקתי אותה מנקודת המבט האישית שלה - והצעתי לה להסתכל על כל העניין מנקודת מבט שונה. "בכל פעם שאת עושה עוד פעולה שמרחיקה אותך מאח שלך, בכל פעם שאת נמנעת מליצור איתו קשר, תחשבי על שני הבנים שלך. תחשבי, שמערכת היחסים בינך לבין אחיך הייתה בין ילדייך. ועכשיו, תגיד לי איך היית מרגישה?"

פוקוס על יחסים טובים במשפחה

ראש השנה הוא זמן מצוין לקבל החלטות משמעותיות, ואני מציעה השנה למקד את ההחלטות דווקא ביחסים במשפחה שלכם. כמוכן בנוסף על כל ההחלטות הרגילות, שאולי נצליח לעמוד בהן השנה שוב (כמו למשל: השנה לא ארים את קולי על הילדים, השנה אעשה דיאטה, השנה אלך לחדר כושר בקביעות...).

אז לקראת תשע"ט הנה מספר החלטות שאני מציעה שתשעטו לקראתן...

* תגידו 'כן' - קיבלתם הזמנה לארוחה משפחתית או לביי לוי משותף בחוץ, אל תחשבו פעמיים. קודם כל תגידו כן. כל מפגש הוא הזדמנות להתקרב ולחמם את הקשר ביניכם וגם בין יתר בני המשפחה - בני ובנות הזוג והילדים מכל צד. לפעמים

"בכל פעם שאת עושה עוד פעולה שמרחיקה אותך מאח שלך, בכל פעם שאת נמנעת מליצור איתו קשר, תחשבי על שני הבנים שלך. תחשבי, שמערכת היחסים בינך לבין אחיך הייתה בין ילדייך. ועכשיו, תגיד לי איך היית מרגישה?"

אנחנו נוטים להסס כשמזמינים אותנו, או לדחות את ההצעה בגלל רשימה ארוכה של סיבות טובות שיש לנו בכיס ה"שבונות המשפחתי", או אולי בגלל שאנחנו פשוט עמוסים או עייפים. ההיסוס מתגלה כמשהו שולי כשאנחנו נפגשים.

מחזיר עור

מוצרי האלוורה המופלאים של JUST ALOE® פרי פיתוחה המסור של שולה שחם מעין יהב, הם שם נרדף לאנטי אייג'ינג אמיתי

לשמר את 400 המרכיבים האקטיביים שלו בצורתם הפעילה. JUST ALOE® הוא מפעל של אישה אחת בפריפריה שגילתה כי בערבה תנאים אידיאליים לגידול צמח האלוורה. החומר המתקבל מרוכז לפחות פי שניים מהחומר המופק מצמחים הגדלים בדרום ארצות הברית או במזרח הרחוק. האקלים היבש וההשקיה במשורה מעלים את ריכוז הפוליסאכרידים בצמח.

מוצרי JUST ALOE® ידועים ביעילותם וביכולתם למנוע השפעות מזיקות של קרינת שמש, זיהום אוויר, רדיקלים חופשיים וגיל כרונולוגי. שחם, שהפכה עם השנים לגורו של האלוורה, נוהגת לתת את עצמה כדוגמה מהלכת: כבר 52 שנה היא חקלאית בעין יהב, חשופה ליושב, לטמפרטורות קיצוניות, לרוחות ולאבק, ובכל זאת עורה לא מסגיר את גילה המתקדם (71). 35 שנה של ביו קרם אלוורה (אחד ממגוון מוצרי JUST ALOE®) - על פניה הוא האנטי-אייג'ינג המוצלח ביותר.

פרוט על המוצרים, איכותם וייחודם, וכן אפשרויות רכישה באתר: www.justaloe.co.il וכן מומלץ, בדרך לאילת או בחזרה מומלץ להיכנס לבית האלוורה (WAZE) - מרכז מבקרים במשק 39 עין יהב.

(רצוי לתאם מראש בטלפון: 052-3666018)

**לכבוד החגים מארזי שי
במחיר הנחה. להזמנות:
1-700-705-007**

במשך 35 שנה, בלב המדבר, מגדלת שולה שחם את צמח האלוהים (אלוי ורה) ומפיקה ממנו מוצרי טיפוח המשפרים את מראה העור.

כבר בשחר ההיסטוריה מוזכר האלוי. קליאופטרה ידעה את סודות סגולות הצמח, חיל המצב של אלכסנדר מוקדון גידל את הצמח כמזור לחייליו, מוזכר בספרי הרפואה של הרמב"ם, היה בשימוש של בני שבט האינקה דרום אמריקה, והסינים במזרח הרחוק. יש הטוענים כי צמח האלוהות המוזכר בשיר השירים הוא האלוי. כלומר, העולם העתיק ידע להוקיר, לגדל ולהשתמש בצמח העשיר בוויטמינים, מינרלים, חומצות אמינו, אנזימים, מזרזי חידוש תאים, אנטיאוקסידנטים, אלסטין (הממצק את שכבת הקולגן), אנטיבקטריאלים ועוד. אלוי ורה (בלטינית: "האלוי האמיתי") הוא אחד ממיני האלוי והוא הזן המבוקש לצורכי טיפוח, הזנה והגנה על העור.

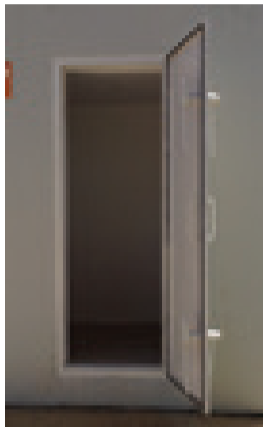
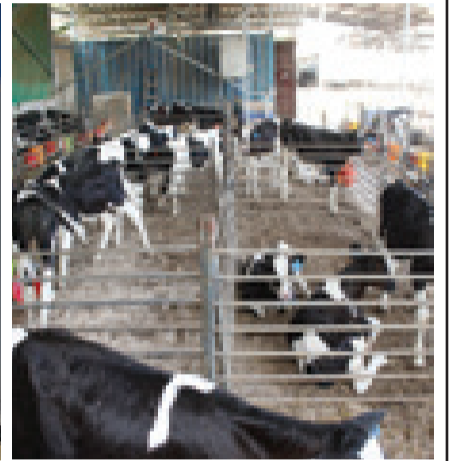
שולה שחם היא בעלת מטע האלוורה המסחרי היחיד במזרח התיכון. בעקבות מחקרים, ובשיתוף מרפאות עור בים המלח, החליטה שחם לייצר מוצרים שבהם המרכיב העיקרי הוא אלוורה טבעית, טרייה, אורגנית, שלא עוברת כל תהליך בחום, על מנת

פרטים נוספים באתר ואפשרויות רכישה: www.justaloe.co.il

DEFENCE SYSTEMS
אורטק מערכות מיגון בע"מ

מיגוניות וממ"מ לפרטיים ולחקלאות

מיגון לעובדים
בענפי החקלאות
*מרחב מוגן ברפת
*מרחב מוגן במטע

www.ortechisrael.co.il | 08-6749781 | קיבוץ כרמיה

כולסטרול? יש כורכומול! הדרך הטבעית להורדת כולסטרול

- ✓ לכאבי פרקים ושרירים
- ✓ להורדת כולסטרול
- ✓ לבעיות במערכת העיכול
- ✓ לניקוי הכבד מרעלים

נספג היטב
ויוצא יותר
מאכליות אורגניות

אני לוקחת כל יום 2 כפיות כורכומול בכוס מים ובמשך
ארבעה חודשים הכולסטרול שלי ירד מ-240 ל-165
ואני מרגישה נפלא! (נינה ב., ירושלים)

במחקרים מדעיים נמצא שהכורכומין
מפרק את הכולסטרול שבדם ומאפשר
את הוצאתו מהגוף.
הכורכומין גם מונע את ספיגת
הכולסטרול לדם, ומנקה את הכבד
מכולסטרול ומשומנים.
מומלץ להתחיל את הבוקר בשתיית
משקה כורכומול.
יש לערבב 1 כפית כורכומול בכוס מים
חמים או קרים, ולשתות דבר ראשון
בבוקר, לספיגה מירבית מומלץ אחרי
שתיית כורכומול לא לשתות או לאכול
במשך 20-30 דקות..

ופיזיקר לנפיה בריאים!

שירות לקוחות: 077-5568866. ניתן להשיג בבתי טבע ובבתי מרקחת. www/curcumall.co.il

חקלאי, מעסיק עובדים זרים?

אנחנו דואגים לך!

מבט מושבים היא חברה שהוקמה על-ידי ארגון מגדלי הירקות ותנועת המושבים ומסרתה לסייע, לשמר ולחזק את החקלאות הישראלית! אנחנו מובילים במתן שירות מהיר ומקצועי בנושא עובדים לחקלאות, תוך דגש על ניהול מעקב קבוע אחר תיק הלקוח ומתן עדכונים חשובים כל העת.

לקוחותינו מקבלים שירות ע"י צוות רכזים הפרוש בכל רחבי הארץ, ואנשי משרד הזמינים כל העת.

השירותים שאנו מספקים ללקוחותינו:

חידוש דרכונים, אשרות עבודה ועוד
מתן ייעוץ מקצועי וליווי אישי ללקוח
הגשת בקשה וקבלת עובד חדש

ייצוג הלקוח מול ועדת חריגים
טיפול בברחנים
שירותי תרגום ככל שנדרש

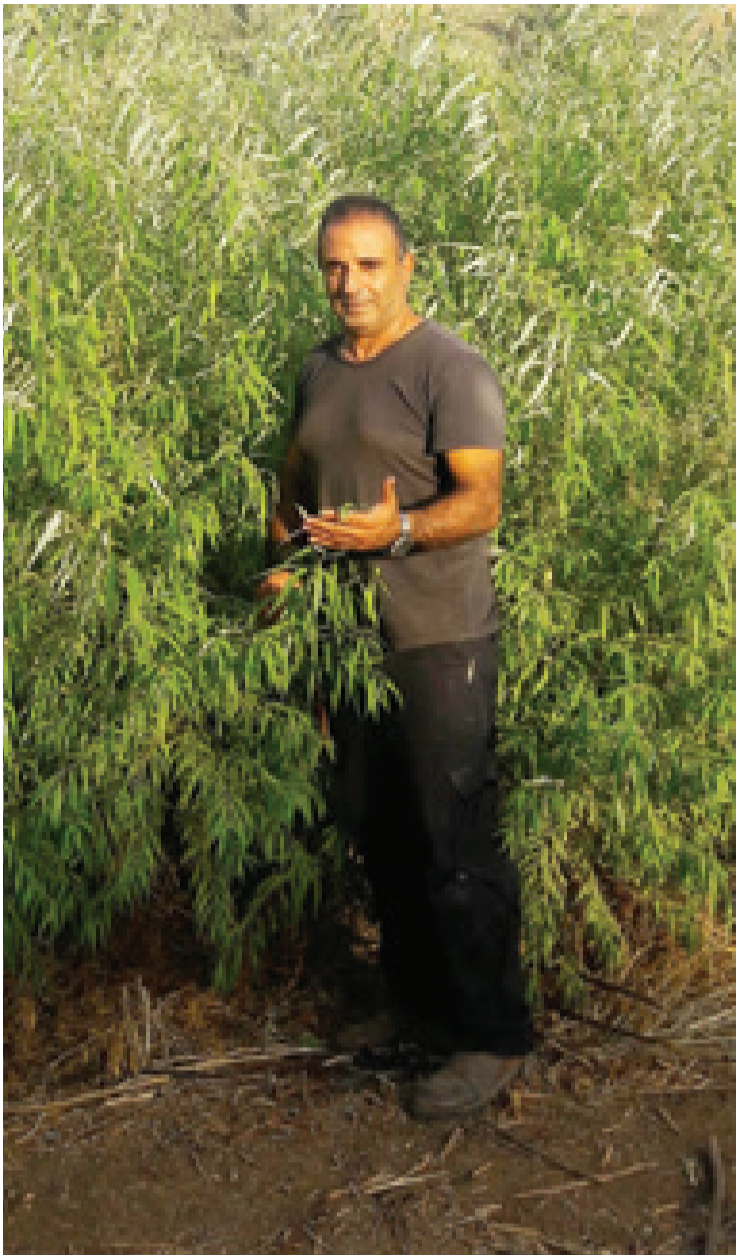
ועוד מגוון שירותים נוספים...

עלות השירותים 500 ₪ (לא כולל מע"מ) בלבד - תשלום חד פעמי לכל תקופת שהות העובד בישראל.

צור איתנו קשר ונשמח לעזור לך: 03-6099300

ליאונרדו דה וינצ'י 19 תל אביב | סלפון: 03-6223080 | פקס: 03-6099200 | ovdim@mbtm.org.il | www.mbtm.org.il

כפות תמרים וערבי נחל

אלעד תמיר, בעל חברת "מרכז הלולב הישראלי", מגדל לולבים במושב רווייה וערבות במושב כפר יחזקאל • עמיר עוסק בארבעת המינים מגיל 7 וכבר בגיל 13 הפעיל מספר דוכני ארבעת המינים במספר שווקים בארץ • כמו בענפים רבים, גם כאן יש פיתוח כחול-לבן, חברתו של עמיר פיתחה חומר מיוחד המצליח לשמר את הלולב לאורך כל השנה

עמוס דה'יוטר

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמר רים וענף עץ עבת וערבי נחל" (ויקרא, כג', מ')

אני תופס לשיחה את אלעד עמיר (46), המגדל לולבים וערבות במושב רווייה, ליד בית שאן וערבות במושב כפר יחזקאל ובעל חברת "מרכז הלולב הישראלי".

עמיר עוסק בארבעת המינים מזה 30 שנה. למעשה החל להתעניין בארבעת המינים בגיל שבע ובגיל 13 כבר היו לו דוכנים לארבעת המינים במספר שווקים בארץ. להבדיל משאר מרכיבי ארבעת המינים, זיהויו של הלולב ככף עץ תמר הוא כמעט וודאי: תמר מצוי - עץ הגדל בנאות מדבר בארץ ישראל, בבקעת הירדן ובצפון חצי האי סיני.

כידוע, עץ התמר אינו גדל באירופה ובעבר קהילות יהודיות רבות התקשו מאוד להשיג אותו לחג. אפילו באיטליה לא גידלו את התמרים כגידול חקלאי וניתן היה להשיגו באיים קפריסין, כרתים וסיציליה. לכן, בקרב יהדות אירופה פשט המנהג להשתמש בלולב יבש, שמרו את הלולבים ואף הורישו אותם לבניהם.

התמר המצוי ידוע בעליו המיוחדים, הנותנים לארבעת המינים את המראה האופייני. בספרות חז"ל מכונים כל ארבעת המינים בשם "לולב", היות והלולב הוא הבר לט מביני המינים, ולכן נוסח הברכה על נטילת ארבעת המינים הוא "על נטילת לולב".

הגיע לארץ במחירים גבוהים מידי ואילו היבוא מירדן נעצר ע"י משרד החקלאות. אנחנו עשינו בדיקות במטרה לייבא מירדן אבל משרד החקלאות עצר את זה, בגלל החשש שהלולב הירדני יכניס לארץ שני פגעים, האחת מחלה שפוגעת ברק לים והפגע השני, חיפושית חקונית הרקל האדומה, שהיא מזיק מסוכן. בקיצור, יבוא הלולבים מירדן נאסר. "החקלאים הישראליים החליטו להרים את הכפפה והחלו לגדל לולב בים. צריך לזכור שעד 2006 לא היה גידול לולבים בארץ - היה גידול תמרים והלולבים היו ענף נלווה. משנת 2011, החברה שבבעלותי פיתחה חומר מיוחד שנקרא 11-ML, החומר הזה מאפשר לשמר את הלולב לתקופה של שנה, זאת אומרת

"את הלולבים והערבות", מסביר אלעד, "אנחנו מגדלים במקומות שונים, כדי שהאקלים יתאים להם. למשל, הלולבים גדלים בישובים לאורך השבר הסורי-אפריקאי, שהוא המקום האידיאלי מבחינה אקלימית לגידול דקלים. האזור שבו הלולב צומח הכי טוב הוא אזור בית שאן, או אנחנו מרכזים שם את הגידולים. את הערבות אנחנו מגדלים במושב כפר יחזקאל, בסמוך לנחל, כי הערבות צריכות להיות קרובות לנהל לים. יש לנו גם אתרוגים, אותם אנו מגדלים בנגב, כיוון ששם הכי קל לגדל מבחינה של מזיקים, יש שם פחות מזיקים."

עד כמה שאני זוכר, פעם היו קונים לולבים מאזור אל-עריש, לא?

"נכון מאוד, במשך שנים רבות היו קונים לולבים מאל-עריש במצרים, אבל בשנת 2006 החלו המצרים להערים קשיים על סיפור יבוא הלולב לים, התחילו להקשות ולא לאפשר קטיף והכנסה סדירה לישראל. הקשיים הללו לא נבעו ככל הנראה מטעמים אידיאולוגיים, לאומניים או חקלאיים, אלא מטעמים כלכליים. הם רצו בכוונה להקטין את הכמויות שנכנסות לארץ על מנת להעלות את המחירים."

"זה היה עניין של מושל צפון סיני, שידו הייתה כנראה גם שם והוא נתן איסור לקטוף לולבים לישראל באל עריש. החברה שלו כן קטפו והכניסו לארץ כמויות מאוד מאוד קטנות, המחירים עלו - האיכות ירדה ובארץ התחילו לחפש אלטרנטיבות."

"האלטרנטיבות שעלו על השולחן היו לייבא מספרד או מירדן. היבוא מספרד נפל בשל העלויות הגבוהות יחסית של כח אדם בספרד, הלולב

אלעד בין ערבי הנחל. "כל הסיפור בערבות הוא לא כל כך הגידול אלא הלוגיסטיקה"

עשה יש צימוח של לולבים חדשים אחת למספר שבועות. כך אנחנו מגיעים לתפוקות של כ-15 לולבים לעץ!

"בנוסף להגדלת התפוקה אנחנו מגיעים למוצר עם חיי מדף מאוד מאוד ארוכים, לא רק חודשים ארוכים בקירור, אלא הלולב שלנו מסוגל לשרוד גם מחוץ לקירור שלושה שבועות! כלומר הלולב יכול להימצא אצלנו בקירור כמעט שנה ואחר כך, כשאנחנו מוציאים אותו

כאשר אנו מסיימים את חג סוכות - אנחנו יכולים להתחיל לקטוף לולב לסוכות הבא!

"מדובר בחומר שעבר את כל הבדיקות ההלכתיות והיום למע"ה, 75% מהלולבים שמיוצרים פה בארץ מטופלים בחומר שימור. תורת לחומר השימור שפיתחנו אנחנו יכולים לבצע קטיף לולבים אחת למספר שבועות. למעשה מהאחד בינואר מגיעים אל הלולבים קוטיפים את הלולבים שצמחו ואז למי

מטע לולבי ברהי - הלולבים הופכים את מטע פרי התמר לריווחי

אחסון הלולים בקירור לחודשים רבים "מה שיותר מסובך הוא הטיפול בלולב הקטוף. זה הקטע שמצריך מקצועיות וידע, איך לקטוף, באיזה חומרים להשתמש לשימור, העיטוף המיוחד והקירור, כי בעצם אתה קוטף אותו בינואר-פברואר ומש 10 חודשים אחרי, ופה הידע להגיע לכמה שפחות פחת, לעבור את התקופה הזאת בכמה שיותר לולים ישרו אותך, גם השיוק וההפצה זה עסק לא פשוט – כאן היכולות והקושי בגידול לוי לבים. מגדל טוב של לולים יודע להגיע לפחת של לא יותר משלושה אחוז".

אחסון הלולים בקירור לחודשים רבים

אחסון הלולים בקירור לחודשים רבים "מה שיותר מסובך הוא הטיפול בלולב הקטוף. זה הקטע שמצריך מקצועיות וידע, איך לקטוף, באיזה חומרים להשתמש לשימור, העיטוף המיוחד והקירור, כי בעצם אתה קוטף אותו בינואר-פברואר ומש 10 חודשים אחרי, ופה הידע להגיע לכמה שפחות פחת, לעבור את התקופה הזאת בכמה שיותר לולים ישרו אותך, גם השיוק וההפצה זה עסק לא פשוט – כאן היכולות והקושי בגידול לוי לבים. מגדל טוב של לולים יודע להגיע לפחת של לא יותר משלושה אחוז".

אני חשבת שהתמר הוא ענף רווחי, אפילו רווחי מאוד...

"רק במג'הול, בשאר הזנים יש בעיה. רק הפרי לא יכול להחזיק את המטע לבר ורק הלולים לא יכריזים להחזיק את המטע לבר – צריך

כמה זמן אתה עוסק בלולים?

"אני עוסק בתחום מעל 30 שנה, מאז היותי ילד. התחלתי ביבוא, כמו כולם ממצרים ועברתי לרכש מקומי

הלולים מועלים למשאית קירור לפני הפצה

"הלולב שלנו מסוגל לשרוד גם מחוץ לשלושה שבועות! כלומר הלולב בקירור כמעט שנה ואחר כך, כשאנחנו מוציאים אותו ללקוח מסוגל לשרוד מחוץ לשלושה שבועות"

דרה המרכזית וככל שהלולב סגור יותר מחירו יהיה גבוה יותר. הלולב צריך להיות סגור, ישר, ירוק וארוך – ככל שהוא נצמד לחמישה פרמטי רים הללו יותר, כך מחירו יהיה גבוה יותר. גם ככל שאיכות השימור שלו תהיה גבוהה יותר הוא יהיה יקר יותר."

מה מחירו של לולב כשר לסוכות?

"מחירי לולב לצרכן הסופי, למתפלל, נעים החל מ-30 שקלים ועד 250 שקלים ללולב מהודר מאוד. לעומת זאת, המחירים לסיטונאי, ביציאה מפתח בית האריזה נעים החל מ-10 שקלים ועד כ-50 שקל לים."

אז בתור מגדל אתה לא מרוויח הרבה. רוב הרווח בשיווק?

"לא מדויק, רוב המגדלים שאינם קיבוציים, דהיינו מושבניקים, מגדלים פרטיים וחברות, בדרך כלל נמצאים בכל שרשרת השיווק של ארבעת המינים, כלומר, הם מגדלים, הם גם משווקים ויש להם דרישה מכירה לציבור הרחב. אולי הם לא מגיעים לציבור עם כל הסחורה, אבל הם מנסים להגיע עד לרמת הצרכן הסופי ומלבד זאת – זה לא חדש, החקלאי, המגדל תמיד מרוויח הכי פחות, זה לא חדש, זה בכל מקום – לא רק בלולים."

קשה לגדל לולים או שזה לא סיפור גדול?

"באופן כללי צריך תמיד לזכור, תמרים גדלים במקומות בהם קשה לאנשים לחיות – זה לחיות בבקעה, בערבה, לאורך קו השבר הסורי אפריקני – חם שם בטירוף וזה לא פשוט. הגידול עצמו דומה מאוד לגידול דקלים לפרי, הוא לא גידול קשה, לא מסובך כל כך, לא מורכב כמו באתרוגים, גידול יחסית פשוט אבל בכל זאת, צריך לדאוג לרסס נגד מחלות, כנימות וכדומה, להשיקו נכון ולקטוף בזמן."

אלעד עמיר עם לולב שזה עתה נקטף

ללקוח או אל המשווק, הוא מסוגל לשרוד מחוץ לקירור עוד שלושה שבועות."

אמרת שגידול הלולים הפך לענף לפני עצמו?

"בריוק, היום יש ענף נפרד שבו מגדלים אך ורק לולים, זאת אומרת מרחקי הנטיעה של גידול לוי לבים שונים מאוד ממרחקי הנטיעה במטע תמרים שמיועדים לפרי. אנחנו מתמקדים בגידול זן תמרים שנקרא ברהי, שמצטיין בלולים מאוד מהודרים ומשובחים. לעומת זאת, פרי הברהי ממוקם נמוך מבחינה מסחרית – הוא פחות פופולרי, הוא לא פורה מחיר טוב ואם היינו צריכים לגדל את העצים האלו אך ורק עבור הפרי, אזי לענף לא הייתה כדאיות כלכלית."

"היום כאשר אתה נוטע דקלים לפרי, אתה מקבל בסביבות ה-12 עצים לדונם ואילו נטיעת דקלים לגידול לולים יכולה להגיע ל-64 עצים לדונם. אנחנו מצופפים את העצים בצורה הכי מיטבית והגבוהה, כי אין לנו דרישה לפרי אלא אך ורק לעלי העץ – הלולים."

"תחילת התהליך הוא כניסה שלנו למטע אחת למספר שבועות וקטיף הלולים. מיד לאחר הקטיף הלולים בים מובאים לבית האריזה ועוברים טיפול בחומר שהזכרתי, ה-11-ML, חומר שמצד אחד הורג את המיקרוביוט והואורגניזמים שנמצאים על הלולב,

ומצד שני עוטף את הלולב במעטפת המגנה עליו מפני התפתחות של פטריות ועובשים, זוהי מעטפת שחצי נושמת. לאחר מכן, הלולים נעטפים ביריעת ניילון שסופחת אתילן ומוכנסים לקירור לתקופה ארוכה, תקופה של כמעט שנה."

בלולים זה כמו אתרוגים, יש סוג א', ב', ג' וכך הלאה?

"בהחלט, גם בלולים יש רמות איכות, יש קודם כל הבחנה בין סוגי הלולים של סוגי התמר – יש את הברהי, חיאני, דרי, חלווי, חרראווי ועוד. יש בארץ תשעה סוגי תמרים למאכל מתוכם משתמשים בלולים רק בשבעה סוגים – שני סוגים אינם שמישים ללולים – המג'הול והר-קלינור."

"שים לב שכאן מתקיים חוק פייצוי של הטבע והוא מאוד פשוט. היכן שהתמרים פורים מחיר מאוד מאוד טוב, במג'הול והרקלינור – אין לולים טובים. היכן שהתמרים אינם מביאים שום ערך מוסף ושום רווחיות, כמו בברהי – שם הלולים מאוד מבוקשים ויקרים."

מה ההבדל בין לולב סוג א' ללולב סוג ב'?

"יש סוגיות הלכתיות שונות לגבי מה הוא לולב כשר ולגבי מה הוא לולב מהודר. בעיקרון, הלולב צריך להיות סגור מהתחלה ועד הסוף, על כל העלים להיות צמודים לש-

הלולים בבית האריזה של "מרכז הלולב הישראלי", לפני טיפול מיוחד להארכת חי המדף

**"כאן מתקיים חוק
פיצוי של הטבע והוא
מאוד פשוט. היכן
שהתמרים פודים
מחיר מאוד מאוד
טוב, במג'הול והדקל
נור - אין לולבים
טובים. היכן שהתמרים
אינם מביאים שום
עון מוסף ושום
רווחיות, כמו בברהי
- שם הלולבים מאוד
מבוקשים ומאוד
יקרים"**

**תגיד, אלעד, לא ניתן לגדל ערבות
שלא על גדות נחל, אלא רק בשדה?**
"בהחלט אפשר וזה אפילו לא
קשור להשקיה וצריכת מים אלא
זה עניין הלכתי יותר. קיימת דריי
שה מצד הציבור הרחב שהערבות
תהיינה ערבות שגדלו על שפת
נחל. אנחנו לא מסתמכים על הנחל
שישקה את הערבות, אנחנו משקים
בצורה מלאכותית, זה ברור, מרש
נים, נותנים תוספים, מרססים ועו
שים את כל הנדרש על מנת להגיע
למוצר טוב.

"גידול הערבה הוא יחסית פחות
מורכב מבין כל ארבעת המינים של
סוכות אבל החלק המסובך בענף
הערבות - הוא מצריך המון כח
אדם בזמן מאוד קצר, כי חיי המדף
של הערבה קצרים מאוד, עניין של
יומיים שלושה. במקטע השייך אתה
צריך להביא לשדה עשרות אנשים
לתת מכת קטיף וריזה, שלושה-אר
בעה ימים וכל העסק הזה מאחורי
נו...

"באותם שלושה-ארבעה ימים
אתה אמור לעשות - קטיף, שוק של
קירור, אריזה במהירות, שינוע והג
עה ללקוח - הצרכן הסופי אמורה
לקבל את הערבה ליד תוך לא יותר
משלושה-ארבעה ימים וזה מסובך.
זו אופרציה שלמה. כל הסיפור בע
רבות הוא לא כל כך הגידול אלא
הלוגיסטיקה. חייבים לשנע ולש
ווק את הערבה בקירור כי זה כמו
כל ירק, כמו פטרוזיליה, חצי שעה
מחוץ למקרר היא כבר יכולה לה
חליף צורה.

"גם בגידול דרושה מקצועיות,
צריך לדעת כיצד לקטוף את הער
בות, באיזה שעות לקטוף אותן, לה
גיע במהירות לבית האריזה, כלומר
יש כאן ידע נדרש אבל אין מורכבות
גדולה כמו בשאר גידולי ארבעת
המינים."

יותר בחצי הכדור הצפוני. הערבה
היא צמח נשיר, עליה מאורכים אם
כי במינים מסוימים העלים מעוג
לים.

בארץ מוכרים חמישה מיני ערבה:
ערבה לבנה, ערבת שלושת האב
קנים, ערבה מחודרת (צמח מוגן)
וערבה מדומה (בוכייה). הערבה
הלבנה היא אחת מארבעת המינים
שנוטלים ביחד בחג הסוכות והיא
מזוהה עם ערבי הנחל המקראיים.
סגולותיו הצמח הרפואיות נתגלו
על ידי המצרים. ישנו גם מין הדומה
מעט לערבה, אך פסול ונקרא צפ
צפה.

אחד המנהגים הקשורים לערבה
הוא לחבוט בהם - לוקחים חמש
ערבות אגורות ולחבוט אותן בק
רקע 5 פעמים. מנהג זה הוא מנהג
נביאים. יש הסוברים שיש להקפיד
לחבוט בקרקע שאינה מרוצפת ויש
שאינם מקפידים על כך. ההקפדה על
המספר 5 (5 ערבות ו-5 חבטות) היא
מאחרת ולפי הקבלה ויש שאין מק
פידים עליה. לפי מנהג אשכנז לאחר
הפיוט ("תענה אמונים, שופכים לב
כמים, והושיעה נא") מניחים את
ארבעת המינים ולוקחים 5 ערבות
אגורות, ממשיכים לומר כמה פיוטי
תפילה על הגשם כשהערבות ביד
ובסיום חובטים את הערבות בקרקע
5 פעמים. למנהג הספרדים חובטים
בערבה רק לאחר סיום אמירת כל
פיוטי ההושענות, אך יש נוהגים
ממש לאחר סיום תפילת מוסף, ובכ
מה קהילות ספרדיות אומרים לאחר
חבטת ערבה את תפלת נשמת כל
חי. על פי ההלכה, אי גידול הערבה
בנחל אינו פוסל את הערבה, והשם
ניתן רק משום שלעיתים קרובות
גדל הצמח ליד נחלים.

כאמור, "מרכז הלולב הישראלי"
מגדל גם את ערבי הנחל כמושב
כפר יחזקאל, סמוך לנחל.

בשכם - והוא צריכים לקבל אותו
כאשר הלולב מוכן וארוז, שלא קרה
לו כלום ושהכל תקין ואנחנו דואגים
שהלולבים אכן יגיעו אליהם בצורה
טובה ותקינה. חשוב לי שבסופו של
עניין, אותו אדם שמברך על הלולב
בחג הזוכות יוכל לעשות את המצווה
כמו שצריך, בלב שלם ובלי חשש.

"צריך לזכור שהעסק שלנו, בשו
נה מגידולים רבים אחרים, חייב
להיות מלווה ומפוקח על ידי גופים
רבניים. אני יכול לגדל את הלולב
הכי טוב בעולם, אבל אם אין לו
הכשר, אם אין מישהו שליווה אותו
כל השנה הלכתית, המחיר שלו יורד
פלאים, הוא לא שווה כלום. זה כמו
לקנות מרצדס הכי מפוארת בעולם
אבל בלי מספר שלדה, בלי לוחית
רישוי ובלי מספר מנוע... אתה יכול
לקנות את המוצר הזה אבל אין לו
ערך. את הלולבים שלנו מלווה הרב
ליברמן מתחילת הדרך, בכל הפנ
ההלכתי והחוקתי, זה נקרא בר"ץ
ליברמן של הרב ליברמן מבני ברק,
שהוא אחד מברי הסמכה בארץ בת
חום ארבעת המינים, לא רק בתחום
ההלכתי אלא גם בצד הבוטני של
ארבעת המינים.

"הרב מכיר מקרוב את המזיקים
ואת הפגעים ופעמים רבות אנח
נו מתייעצים איתו בכלל בנושאים
אגרונומיים ולא כדברים הלכתיים,
עד כדי כך הוא בקיא בארבעת המי
נים. הרב מבקר בהמון מטעים - הוא
למעשה חי את התחום ומלווה אותנו
ומסייע לאורך כל הדרך."

ערבי נחל

ערבי נחל הם מין ידוע של צמח
הגדל בנחלים הקרוי "ערבה".
כללית מדובר במשפחת צמחים
גדולה, יש כ-350 מיני ערבה השו
כנים בעיקר באזורים לחים וקרים

לולבי דרי ארוזים בהכשר

להיות שילוב של שניהם, כדי שהמ
טע יוכל להישאר רווחי."

טוב מאוד שהבנים שלך בעסק...

"כן, שני הבנים שלי בעסק: דקל,
כמובן, שהוא בן 18 ושוהם, שהוא
בן 17. יש לי עוד בת קטנה שהיא
כמובן עוד לא בעניינים... אני בן 46
וכאמור כבר 30 שנה עוסק בארבעת
המינים. אני מגיל שבע בעסק, ממש,
ממש, בפנים. ההורים לא עסקו בא
רבעת המינים, אני לבד התחלתי
בתור ילד בשוק ארבעת המינים
בפתח תקווה לסחור בהם. בגיל 13
כבר היו לי דוכנים במספר שווקים
בארץ, הפעלתי כבר סניפים וכפי
שכבר אמרתי התחלתי לאט, לאט,
כשזה הולך ומתמקד - והיום אנחנו
מתפרנסים מזה, זה העיסוק המשפ
חתי."

**זה לא סיכון גדול, שהכל
מתקן לחודש אחד לפני ראש
השנה סוכות?**

"כאן אתה צודק אבל אתה יכול
לומר זאת לגבי כל גידול חקלאי."

ערבות בכפר יחזקאל על גדות הנחל

חקלאות היא לא משחק

Mesh Branding

קִנֵּט
קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות

הגן על העסק שלך עם ביטוח של קנט

קנט מציעה ביטוח ירקות מורחב כנגד נזקי טבע ואסונות טבע. כי לטבע חוקים משלו.

טל. 03-6270200 | פקס. 03-6270206 | www.kanat.co.il | [f](#) kanatpage ב-1

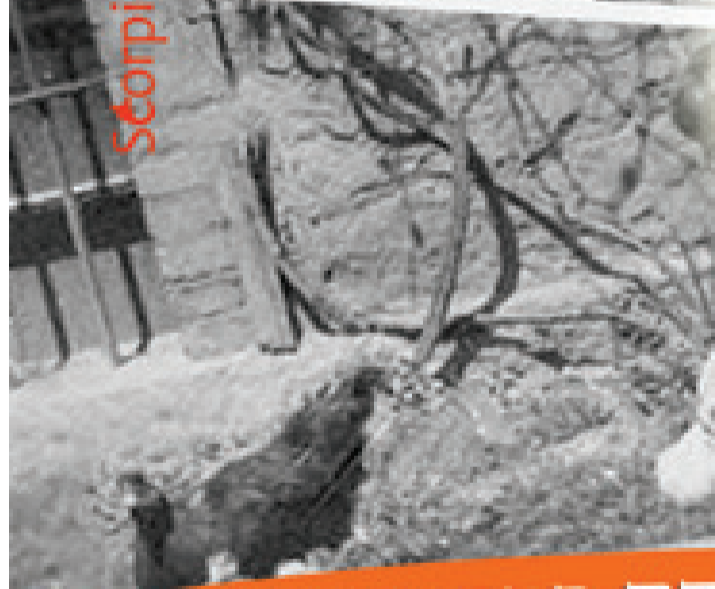
הצטרפו ל 600 המגדלים שהם

מ.לסר
חברה לייצור ביצים
03-56262

במשפחה שלנו יש קשרים מצוינים, תמיכה,

כבר חלק מהמשפחה שלנו!

קבלה וגאווה בהצלחת בני המשפחה כבר 70 שנה

בית דפנה | רח' שונצינו 13 ת"א | טל. 03-5626292

www.lasser.co.il

בקרו אותנו בפייסבוק - החווה של לסר

מצב רוח לאהבה

זמרת הסופראן, רויטל רביב, שבה למושב חוגלה אחרי לימודים באנגליה ופיתחה שיטת הוראה ייחודית לילדים, אותה היא מלמדת בגבעת חיים וחוזרת לשיר באבו גוש, המקום בו ראה אותה בעלה לראשונה • כיצד שבה את ליבה? • כדאי להמשיך לקרוא

רויטל רביב (צילום: דנה פרידלנדר)

עמוס דה-וינטר

הבר'ה סבלנות - מייד אבל ממש מייד, נספר את הסיפור הרומנטי המיוחד, כפי שסיפר אותו מספר הסיפורים שוקה די-נור, בתוכנית הרדיו של שמעון פרנס.

אבל לפני כן - נחזור לגיבורת הסיפור, רויטל רביב, ששבה למושב חוגלה אחרי לימודים באנגליה. למי שלא מכיר את רויטל, היא זמרת סופרן ובין התפקידים שגילמה על בימת האופרה ניתן למנות את אאורידיצה (באורפאן) מונטורדי, בהפקה הנודעת של הבמאי ג'ונתן מילר והמנצח פיליפ פיט, הפקה שבוצעה ברחבי בריטניה ובסיבוב הופעות עולמי, דרוסילה בהכתרתה של פופאה (מונטוורדי), גלתיאה באסיס וגלתאה (הנדל), ואת התפקיד הראשי בנסיך המאושר (גיל שוחט).

כזמרת אורחת באופרה סטודיו של האופרה הישראלית שרה את צרלינה בדון גובני (מוצי'רט) ואת אאורידיצה באורפאן ואאורידיצה (גלוק) והשתתפה בקונצרטים רבים מטעם האופרה הישראלית.

הפרטואר הקונצרטי שלה כולל קנטטות ופסיונים מאת באך, אורטוריות של הנדל, פרגוליו סטאבט מאטר, אקוולטטה יובילטה מאת מוצרט ועוד. הופיעה כסולנית עם הניו לונדון קונסורט, התזמורת הסימפונית ירוש-

לים רשות השירדור, תזמורת הבארוק ירושלים, התזמורת הקאמרית הישראלית והבארוקה ועוד.

רביב שרה בקביעות בפסטיבלים בחו"ל, בפסטיבל אבו גוש וקול המוסיקה בגליל העליון, וכן מרבה לתת רסיטלים בארץ ובאירופה. בשנת 2007 יצא לאור התקליטור הראשון שלה בהוצאת נימבוס, ספר השירים העממיים של אנגל לונד עם תיאטרון הליד הלונדוני. רביב זכתה במלגות מטעם קרן התרבות אמריקה ישראל והמכון הישראלי לאמנות הזמרה.

בנוסף יש לרויטל מיזם מקומי. היא ראתה שאין קהל מספיק לקונצרטים הקלאסיים שלה ולכן החליטה לבנות דור חדש של מאזינים למוזיקה ומלמדת מוזיקה בבית-הספר משגב, בגבעת חיים, בשיטה מיוחדת שהיא פיתחה. היא מלמדת את הילדים שירים, אבל גם קריאת תווים, גם האזנה, מושגים מעולם המוזיקה ותבניות מקצב. ובעזרת הכלים האלה הילדים לומדים ליצור מוזיקה משלהם!

כאמור, רויטל פיתחה שיטת הוראה ייחודית לילדים, אותה היא מלמדת במושב גבעת חיים ועכשיו היא חוזרת לשיר בפסטיבל אבו גוש, המקום בו ראה אותה בעלה לראשונה. רויטל יצרה כבר שש תכניות לפסטיבל אבו גוש ובפסטיבל אבו גוש הקרוב תעלה תכנית חדשה משירי דוריס דיי. מדוע דווקא דוריס דיי?

רביב אומרת שזה לזכר סבתה האהובה לילה כהן, שחיה רוב חייה בארצות הברית והעבירה לה לנכדתה האהובה את האהבה למוזיקלס. לילה כהן, שהייתה פעילה בארגון עזרה של דוברי אנגלית, נפטרה לפני שנה וחצי בגיל 90. דוריס דיי חגגה 96 במרץ האחרון ונאחל לה עד 120.

סיפור רומנטי

והנה הסיפור הרומנטי כמעט כפי שסיפר אותו שוקה די-נור: רויטל רביב היא זמרת אופרה צעירה, סופרן. מבקרי המוסיקה מפליגים בשבחיה. "צריך להיות באולם כדי להאמין איך היא יכולה לעורר בשירתה סערות רגשות...", כתבה עליה הביקורת.

רויטל היא בוגרת האקדמיה למוסיקה בירושלים והקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון. הביקורת לא סיפרה לכם את סיפורה המיוחד. אז למי מאתנו שעדיין מאמינים באהבה ממבט ראשון, ללא מגורים משותפים לפני... וכל שאר המקובלות של ההווה, הסכיתו ושמעו: לפני 14 שנה רויטל בת 24, לאחר הלימודים באקדמיה, צעירה, נאה ומוכשרת, והיא מופיעה בקונצרט הראשון שלה. הקונצרט - 'אווה מריה' - שנערך בכנסייה באבו גוש. הימים ימי חורף ובשורה האחרונה מכורבל במעילו, צופה במופע אמיר, בן ה-36. אמיר מוקסם מהופעתה של רויטל, היא ננטעת במ-

חשבותיו. חולפים כמה חודשים. רויטל מתקבלת ללימודי תואר שני בקולג' המלכותי למוסיקה, נפרדת מהמשפחה ועוברת להתגורר בלונדון. באחד הערבים היא מוזמנת כאורחת לערב גאלה של ירדי האופרה הישראלית. אחת הוד מרות הישראליות מוכרת לה מהעבר וזו טר פחת על שכמה ואומרת: "איזו מקריות. ירד שלי צפה בהופעה שלך באבו-גוש... נדלק... ובקש את הטלפון שלך... והנה את כאן מולי בלונדון."

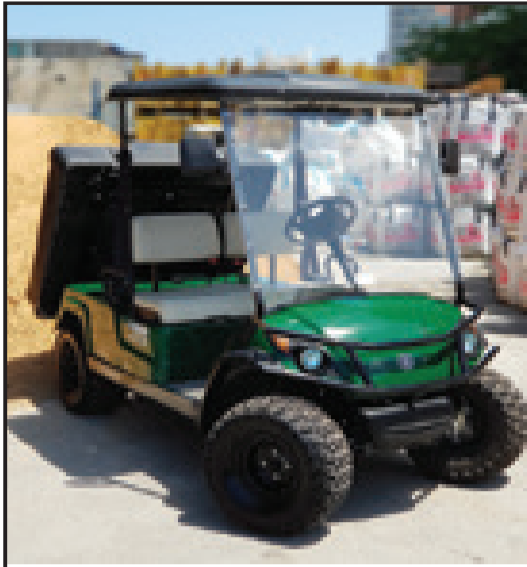
נשתעשע קצת

"באותה תקופה הייתי לקראת סיומו של קשר זוגי, מספרת רויטל "ולא כל-כך פתוחה לקשר חדש. כשאמיר התקשר אמרתי לעצמי 'נשתעשע מעט... הנה הזדמנות לנקום בעול' מם של הגברים."

ואמיר התקשר שוב והתקשר שוב, מדלג בקלילות על כל המכשולים שרויטל הניחה לפניו והשיחות התארכו... נגעו בלבה... ומשהו נפתח שם מחדש לעולמם של גברים ובעקר לעולמו.

"זה ישמע מוזר, היא מספרת, "אבל אספר לכם מה הציק לי. אני גבוהת קומה וכפות ידי גדולות. אני נבוכה לצאת עם גברים שכפות ידיהם קטנות משלי! שיתפתי את אמיר ב'מוזרות'."

**רכב העבודה
הטוב בעולם
מבית YAMAHA
עם רישוי
טרקטור משא
לנסיעה בכביש**

עכשיו במחיר השקה לזמן מוגבל
*לפני מע"מ **39,900 ש"ח**

יבואן בלעדי: קשר ימי בע"מ - שינצלר 9, ת"א 03-6818814 | מכירות: מרכז - גלעד 050-5801040
צפון - דני 054-6888561 | דרום - אורי 050-6725128 | אתר קשר ימי: www.kesher-yami.co.il
אימייל: kesher@inter.net.il | מגוון מסלולי אשראי | TRADE IN | שירות בפריסה ארצית

ה הפועם של חבל שלום

משפחות צעירות,
היישוב הקהילתי אבשלום, הלב הפועם של
חבל אבשלום, מזמין אתכם להיות חלק
מקהילה חיה, בועטת וחמה ולהקים את
ביתכם החדש במרכז היישוב, במרחק הליכה
מכל השירותים הקהילתיים והאיזוריים.
5 דגמים לבחירה, ניתנים גם לשינויים פנימיים,
החל מ- 825,000 ש"ח למגרש+בית
כולל עלויות פיתוח

הלב
הפועם

החל
מ-825,000 ש"ח

לפרטים נוספים, תיאום הגעה והרשמה התקשרו עוד היום: 053-7017687 | www.martin.co.il

רויטל רביב, טל פדר וארי ערב - בפסטיבל אבו גוש

– יהיה אשר יהיה", "העף אותי אל הירח", "מעבר לקשת", "שמור לך חלום קטן", "לילות שקטים", "לאהוב מישור", "כה הסר רגז שות", "מצב רוח לאהבה", "כאשר את מחייבת" ו"עלי שלבת".
רויטל רביב – שירה.
טל פדר – נגן קונטרבס.
ארי ערב – פסנתרן, מנהל מוסיקלי ומעבד.

עם כף היד... זה היה מוקטן לתשעים אחוז. זו הייתה הבחינה הקטנה שלי לאהבתה אלי..."
אחחחח זהו, זה הסיפור.
אבל אם גם אתם רוצים להתאהב מחדש, תוכלו להאזין לקולה של רויטל רביב בקונצרט מס 16, יום שני (1.10.18), בשעה 16.15 בשירי דורים די ושירים ידועים מהוליווד. שירים אהובים כמו: "קה סרה, סרה קלי ומעבר."

רויטל ואמיר נשואים באושר רב בארצנו הקטנטונת ומגדלים בן ובת לתפארה. שאלתי את אמיר לגרסתו והוא רק חייך ואמר: "הפקס ששלחתי לה עם כף היד... זה היה מוקטן לתשעים אחוז. זו הייתה הבחינה הקטנה שלי לאהבתה אלי..."

מאחורי עמוד ורק הור הענק שהוא אחוז בולט החוצה כמו האריה ב'מיץ פטל'.
"למה אתה מתחבא?" היא שואלת. "לא תאמיני, אחי על הטיסה שלך. אני לא רוצה שיבחין בי, כי מעולם לא קבלתי פניו בשדה התעופה... בוודאי לא עם זר פרחים שכזה..."
שלושה ימים לאחר מכן אמיר מציע נישואין לרויטל וזו נענית בחיוב. המשפחה כמרקחה, גם הסבתא והסבא מגויסים להניאה, כולם מודאגים מהפרשי הגיל... ורויטל: "תכירו אותנו וגם אתם תתאהבו בו", היא מרססת תשובה לכל כיוון.
חלפו 16 שנים. רויטל ואמיר נשואים באושר רב בארצנו הקטנטונת ומגדלים בן ובת לתפארה. שאלתי את אמיר לגרסתו והוא רק חייך ואמר: "הפקס ששלחתי לה

ספה/שורבטה בהיסח-דעת טבעת נישואין.
חולפים כמה שבועות ורויטל מתכננת חופשה בישראל. יום לפני הטיסה המיועדת היא מחליטה להקדים – רוצה לפגוש את אמיר לפני המשפחה. היא אורות חפציה וחשה לשדה התעופה. היא מבקשת להקדים את טיסתה ביום והריילת בן דקת ומאשרת. "לו היו יודעים שכל המהומה היא רק בעבור 'פליינג דייט' בוודאי היו מבקשים תוספת מחיר", היא מהרהרת.
בחור ישראלי עולה לטיסה ומתיישב כמה מושבים מאחוריה. הם לא מכירים, שניהם על הטיסה לגמרי באקראי, אבל גם הוא קשור לאמיר.
היא נוחתת בארץ ואמיר שמעולם לא פגשה ממתין בשדה. הוא עומד

בלילה מכשיר הפקס מתעורר לחיים. באיטיות של פקסים פולט המכשיר צילום של כף יד בגודל טבעי. "זו כף ידי", כותב אמיר ומציף רף פרצוף של סמיילי.
כמו בסיפור סינדרלה, רויטל מניחה אז את כף ידה על הניר החמים עדיין... אבל כף היד קטנה מעט מכף ידה. קצת מאוכזבת היא פונה למטבח מפצה עצמה בכוס של תה אנגלי ומהרהרת. היא כל-כך אוהבת את השיחות אתו. בהיסח-דעת היא משרבטת בעיפרון על התצלום של כף היד. היא משאירה את הניר על הרלפק, פוסעת לחדר השינה ולו אנחנו בסרט הייתה המצלמה מראה את קימורי גופה המתרחקים ואז חוזרת לדהף הנייר בתקריב... ועל כף היד הפרושה... על הקמיצה... נו"

חג שמחה ושנה טובה

אייל בצר

שומר העמק

לראשות המועצה האזורית עמק יזרעאל

אייל בצר שומר העמק

www.eyalbetzer2018.com

72 מ"ר
ב-408,000 ₪
עד למרחק של 50 ק"מ מראשון לציון

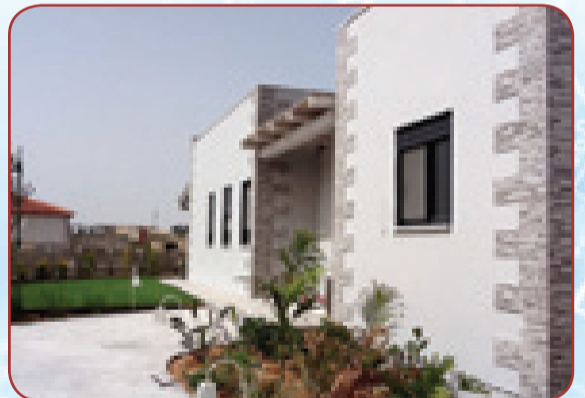

**ממ"דים
יבילים**

עמיד בפני רעידות אדמה!

יתרונות הבניה של מבנה לכל:

- בניה חזקה מבטון מזוין.
- תכנון גמיש לפי דרישת הלקוח.
- מהירות הביצוע והמסירה.
- מחיר בניה זול מבניה רגילה.
- סטנדרט בניה גבוה.

**חג שמח
לכל בית ישראל**

- ✓ ניתן לקבל את המבנה בגדלים שונים ובסגנונות שונים
  - ✓ על המבנה ניתן לבנות עוד קומה, הואיל וגגו יצוק
  - כ- 20 ס"מ בטון ומשמש כרצפה לקומה נוספת
  - ✓ את הבניה והתכנון מלווים אדריכל ומהנדסי החברה
- * התמונות להמחשה בלבד

רחוב שמוטקין 53 ראשל"צ

משרד: 03-9504174 דוד: 052-3945726 רפי: 052-5088815

mivnelakol@gmail.com | www.mivnelakol.com

חפשו אותנו בפייסבוק מבנה לכל

אלנה שטרית. מומחית לעבודות רקמה, סריגה, נייר ועוד

הם היו נפגשים פעם בחודש לדיונים על התיאטרון, לצפייה בחזרות גנרליות ולשיחות עם השחקנים. בנוסף לכך, היו במועדון חוגים שונים: מקהלה, דרמה והכנת תפאורה.

עולם התיאטרון הקסים את אלנה. היא וחי בריה למדו לשים לב לפרטים, כמו התאמת הביגוד והתפאורה לתקופה. בנוסף למועדון מטעם בית הספר, אלנה השתייכה גם למועדון דון נאמני התיאטרון של מוסקבה כולה וגם למועדון נאמני התיאטרון של רוסיה כולה. כך זכתה למפגשים ולצפיות בהצגות כחמש פעמיים בשבוע(1).

יש לציין שבאותה תקופה, המפגשים הללו עם אנשי תיאטרון יצרו לבני הנוער במועדון נים אלו הזדמנות להציץ מעבר ל"מסך הברזל". ראשית כל, במסגרות סגורות אלו, ניתנה לצעירים הזדמנות לשאול את אנשי התיאטרון על ביקוריהם בחו"ל. זה לא היה בפיקוח הצ' נזורה, ואלו סיפקו את סקרנותם. גוסף לכך היו גם צ'ופרים במפגשי המועדונים - סרטים שהוכרו לברית המועצות. וכך זכו אלנה וחי בריה לצפות בסרטי אנימציה של וולט דיסני, לדוגמא.

היו זמנים שאלנה צפתה בכמה הצגות באותו יום, באולמות שונים בעיר. ואיך קרה

רים, אלנה שולפת את הטלפון הנייד ומצלמת ככל הזדמנות את מה שענייה צדות - אם זה בגד סרוג או רקום בחלון ראוה, או עבודות פזורות ברחובות, כגון בנחלת בנימין בתל-אביב, הידוע כ"רחוב הברדים". ובכלל, מניסיוני האישי, זו חוויה לטייל עם אלנה. היא תמיד מבחינה בדברים מעניינים, שלא כל אחד מבחינין בהם.

חינוך לאהבת התיאטרון

העיר הגדולה מוסקבה היוותה לה קרקע פורייה לאהבת האמנות ולהעשרה תרבותית. אלנה מספרת על החינוך לתיאטרון. בית הספר בו למדה - יסודי ותיכון גם יחד - היה תחת חסותו של התיאטרון המרכזי לילדים במוסקבה.

במסגרת זו נתמנו ילדים לתורנים באולם התיאטרון. הם ענדו תג מיוחד על זרועם, כיוונו את המבקרים למקומות הישיבה שלהם, השגוהו במשך ההצגה שלא תהיינה הפרעות ושמרו על הניקיון. בתמורה לכך הם צפו בהציגות חנים. לעתים ישבו על המדרגות, ולעתים עמדו. ילדים שהתמידו בכך, ואלנה בתוכם, צורפו למועדון מיוחד של נאמני התיאטרון.

סיפורי בזדים

אלנה שטרית ממושב תימורים יוצרת עבודות ריקמה ויוצרת באריגים, בחוטים ובנייר - עבודות אסתטיות ושימושיות - בגדים, מפות, שמיכות, תיקים, בובות ועוד ועוד • במקביל, אלנה עורכת חוגים וסדנאות לבנות צעירות ולנשים מכל הגילאים ומשתפת אותן בניסיון האדיר שצברה במשך השנים

עדינה בר-אל

ביתה של אלנה שטרית ממושב תימורים מלא ביצירות מעשה ידיה - בגדים, מפות, שמיכות, כיסויים, תיקים, בובות, קישוטים על הקיר-רות. כל אלו בשילוב של סריגה, תפירה וריקמה בשלל צורות וצבעים.

אלנה שטרית, חברת מושב תימורים, נשואה ואם לשתי בנות. היא נולדה וגדלה בעיר מורסקבה. את משה, לימים בעלה, הכירה בעת שהותו בברית המועצות לרגל עסקיו בריקטים שונים בתחום החקלאות. השניים נישאו, ובשנת 2000 הגיעו ארצה והשתקעו במושב בו התגוררו הוריו של משה, ובו עברו עליו ילדותו ונעוריו.

הגעתי אל אלנה לאחר שהמליצו לי ללמוד אצלה עבודות טלאים וכך זכיתי להכיר אישה נעימה וחייכנית, ונדמה כאילו יש בה מעיין נובע, בלתי נדלה, של רעיונות מקוריים למלאכת יד. בנוסף לעבודות מחוטים ואריגים, היא עוסקת במוצרי נייר ושילובים שונים,

באמנות שנקראת scrapbooking, הווה אומר, תוצרים עשויים נייר, כפי שנפרט בהמשך.

מסתבר שהכישרון הזה לתפירה ולריקמה, וכנראה גם היצירתיות, עברו אליה בתורשה. שתי סבתותיה ואימה היו תופרות. במיוחד מומחית הייתה סבתה מצד אימה. באותה תקופה, בתחילת המאה העשרים, היא היתה מגייעה לבית קליינטיים, מתגוררת עם המשפחה במשך כמה ימים, ותופרת כל מה שביקשו ממנה למשך שנה: בגדים לכל בני המשפחה, מפות, כלי מיטה, ועוד.

אלנה, דור שלישי של תופרות, הוכשרה גם בבית הספר. כמו בארצנו בעשורים הראשונים למדינה, למדו הבנות ברוסיה כלכלת בית, הווה אומר: תפירה, בישול וכדומה. וכך עם סיום לימודיה, החלה אלנה לתפור בגדים לעצמה ולאחרים.

אבל היא לא מסתפקת רק בכך. ועד היום היא ממשיכה ללמוד ולהרחיב ידיעותיה. זאת באמצעות סרטי הדרכה והדגמה באינטרנט, וגם במעקב אחרי עבודות מיוחדות של אחי

תיק מעבודת יד

מתערוכת עבודות של נערות

עצרו!!! החלפת גג חינום!!! רוצים לשמוע עוד?

אנחנו שמחים לבשר ש**חג בגג** התמזגה וקלטה לתוכה חברת ביצוע המתמחה בהקמת מערכות סולאריות. לרגל השקת הפעילות בתחום, יצאנו במבצע מדהים!

**יש לכם גג אסבסט? אנחנו
מציעים לכם היום פירוק, פינוי
והטמנה של האסבסט בנוסף
התקנת גג איסכורית חדש.
כל זאת ללא תשלום!!**

בתמורה, נקים על גבי הגג החדש מערכת סולארית.

* המבצע מוגבל בזמן ** ההצעה מתייחסת לגגות המתאימים להקמת מערכת סולארית

שיפוץ ובניית גגות
לאנשים עם ציפיות גבוהות

צרו קשר ונציג יחזור אליכם עוד היום

1800-350-380

ציורים על שמיכות בעבודת יד, מתוך תערוכת הנערות

רקמה, בחיבור אלמנטים שונים כגון סרטים, כפתורים. התוצרים הללו יוצרים אצל הבנות תחושה טובה, חיזוק ה"אני", וגאווה על שהצליחו ליצור מוצר. הבנות זוכות לתגובות חמות ומעריכות מצד קרובי משפחה וחברים. יתרון נוסף בסדנאות אלו – ילדות ונע"רות אוהבות ליצור מתנות לאחרים ואת זה הן עושות בשפע.

בהדרכתה של אלנה הן משקיעות מרצן בהכנת קישוטים שהן אוהבות: פרחים, לבבות, מילים רקור מות ועוד. כך הן גם מתרגלות לנתינה ולא באמצעות רכי" שה והוצאת כספים, אלא בדרך של עבודת עזמיית, השקעה והבעת יחס אישי לאימא, לאבא, לסב"תא, לחברים.

אי אפשר להשוות כרית עליה רקום "לאבנש באהבה" או "לאימא שלי היקרה",

בצירוף אלמנטים רקומים נוספים, למתנה שניתן לקנות בחנות.

בחוגי התפירה למבוגרות התוצרים הם גדולים ודורשים שלבי עבודה רבים יותר. אלנה "זורמת" עם הבקשות של הנשים בחוג. הן תופרות חולצות, שמלות, רוקמות סוגי תכים מסובכים יותר. גם שם מתבטאת היצי"רתיות האישית של כל אחת ואחת, בנוסף לרעיונות שאלנה מספקת להן. יש חוגים מיוחדים לעבודות טלאים וקוילט, בכיוון של וינטג' – אפנה של פעם. וכך בדים בשלל הרפסים וצבעים הפכים לשמיכות, כיסויי מיטה, וילונות, שטיחונים. יש גם סדנאות להכנת בובות, תיקים, ארנקים, קישוטי קיר, כיסויים לאביזרי מטבח.

תחום נוסף שאהוב, הן על נערות והן על נשים מבוגרות, הוא הכנת מוצרים מנייר (scrapbooking). במסגרת זו מכינות המ"שתתפות בסדנאות כרטיסי ברכה לחגים, לאירועים שונים, מסגרות לתמונות ואלי"בומים קטנים. בכלום יש שילוב של מילים, צילומים, אלמנטים קישוטיים כגון פייטים, סרטים, תכי רקמה. ניתן לשלב תמונות של בני משפחה, מזכרות מאירועים אישיים ומ"שפתחיים, פתקים מן העבר ועוד ועוד. ממש שילוב אמנותי של זיכרונות ורגשות.

הנה כי כן, באמצעות חומרים זולים ומ"צויים, בצירוף השקעת עבודה, עם תבלין של יצירתיות, ניתן ליצור עבודות אמנות, גם קישוטיים וגם שימושיות וזו המומחיות של אלנה שטרית.

הדבר? בחופשות הייתה מסורת בבית המור"צות – נדידה של תיאטרונים מעיר לעיר. וכך הגיעו למוסקבה הצגות תיאטרון מערים אחרות, שהועלו במקומות שונים בעיר. ילדי המועדון קיבלו כרטיסי כניסה לתיאטרונים אלו. אלנה זוכרת כיצד הכינה לעצמה לוח עם זמני ההצגות ומקומות הצגתם בעיר.

יש לציין שבתקופה זו היו במוסקבה עזמה כמחמשים תיאטרונים. ולכל תיאטרון אולם גדול ורחב ידיים, ולידו אולם קטן יותר, לה"צגות קטנות.

"התגוררתי בתיאטרון", מסכמת אלנה בחיך, ומציינת שבנוסף לכך, אימה הייתה לוקחת אותה לצפות בהופעות של ה"בולשוי" בלט ובאופרה ועוד היא מזכירה את שלושת הקרקסים שפע"לו במוסקבה באותה תקופה – שניים קבועים ואחד נודד ברחבי רוסיה.

מי ייתן ובתי-ספר בארץ יאמצו את הרעיון של "נאמני תיאטרון", וירגילו את התלמידים לצפות בהצגות תיאטרון ולהתנתק מעט מה"מסכים בבית.

חוגים וסדנאות

אבל נחזור לעיסוקה המרכזי של אלנה כיום – עבודות באריגים, בחוטים ובנייר. היא מכינה עבודות שהן גם קישוטיים וגם שי"מושיות. ומעבירה חוגים וסדנאות לבנות כל הגילים.

בעבודה עם בנות נעורים, הן משתחררות לזמן מה מפעולות הלחיצה על כפתורי הנייד ומצפייה במסכים... העיסוק בתפירה מרגיל אותן ליצור בתכנון מוקדם, להצטייד בסבי"נות, ולהפעיל מוטוריקה עדינה. ליצור כך הן רוכשות אצל אלנה את יסודות הא"ב של מקצוע התפירה.

הבנות לומדות לתפור ביד ובמכונת-תפיי"רה, לגזור בדים, לחבר אותם וכן דברים שי"מושיים, כגון תפירת כפתורים. בשלב ראשון הן מכינות תוצרים קטנים, שמצריכות תפירה בקו ישר: מפיות, תיקי אוכל, כריות לסיכות, קלמרים, סינרים, מגבות מטבח, כריות חימום מכותנה עם מילוי חיטה. בשלב מאוחר יותר הן מכינות גם בובות ודברים מסובכים יותר. הכול נעשה בהדרגה, בשילוב רעיונות יצירתיים של הבנות, שמתבטאים בתכי

זאב פתאל

לראשות המועצה לדום השרון

אחזרים את האוסצה אקרקס

יושר ואמינות למען קהילה טובה יותר

יש בי שאיפה בלתי מתפשרת ליצור קהילה טובה, מגובשת ושלמה יותר. הדרך לכך היא בשיתוף, נחישות, התמדה ומעל לכל-דוגמא אישית! אני מאמין שיושר אישי וציבורי, אמינות ושקיפות הם הבסיס להצלחה. תכונות וערכים אלו מלווים אותי בדרכי וימשיכו להיות "נר לרגליי" גם אחרי שאבחר.

” את מועמדוטי אני מציע מתוך בטחון ביכולתי לחולל שינוי.

Club Car

מבצע לחגים רכב תפעולי
החל מ- **24,000** ₪ לא כולל מע"מ

שנה טובה לכל לקוחותינו
ולכל בית ישראל

רכב תפעולי חשמלי/בנזין
עם ארגז אחורי

רכב תפעולי חשמלי/
מהיר וחדשני

רכב תפעולי חשמלי/בנזין
מוגבה לשטח

מנהל מכירות ארצי - נווה שרון: 052-4315281

אולמות מכירה:

עין חרוד מאוחד www.clubsoa.com • צומת כוכב יאיר www.kislev.biz

נציגים מורשים: גליל גולן - רודין לבאי 052-4660870 • חדרה והקריות - יעקב דגני 052-8511386

טעם לו וריח

האתרוג הוא פרי הדר, אחד מארבעת המינים ויש שיאמרו הלב של ארבעת המינים, על שתי תכונותיו: "יש בו טעם וריח - אנשים שיש בהם תורה ומעשים טובים" • יצאנו לביקור במשק "אתרוגי מחפוד", במושב פדויים - בין מגדלי האתרוגים האיכותיים ביותר בארץ, ולמדנו כיצד מגדלים אתרוגים, מדוע נבחר האתרוג לארבעת המינים ועוד

עמוס דה-וינטר

הקשה והחלל הריק שנוצר בהילקחה של האם והרעיה.

שלוש נולד בצנעה, תימן ובשנת 1955 והוא ילד בן שש, עלה עם משפחתו ארצה: "היינו המשפחה האחרונה שנשארה בצנעה, כולם כבר עלו והורי נשארו ואז החליי טו לעזוב לישראל. עלינו כולם על משאית עד לערן, אבל בערן אף טייס לא הסכים להטיס אותנו לישראל. הייתה אז מלחמה ובלית ברירה נשארו בערן חצי שנה. אחר כך הפלגנו לקפריסין ומשם עלינו ארצה. היו כמה טייסים בריטים שהסכימו להטיס אותנו לארץ. אחרי שהגענו הסוכנות הכריחה אותנו להתגורר במושב.

"אבי, יעקב מחפוד ז"ל, היה איש חכם והוא רצה שאני אלמד במקום לעבוד כל היום בחקלאות. אבי היה חקלאי וגידל ירקות, תפוחי אדמה, בוטנים ועוד. הוא רצה שאהיה בן אדם משכיל, ולזכותו ייאמר ששלח אותי לבית ספר שלומדים בו תורה ודת וגם עושים בגרות. עשיתי בגרות ורציתי ללכת וללמוד רפואה. לבסוף למדתי והוכשרתי לרב ואחר כך עשיתי BA בהוראה והייתי תלמיד מצטיין.

"כאותה תקופה בא אלי ראש המו-

במשרדו הצנוע במשק, במושב פדויים שליד אופקים, אני נפגש עם הרב שלום מחפוד ובנו שר-שלום. הרב מחפוד הפך לחקלאי רק בשלב מאוחר יחסית, לאחר קריירה ארוכה ומרשימה כמנהל בית ספר במערכת החיינוך של המועצה האזורית מרחבים. כיום מחפוד ובנו מוכרים בין מגדלי האתרוגים האיכותיים ביותר בארץ ואנחנו הגענו ל"אתרוגי מחפוד" כדי לראות וללמוד מקרוב על הגיי דול החקלאי המיוחד הזה.

הרב שלום מחפוד (68), אלמן ואב לחמישה ילדים: דרור, הבכור, ירון, עורד, גלעד והחמישי שר-שלום, הבן הצעיר שעובד היום עם אביו במשק האתרוגים. יהודית ז"ל, רעייתו של שלום ואם הילדים נהיגה לפני כשלוש שנים בתאונת דרכים. שלום נפצע בזמן השיקום בבית החולים לא שכחו במרחבים את תרומתו הרבה למערכת החינוך. תלמידי תיכון מרחבים סייעו למשק האתרוגים שלא יקרוס. האמונה בבורא עולם סייעה רבות לרב שלום להתאושש מהפציעה ולבנו שר-שלום, להתמודד רגשית עם האבדן

שר-שלום, הבן והמנהל הלוגיסטי של "אתרוגי מחפוד" - ההתחלה הייתה קשה

הם באישורו של הרב מחפוד שהוא מהמשפחה שלי, הוא רב שמקובל מאוד בעדה שלנו, אדם שקט, עניו אבל גאון."

על מנת שאתרוג יחשב לפרי כשר וראוי לארבעת המינים, מה עליו להיות?

"האתרוג צריך להיות בראש וראשונה בעל צורה יפה ושיהיה בעל ציפה חלקה, כלומר בלי פגיעה, פצע או פגם כלשהו, נקי לחלוטין ואם חסר בו חלק או שריטה הכי מזערי בציפה הרי שהוא אסור! בניגוד למה שכולם חושבים, אין חובה שלאחרונה יהיה פיטם. יש לנו גם אתרוגים מהזן שאהוב על אשכנזים שהוא בעל פיטם, אבל בגדול אין חובה פיטם - יש חובה שהאתרוג יהיה נקי וחף מפגמים."

שלום ושר-שלום

לצד השולחן יושב שר-שלום, הבן הממשיך והצעיר במשק האתרוגים, שעוד לפני שהגיע לעבוד במשק

כבר עסק בשיווק אתרוגים. שר-שלום מספר לנו כיצד הגיע לעסוק באתרוגים: "כשהייתי צעיר ועדיין למדתי בשיבה כבר התעניינתי בנושא. כשאתה צעיר אתה רוצה להגיע למצב שבו אתה יכול לדאוג לעצמך מבלי להיות תלוי באבא, גם מתוך כבוד ורצון לסייע למשפחה. אפילו כשהוא היה נותן לנו כסף לאוטובוס היינו נוסעים בטרמפים ושומרים את הכסף לאוכל או שימושים אחרים. היום אני יודע שלנסוע בטרמפים זה לא בסדר, אבל בתור בחור צעיר הייתי נוסע בטרמפים בשביל לא לבקש כסף מאבא.

"חסכתי בנסיעות, חסכתי באוכל, שמרתי פרוטה לפרוטה, היה לנו חבר שעזר לי המון וייעץ לי ואז הלכנו ולקחנו 200 אתרוגים והתחלתי למכור. בשיבה אתה נמצא עד יום כיפור ואחריו אתה יורד לחור פשה בבית. אז אמרתי, בסדר, מה שהצלחתי למכור שמה מכרתי ויש לי עוד מיום כיפור עד סוכות, אז אמכור פה לחברים, לדודים, למי

חדש!

גרעיני

עפולה

בקניון

עתלית

קניון עתלית

מרכז קניות וביילוי

רחוב דרך הים עתלית

חיפה

זכרון יעקב

2

מרכז קניות ייחודי - משוכב שופינג וביילוי

בלעדי - מרכז הקניות היחיד באזור

ממוקם במחלף עתלית - אזור תחבורתי בכביש החוף

04-675-2467

**הרב שלום מחפוד:
"האתרוג צריך להיות
בראש וראשונה בעל
צורה יפה ושיהיה בעל
ציפה חלקה, כלומר
בלי פגם כלשהו, נקי
ושלם לחלוטין ואם
חסר בו חלק הכי
מזערי, הרי שהוא
אסור! בניגוד למה
שכולם חושבים, אין
חובה שלא אתרוג יהיה
פיטם"**

בית האריזה של "אתרוגי מחפוד" שוקק חיים לקראת החגים

טרקטור סגור ב-100 אלף, טרקטור טוב שלא יזיק לך לבריאות ושלא תתקע איתו בשטח. שלא תהיה מגדל האתרוגים הכי טוב בארץ ואחר כך חס וחלילה יהיו לך מחלות, בשביל מה אתה צריך את זה? והיא צורקת."

שלום: "זה ייאמר לזכותה וכל הכבוד והלכנו ורכשנו את הטרקטור הסגור והחדש. עברנו כאן ארבע שנים ראשונות וקשות. ראינו ברכה בעמלנו אבל זה הכל הלך לעוד ועוד השקעות, כדי להקים משק איתן וחוק. בכלל, שלוש שנים ראשונות אסור לך למכור את הפרי, זה עורלה וכל התקופה הזאת הקמנו את בית האריזה. אתה מתחיל למכור משנה רביעית וגם אז עשינו טעויות, לא

עוד השקעה, עוד מקרר, תביא את הכסף לפועלים, אתה צריך טרקטור חדש..."

מה הסיפור של הטרקטור?

"יש לנו טרקטור ישן ופתוח שבו עבדתי בהתחלה, כולל בריסוסים. אישתי אמרה לי: 'אני מבינה שאתה רוצה אתרוגים יפים ואתה מרסס כדי שלא יהיו מזיקים, אבל אתה עלול למות מכל הכימיקלים הללו. תקנה טרקטור סגור כדי שאהיה רגועה'."

"אמרתי לה: 'אבל אין לנו כסף לטרקטור, מה נעשה?'. רעייתי עובדת כשכירה ואמרה לי: 'אתן לך -40 אלף, אבא שלך יביא קצת, ניקח עוד איזושהי הלוואה קטנה ונקנה

שקל שהצלחתי לארגן - הכל הלך על גידול האתרוגים."

ואין הגיבה רעייתך לרעיון שתהפוך למגדל אתרוגים?

"אישתי קיבלה את זה, היא הבינה שזה חלק מהחבילה וזה לא פשוט, אני נורא מכבד את זה. זה לא מובן מאליו, זה עלה לנו ביוקר והשנים הראשונות היו שנים מאוד קשות."

הרב מחפוד: "בהתחלה לא הר- ווחנו מהאתרוגים."
שר-שלום: "בהתחלה אתה מת- גלגל בלי כסף, בלי שקל. אפילו אם אתה שכיר עם משכורת מי- נימום, אתה מקבל את המשכור- רת, את ה-5300 שקל שלך. אני כל שקל שנכנס השקעתי במשק,

צמי: 'אם הוא יודע לגדל אתרוגים והוא מבוגר, אז אני צעיר ובוודאי יכול לגדל, אולי כסף אין לי - אבל אתה לא חייב כסף כדי להצליח' ואז החלטתי ללכת על גידול אתרוגים. כך רתמתי את אבא, שכבר גידל הדורים וכבר יצא לפנסיה באותה תקופה, רתמתי אותו למשימה וע- שינו את זה ביחד בצורה משותפת. "אבא היה אחראי על השייוק, הניהול וכל העניינים הפיננסים ואני אחראי על הגידול. עבדנו שנים ללא משכורת - והשקעתי ימים כלילות במשך שנים כדי ללמוד ולהתמק- צע בגידול אתרוגים איכותיים. אבא נתן את ההשקעה הראשונות ואחר כך כבר התגלגלנו עם ההכנסות. את כל הכסף שהיה לי, כ-100 אלף

שפחה באופקים קצת - ברוך השם, הכל נמכר!
"זאת הייתה ההתחלה. נותרו עוד כמה אתרוגים למשפחה, אז קניתי עוד קצת אתרוגים - מכרתי וכך עוד פעם ועוד פעם, כמה שנים שליטת, שנה רביעית, כמה שנים כאלו והת- חלתי לגדול, עברתי ל-500, 1000 ו-2000 ו-5000 אתרוגים."

"אחר כך התגלגלתי למצב, שה- מגדלים כבר לא רצו למכור לי את האתרוגים היפים, רצו למכור אותם בעצמם וכל הכסף באתרוגים היפים. השתנו הדברים... אתה מרגיש שאין לך ביטחון, יש לך לקוחות קבועים ומה תגיד להם? בענף הזה אם אתה לא מוכר אתה כבר לא במשחק. "או אחרי כמה זמן, אמרתי לע-

הופכים בו כן וכך מול האור ומכל זווית אפשרית

אתרוג איכותי ממשק "אתרוגי מחפוד"

בהגיע שנה חדשה לפתחינו...

ברצוננו לאחל לקהל לקוחותינו
שנת אושר, שלום וברכה, שנת שגשוג, פריחה והצלחה,
שנה בה בריאות ונחת יהיו מנת חלקנו
שנה בה תהא לנו עין טובה ונשמור על ביתנו
בציפייה להמשך שיתוף פעולה פורה
ובברכת חג שמח

אוראל טויטו - מנכ"ל
רם בן ברק - יו"ר הנהלה
ומשפחת אסם הגליל

רבנים מבקרים בבית האריזה של "אתרוגי מחפוד"

ומכל זווית אפשרית, כדי לוודא שאכן אין בו דופי, מריחים והופכים ולבסוף קובעים את איכותו. ב"אתרוגי מחפוד", להבדיל משוק ארבעת המינים או שווקים אחרים, אתה חווה מקרוב את גידול האתרוג, רואה אותו על העצים, כיצד מגדלים ומטפלים בו באהבה ובמסירות, חווית קניה שונה לחלוטין ונעימה הרבה יותר!

שלום, מדוע בחרו באתרוג כאחד מארבעת המינים, שכן אין ציווי מפורש על אתרוג אלא על "פרי עץ הדור"?

"האתרוג נבחר לארבעת המינים מכמה וכמה טעמים והידועים בהם הם שניים: ראשית הוא פרי הדר והאתרוג הוא אכן מלא הוד והדר, כלומר פרי הדר ונעים למראה ושינית, משום שהוא פרי הדר, כלומר הוא דר (מתגורר) כמעט כל השנה בעץ, להבדיל ממיני ההדרים האחרים שדרים בעץ רק בחורף."

של האתרוג (האלברו) קליפות מסורת ("סוכייד"). מעת לעת פוקדים את בית האריזה רבנים, משגיחים וכמובן סוחרים אתרוגים, גדולים כקטנים, שבאים לבדוק ולרכוש את האתרוגים. כל אתרוג ב"אתרוגי מחפוד" עובר בדיקה קפדנית ע"י משגיחים מאושרים של הבר"ץ שעברו הכשרה מיוחדת, לפי כל הנהלים המפוקחים מטעם הבר"ץ.

כמו כל ארבעת המינים, גם האתרוג נמכר באיכות א', ב', ג' ו-ד' וכמובן איכות א', שבה האתרוגים הכי יפים והכי מושלמים, היא היקרה ביותר. האתרוגים ממויינים לפי איכותם, כאשר לעתים 40% מהפרי נמצא כלא כשר, כלומר לא ראוי לשיווק לארבעת המינים. מכאן גם מחירו היקר של האתרוג, הפחת בפרי הוא גדול מאוד והטיפול בו לאורך כל השנה יקר.

כך דקות ארוכות מחזיקים המי שגיחים והסוחרים את האתרוג מול עיניהם, הופכים בו כן וכך מול האור

נו ובין השאר, אין לו שקיקי מיץ כלל והוא הרבה יותר גדול מזנים אחרים.

אמנם היו שערערו על האתרוג התימני מפני כמה טענות, משום שאין לו מיץ כלל או משום שהוא מין אחר ועוד, אבל ודאי שאין ליוצאי תימן מה לפקפק על מסורת האתרוג התימני. למעשה - גם גדולי האשכנזים משתמשים בו!

עבודות הקטיף מתחילות כחודש לפני חגי תשרי. לאחר הקטיף מובא האתרוג המפונק אל בית האריזה ועובר טיפול בחומרים המשמרים את קליפתו ואת העוקץ, שלא יישבר או יישמט וכך יפסל האתרוג. חלק מהאתרוגים עוברים תהליך הבחלה (הבשלה) בגז אתילן, בו מקבל האתרוג את צבעו הצהוב, אם כי יש המעדיפים את האתרוג בצבעו הירוק.

בדרך כלל האתרוג אינו משווק למאכל טרי. יש הנוהגים להכין ריבה מקליפות אתרוגים לאחר סריכות ויש המכינים מהשכבה התיכונה

שר-שלום: "אבא היה אחראי על השיווק, הניהול וכל העניינים הפיננסיים ואני אחראי על הגידול. עבדנו שנים ללא משכורת ואני השקעתי ימים כלילות במשך שנים כדי ללמוד ולהתמקצע בגידול אתרוגים איכותיים. אבא נתן את ההשקעה הראשונית ואחר כך כבר התגלגלו עם ההכנסות"

השפירות הכבדים מניבים בכל העץ לאורך כל השנה - מחלקים את העץ לשתי קומות עם תמיכות עץ, על מנת שהענפים הכבדים לא יפגעו בחבריהם - גם כדי שניתן יהיה לתת את הטיפול המסור מסביב לאתרוגים העדינים - וגם כדי שתהיה גישה קלה לגזומים ולקוטפים בהמשך.

בארץ מגדלים זני אתרוגים רבים, בהם זן הלפרין, לפקוביץ', ברורמן, קילביץ, ועוד ועוד. קיימים עוד טיפוסים רבים של אתרוג, שטרם סווגו כזנים בשיטה מדעית, חלקם הובאו מיריחו, שכסם ורמאללה, חלקם מצפת ומקומות אחרים בארץ והחלקם הובאו מחו"ל, מפרס, איטליה, ספרד ועוד.

שלום ושר-שלום מחפוד מגדלים שלושה זני אתרוג: תימני, אשכנזי ומרוקאי.

אחרי שהעולים מתימן ראו שאתרוגי ארץ ישראל שונים מהאתרוגים שלהם, כתבו לאחיהם בתימן על כך, וכעבור שנים הביאו העולים הבאים אחריהם זרעי אתרוגים מתימן ונטעו אותם בכמה מקומות בארץ ישראל, בין היתר באזור רחובות ומושב שערייה, שליד פתח תקוה. בהתחלה הייתה הפצת זן זה רק אצל תימנים, ורק אחרי קום המדינה, התחיל האתרוג התימני להתפשט בארץ לאט, לאט, גם בין האשכנזים.

זן האתרוג התימני מיוחד במי-

היינו חכמים עד שלמדנו. את כל העבודה על בית האריזה והקירור עשינו בעצמנו."

שר-שלום: "השקענו כאן המון כסף, הן במקורים, הן בחודרי הקירור, בכל המבנה המקורה, בחשמל, יציקות בטון, בבניית שירותים ומטבח לעובדות ולעובדים, במזכירות. גם מים וגם ריסוסים עולים הרבה כסף, זה מגיע לעשרות אלפי שקלים. יש את תשלום המשכורות לתאילנדים, ואת כל התוספות הנולויות להם. ההתחלה הייתה קשה מאוד."

הוד לו והדר

אנחנו יוצאים עם הרב מחפוד לסיור בפרדס האתרוגים שבמשק. לשלום ושר-שלום 20 דונם אתרוגים יפייפים ומי שלא ראה מעולם פרדס אתרוגים מזומנת לו הפתעה והתרוממות רוח.

עץ האתרוג הוא פרי הדר היחיד שמכיל פרי כמעט כל השנה, להבדיל משאר ההדרים שמניבים רק בחודשי סוף הסתיו והחורף. הטייפול לו זוכים האתרוגים על העץ הוא כטיפול בבן מלך! סביב כל פרי גוזמים המגדלים בעיגול אויירי את העלים והענפים, כדי שחם וחלי לא יפגע ברוחות ובסערות ולא יקבל שריטה, פצע או פגם כלשהו. העץ עצמו הוא די קטן, אך מכיוון

הרב שלום מחפוד ושר-שלום בבית האריזה שהקימו בעצמם (צילום: אתי לילטי)

הרב שלום מחפוד - "אנחנו הולכים על איכות" (צילום: אתי לילטי)

שנה של צמיחה

שנה טובה וחג שמח!

בזכותכם, אלפי החקלאים, הצלנו למעלה מ-15,000 טון פירות וירקות בשנה האחרונה. רצינו להודות ולאחל לכם חג שמח, שגשוג וצמיחה והמשך שיתופי פעולה מוצלחים.

לקט ישראל מתמחים בהצלת מזון ישירות מהשטח והובלתו לעמותות ולנזקקים. 24 שעות מהקטיפה, הירקות והפירות מוגשים למי שזקוק לארוחה מזינה. כך, בפעולה אחת פשוטה, נמנע בזבז משווע של יבול מושקע, נתרום לסביבה ולכלכלה ונסייע לחלשים בחברה.

2700 חקלאים חברים

15 שנות נסיון בהצלת מזון

מרכז לוגיסטי מתקדם

מערך הובלה מקצועי

15 אלף טון הצלת פירות וירקות בשנה

יצוב אייקונים galainfographics.com

קוראים לכל החקלאים ובעלי המשקים בישראל
להצטרף ליוזמה ולתרום את היבול העודף הנזרק לאלו הזקוקים לו

לפרטים נוספים: www.leket.org

LESSISMORE

"עם קדושה לא הולכים למכולת"

מימין לשמאל - אבי, אביחי (בנו של רפי) ורפי אסולין

אומר אבי אסולין, ממושב כפר שמאי, שביחד עם רפי, אחיו, מגדל הדסים לחג הסוכות • גידול הדסים, כך מתברר, הוא גידול קשה מאוד ומורכב ובשנים האחרונות גם פחות מכניס • לאחרונה נכנסו לענף מגדלים גדולים, המחירים ירדו והתחרות פרועה • ראיון עם ריח הדס

עמוס דה'וינטר

"ב" ניגוד למה שכולם חושבים - גידול הדסים הוא גידול קשה מאוד. כל אחד יכול לשתול שתילי הדס אבל לגדל הדסים כשרים לחג הסוכות - זה כבר סיפור לגמרי אחר, אומר לנו אבי אסולין (60), שביחד עם אחיו רפי אסולין, מגדלים הדסים, בכפר שמאי.

אבי מגדל 25 דונם של הדסים מידי שנה ואם זה נשמע לכם מעט אז תדעו לכם שבענף ההדסים זה דווקא הרבה מאוד. למעשה, האחים אסולין נחשבים בין מגדלי ההדסים הכי גדולים בארץ.

במסורת היהודית קשור ההדס ל"ארבעת המינים" המקודשים בחג סוכות. בתקופה זו מחפשים ענפי הדס כשרים, שלהם שלושה עלים צפופים במפרק. כידוע, מחיר אתרוג למשל משתנה ע"פ איכותו. כך גם מחירו של הדס משתנה מענף לענף. גם בהדסים יש דירוגי איכות, יש סוג א', ב', ג' וד', מסביר אבי, "אבל אני לא עובד ולא משווק בשיטה הזאת. אני מוכר אותם בערימה, מונחים אחד על השני, הסוחרים שקונים ממני עושים מיון לפי איכויות ומוכרים בהתאם - אני מוכר בסיטונאות."

רוצים משולשים

ההדס משמש לא רק כצמח דתי, הוא גם נפוץ כצמח גינון שאינו

רגיש להפרשי טמפרטורה ולמחזור במים, הודות לעלים הקשיחים. ההדס ידוע בריחו הנעים ונשתל בקבוצות או משמש גם כצמח משור כות ויש אף שמפסלים באמצעותו צורות (טופיארי).

ההדס המצוי איננו צמח נפוץ בארץ כצמח-בר. הוא גדל בכמה עשרות אתרים בגלילות צפון הארץ - הגולן הגליל העליון והכרמל, גם במדרונות יובשניים יחסית וגם בגדות נחלים. הצמח הינו צמח מוגן שהוכרז כמין בסכנת הכחדה (מין "ארום") בגלל נדירותו היחסית ובעיקר, בגלל הקטיפה הרבה לצרכים דתיים בחג הסוכות. בסוג הדס (משפחת ההדסיים) קיימים 100 מינים, אולם בארץ גדל בכר רק מין אחד. תפוצתו העולמית של הצמח משתרעת מארצות הים התיכון ועד הודו. עלי ההדס מטבעם נוטים לצאת בזוגות כשהם צעירים ובסוף הגידול הם הופכים למשולשים. לא כי הם רוצים, כי המגדל גורם להם להסתדר כך. מאחר וסידור עלי ההדס הוא לסירוגין, גוזמים או שורפים את השיחים לפני עונת הצמיחה, כדי להצמיח ענפים צעירים עם עלים כנדרש.

גיוון חריף מקטין את מספר הענפים הפורצים ומאפשר למספר המורקטן של הענפים להתארך וליהפך בחלקם העליון למשולשים. בהשקעה וואה ניסיונית, בין שריפה לגיוון, התברר ששריפה יעילה אפילו יותר מאשר גיוון. מספר הענפים הפור-

לא בדיוק שריפה, הייתי קורא לזה צריבה חזקה. אחרי הצריבה הצמח מתאמץ ומוציא עלים חדשים, אם כי בשנים האחרונות התברר לי שזה לא כל כך עוזר, שנה שעברה ההדס לא הצליח לגדול כמו שצריך. גם מזג האוויר השתנה ושנה שעברה הייתה לנו שנה איומה. קשה, קשה לגדל את ההדסים. בסוף הגידול אתה בקושי מרוויח 20 אג' לענף. המחיר

תיר די זמן לקבלת ענפים ארוכים. הענפים אינם מגיעים לשלב השיי לוש או שהקטע המשולש קצר מידי ויכול המשולשים יורד.

אז כל שנה אתם שורפים את הצמחים?

אבי אסולין: "כל שנה אנחנו מקצרים את הצמחים, גוזמים אותם וכל שנה אני שורף את הצמח. זה

רצים אחרי שריפה קטן יותר והם מגיחים סמוך לפני הקרקע ומגיעים לאורך רב, מה שמאפשר להם לפתח ענף משולש ארוך מאוד. בנוסף עולה מהניסיונות, שהגייזום או השריפה צריכים להתבצע לא יאוחר מראשית האביב, כדי לתת לשיחי ההדס תקופת צימוח ארוכה שתאפשר להם להתארך ולהשתלש. גיוון בתאריך מאוחר יותר אינו מו-

פרי עסיסי טעים ובריא

שנה
טובה
לכל בית
ישראל

mehadrin
Growers at heart

פרי אור
OR

פרי אור
OR

mehadrin
Growers at heart

אשכולית
אדומה

מג'הול

אור

אבוקדו

www.mehadrin.co.il

ההדס הוא העיניים

על פי המסורת ההדס הוא "ענף עץ עבות" (ויקרא כג', מ), אחד מארבעת המינים עליהם מברכים בחג הסוכות. במסכת סוכה שב"תלמוד הבבלי מופיע: "תנו רבנן: ענף עץ עבות, שענפיו חופין את עצו ואי זה הוא? הוי אומר זה הדס". אבל לפי הדיון שם נראה שקודם הייתה המסורת ורק אחר כך בא ההסבר והנימוק מהמקרא. עוד נלמד מהפסוק: "ענף עץ עבת", שמשום שכתוב עבת לשון יחיד, חסר אות ו"ו, צריך שיהיו ה"עבת"=שלושה (הנביא מיכה ז', ג) מציין שלושה חטאים ומסיים "ויעבתוה", היינו שעלושה עניינים נקראים "עבות" (ועיין עוד ברש"י וברד"ק שם על מיכה) עלים יוצאים מקן אחד, לכן אין הוא בא מהזית, שעליו גדלים בזוגות.

עוד נדרש על ההדס שארבעת המינים הם כנגד איברי האדם ופער לותיו העיקריות: לב, שפתיים, עמוד שדרה, עיניים. ההדס הוא כנגד העיניים. לכל מעשה רע שעושה האדם באחד מאיברים אלה נקרא כופר באיבר זה וגם להפך - לכן בא ההדס כנגד העיניים (כד הקמח לרבנו בחיי).

מין ההדס הכשר למצוות נטילת ארבעת המינים הוא המין Myrtus Communis ואילו זנים אחרים אינם כשרים לשמש כ"ענף עץ עבות".

פריחת ההדס

בדיקה מדוקדקת של ההדס בשוק ארבעת המינים (צילום: אודי סטיינר)

הדסי ההר ואנחנו היינו מסתפחים אליהם. ואז התחלנו לגדל במשק ואז כמו היום - זה היה גידול קשה מאוד, שלא הייתי ממליץ לאף אחד להיכנס אליו."

בכל זאת, אמרת שאתה נהנה מהחקלאות...

"נכון, אני נגוע בחיידק שנקרא החקלאות ואני נהנה מהגידול שלי - זאת הנאה! אני עוד זוכר כיצד היינו הולכים כל ילדי המושב ביחד עם הזקנים, שבינתיים כולם נפטרו, כדי לקטוף הדסים בהרים. הייתי אז רק בן 10-9 אבל החוויה הזאת, עדיין חקוקה בזיכרוני. מאוחר יותר, כשבגרת, התחלנו לגדל הדסים במשק."

אין עתיד לחקלאות

אבי אסולין נשוי ואב לשלושה ילדים: אחישלום (21), אילה (36) ושושי (36). ואל תנסו לדבר איתו על בן ממשיך, "מה פתאום?" הוא

רפי אסולין: "אני עוד זוכר כיצד היינו הולכים כל ילדי המושב ביחד עם הזקנים, שבינתיים כולם נפטרו, כדי לקטוף הדסים בהרים. הייתי אז רק בן 10-9 אבל החוויה הזאת עדיין חקוקה בזיכרוני"

רות הצבאי כגידול עסקי. אחי ואני היינו הראשונים שהתחילו לגדל הדסים בשדה בישראל. באותה תקופה, תחילת שנות ה'80, קטפו עדיין הדסים בהרים ואת מה שקטפו מכרו. היו אז שתי משפחות, אמירי ויאיר, מצפת שטיפחו את

ירד בשנים האחרונות כי המון מגדלי לים חדשים וגדולים נכנסו לתחום, השוק מצומצם למדי ויש תחרות פרועה.

"שנת 2017 הייתה העונה הכי גרועה שהייתה לי אי פעם. הגידול לא יצא טוב, לא קיבלתי שליש מה-סחורה שאני מספק כל שנה. הפסדתי ים של כסף. השנה נראית לי קצת יותר טובה ואני כמו כל החקלאים בארץ מקווה לטוב - אבל בגידול מדובר בגידול קשה מאוד! אם לא הייתה לי את האהבה לחקלאות הייתי עוזב את התחום. כחקלאי אתה נולד כזה, כל שנה אתה אומר - 'בשנה הבאה יהיה יותר טוב' וכאן אני מתכוון גם לפירות וגם להרסיים."

כמה זמן אתה מגדל הדסים לסוכות?

"שנים רבות. האמת שאני מתעסק בהדסים מאז שהייתי ילד, אבל אפשר להגיד שהתחלתי לגדל אותם במשק לאחר השחרור מהשי"

בדיני כשרות ארבעת המינים ישנם תנאים רבים המגדירים אילו מינים הם כשרים, אילו כשרים ואילו מהודרים. להלן כמה מהדינים המגבילים את ההדס:

- * על עלי ההדס להיות משולשים - היינו שיוצאים שלושה עלים מכל קו.
- * שיעור אורכו של ההדס הוא שלושה טפחים, כשרוב שלושת הטפחים עלי ההדס הם משולשים. ככל שההדס הוא יותר משולש - כך הוא יותר מהודר.
- * כדי שהדס יהיה מהודר, על עליו להיות שוכבים זה על זה וחופים את עצו, כך שלא ייראה...
- * עליו של ההדס צריכים להיות קטנים משתי ציפורני אגודל.
- * יש מחמירים שלא להחשיב את ראש ההדס אם הוא ירוק ורך, מאחר שכרגע אינו עץ, רק ירק. יש מחלוקת בין הראשונים, אם "רך שסופו להקשות", יכול להיות נידון כקשה.
- * ראוי שלא לקחת הדס שראשו קטום.
- * על ההדס להיות ירוק, וראוי להחמיר ולא השתמש בהדס יבש, אף שהוא ירוק.
- * בדומה לאתרוג עליו להיות זריע, ולא מורכב.
- כמו כן, ישנם עוד תנאים רבים ומקרים המגדירים מי מהם סוּל ומי כשר, לכתחילה ובדיעבד.

(מקור: ויקיפדיה)

בשבילנו רק חלב ישראלי

קרלוס גרינגאוס

רפתן מקיבוץ סמר, הערבה

שיר גלילי נהור

רפתנית מקיבוץ איילת השחר, הגליל העליון

יוני דמרי

רפתן ממושב גילת, צפון הנגב

יערה מצרי

רפתנית ממושב ניצני עוז, השרון

עדיאל כהן

רפתן ממושב אבנ"ן, רמת הגולן

מאות הרפתות המפוזרות ברחבי הארץ תורמות להתיישבות, לפעילות החקלאית בפריפריה, למעורבות קהילתית ולפיתוחים טכנולוגיים המעמידים את ענף החלב הישראלי בצמרת ענפי החלב העולמיים. **אנו מודים לכל האנשים העוסקים בענף החלב, על העשייה המבורכת, על ההשקעה רבת השנים והבאת ענף החלב הישראלי להישגים כה רבים.**

חפשו ב-Google "בשבילנו רק חלב ישראלי"

"אם לא הייתה לי את ההנאה מהחקלאות, אם לא הייתי גדל כחקלאי - לא הייתי עוסק בזה וגם לא הייתי ממליץ לאיש להיכנס לחקלאות. כל שנה אתה ממלמל לעצמך: 'בעזרת השם, יהיה טוב יותר בשנה הבאה'"

"בתנאים שנוצרו היום לא מש" תלם לעסוק בחקלאות. אתה מוכר פרי בשני שקל ובשוק הפירות שלך נמכרים ב"11-12 שקל. זה עושק. כחקלאי יש לך כל הזמן עלויות שרק מאמירות משנה לשנה וגם להעסיק עובדים מהמגזר הערבי כבר לא משתלם. היום אתה משלם משכור רת גבוהה והם באים לעבוד רק ששעות. הכל השתנה."

בכל זאת, אמרת שזו ההנאה שלך...

"אם לא הייתה לי את ההנאה מה" חקלאות, אם לא הייתי גדל כחקלאי לא הייתי עוסק בזה וגם לא הייתי ממליץ לאיש להיכנס לחקלאות. כל שנה אתה ממלמל לעצמך: 'בעזרת השם, יהיה טוב יותר בשנה הבאה'. בחיים שלי לא יצאתי לחו"ל, אני תמיד במשק דואג לגידול או מש" לים הכנסה."

בעצם אתה מגדל כל השנה לסוכות...

"נכון, אנחנו משווקים את ההר"

אומר, "לא נותן להם אפילו להתק" רב למשק ולראות מה זאת חקלאות. אני מפחד שהבן ירבה בחידוק."

מה רע בעצם?

"זה לא חיים! תראה אותי, אין לי דקה אחת לנשום מרוב שאני עובד קשה. אני עובד גם כשכיר בבית החולים, כדי להשלים הכ"נסה. את האמנת? בארץ אין חיים לחקלאים. כל ההיטלים והאגרות שאתה משלם למועצת הצמחים, עלויות המים, עלויות העובדים וזה לא נגמר שם."

"מה שאנחנו משלמים כדי לה" עסיק תאילנדי אחד במשק - זה שחיטה. שוכחים שאתה מלבר מש" כורת נותן לו גם מזון, לינה, כל התחזוקה של המגורים עלייך ואתה מגיע בשקט ל-15 אלף שקל הוצאות לעובד בחודש. למה למשל אני צריך להפריש לו לקרנות? שילמתי לעובד תאילנדי החודש 7800 שקל לחודש. בתאילנד הוא היה מרוויח 800 שקל לחודש בתנאים פי כמה וכמה יותר קשים ובעבודת פרך."

**אבי רפי
אסולין בשדה
ההדסים, בכפר
שמאי**

סים פעם אחת בשנה, בסוכות. לצי" ערי, ענף החקלאות הולך ונהרס בארץ, לא נשאר לנו כלום - רק הוצאות. קח למשל את מחיר המים - אנחנו משלמים 2.50 שקל לקוב. על כל דונם אני משקה אלף קוב. הכל יקר, הפועלים הזרים, החומרים, אני מרסס את ההדס פעם בשבוע כי יש המון מזיקים, משקה בטפטוף."

חשבת לחסל את השתילים הישנים ולחדש את השתילים?

"אין לי כבר כה, אני את בן 60 ובינתיים אני ממשיך עם מה שיש, לא מחליף שתילים בשתילים חד" שים ואם הייתה לי אפשרות הייתי זורק את הכל, כי הסוחרים לא רוצים לשלם מה שמגיע לך ואתה בקושי מרוויח. אתה עובד עם סוחרים חד" דים ממולחים והעניין לא פשוט. אני אדם דתי ונכון, ההדס הוא צמח המ" שמש לקיום מצווה נעלה, זו עבודה קדושה אבל עם קדושה לא הולכים למכולת."

**ההדסים
בבית הקירור
ממתינים
לשיווק**

**הדסים של
אסולין -
נחשבים
לאיכותיים
ביותר**

חדש! סולו Origins

עם חומרי גלם מסעירים מהעולם

העצב שרצה אהבה

לחבק את הרגש

"העצב שרצה אהבה", מאת אלה ויינבראוב, הוא ספר קסום ונפלא שמלמד על חשיבות כל הרגשות בחיינו. על רקע איורים צבעוניים וחמים נפרש הטקסט שמתאר את סיפור העלילה ומכניס את הקוראים הצעירים לתוך עולמה של משפחת רגשות. דמויות הרגשות השונים מומחשות לצד הטקסט בצבעים ייחודיים שמתחברים למהותן. הקוראים לומדים כי בני משפחת רגשות נמצאים בכל מקום. בסוף היום אחרי שביקרו את כולם הם חוזרים לביתם וחולקים זה עם זה את החוויות שלהם, כמו שהילדים עושים בחייהם. באחד הימים אחרי שהרגשות חולקים את חוויותיהם, מתרחשת סיטואציה שילדים רבים מכירים מחייהם בעקבות אירוע או אירועים לא נעימים שחוו: העצב מגיע לבית המשפחה, אך מסרב לחלוק את יומו עם הרגשות האחרים ונכנס לחדרו. כשכני המשפחה ניגשים אליו לברך מה קרה, הוא מספר להם שאינו אוהב להיות עצמו והוא מבקש להיות רגש אחר. בתשובה לשאלותיהם הוא מסביר שהוא מרגיש פחות נאהב מבעבר כשהוא אצל אחרים. הספר כתוב בחרוזים ומתאים לקריאה משותפת עם ילדים בגילאי הגן. הוא יכול לשמש בסיס לשיחה עם הילדים על הרגשות השונים כדי להתמודד עמם באופן שמפנה מקום לכל חוויה שלהם.

(איורים נפלאים: אורית קשת. הוצאת אדמונית, 25 עמודים)

הם לכודים במקום

"לכודים", מאת ס.ל. גריי, הוא מותחן מצמרר ומרתק. משפחות שהממון מצוי בכיסן רוכשות מבעוד מועד יחידת דיוור במבנה הישרדות תת-קרקעית מהודר ומאובזר היטב, "המשכן", הממוקם באזור הכפרי של מדינת מיין. כאשר פורצת מגיפה של וירוס קטלני שמאיימת להתפשט בחוף המזרחי של ארה"ב, יוצאות כמה משפחות אל המשכן כדי להגיע אליו ראשונות. לכל אחת מהן יש מניעים משלה להיכנס לשם, וכל אחת מהן מסתירה סודות.

את פניהם מקבל הבעלים והאחראי על המקום ושערי המקלט שמיקומו אינו ידוע לאיש בחוץ נסגרים. שם מתברר להם שהמקום שאינו מפואר ומוגן כפי שהובטח להם. המעלית המובילה בין הקומות אינה פועלת, אין חיבור לאינטרנט שיכול לקשר אותם לעולם החיצון וכשהשערים ננעלים מאחורי המשפחה האחרונה מתברר שאין דרך לשוב ולפתוח אותם. לאחר מספר ימים במקלט נמצא גרג פולר, בעל המקום מת, והם מבינים שהאיום על הישרדותם לא נמצא רק בחוץ אלא מסתובב ביניהם והם הופכים להיות לכודים. החשרות הולכים וגוברים, מלאי המזון והמים הולך ואוזל ודיירים נוספים מוצאים את מותם כאשר הנותרים מחפשים כל דרך לפרוץ את הבונקר הנעול ולצאת אל העולם שבחוץ.

(מאנגלית: טל קרן, הוצאת דני ספרים, 368 עמודים)

הצעה שתסבך אותה

"ארטמיס", מאת אנדי וייר, מתרחש כולו על הירח ובמרכזו גיבורה אחת שובת לב ובלתי נשכחת. ג'זמין (ג'אז) בשארה מחליטה שהגיע הזמן להתקדם בחיים. העבודה שלה כמבריחת מוצרים בלתי חוקיים בארטמיס, המושבה האנושית הראשונה והיחידה בירח, לא מניבה לה די רווחים. רק אם תצליח לצבור די כסף, היא אולי תוכל סוף-סוף לצאת מדירת החרד הקטנה שלה ולחיות במקום נורמלי עם שירותים ומקלחת שנמצאים בתוך הדירה. בדיוק אז מקבלת ג'זמין הצעה לבצע חבלה במפעל אלומיניום מקומי, בתמורה לסכום דמיוני שיוכל להגשים את כל חלומותיה. היא לא מעלה ברעתה שקי בלת הצעה תסבך אותה במאבק עם כוחות גדולים שיעמידו בסכנת חיים לא רק אותה עצמה, אלא גם את ארטמיס כולה. (מאנגלית: דידי חנוך, הוצאת הכורסא, 357 עמודים)

אינו המתחזה היחיד

"המדריך למתנקש המתחיל", מאת שיין קוק, הוא הראשון בסדרת המתח "ספרי ג'ון לאגו". ג'ון לאגו עובד כמתמחה במשרד עורכי דין גדול. איש חושד בו שהוא למעשה רוצח שכיר שנשלח לחסל את אחד ממנהלי החברה. הוא מועסק על ידי חברה המתמחה בחיסול מטרות בכירות בעזרת רוצחים שכירים המתחזים למתמחים. לאגו הוא גם מחברו של 'המדריך למתנקש המתחיל', מדריך לא רשמי המתחיל כאוסף של עצות למגויסים הטריים של החברה, אך הופך לסיפור על המשימה האחרונה שלו. "אם אתם קוראים את המדריך הזה, סימן שזה עתה התחלתם לעבוד ב'משאבי אנוש בע"מ". ברכותיי. ותנחומיי. לפחות אתם פוצחים בקריירה שאף פעם לא תוכלו לתאר כמשעממת. אתם תבקרו במקומות מעניינים. אתם תפגשו אנשים מיוחדים ומרתקים מכל תחומי העיסוק. ותהרגו אותם. תעשו המון כסף, אבל אחרי המשימה הראשונה לא תהיה לכך משמעות בעיניכם". זה אומנם נראה קל מאוד בסרטים, אבל להיות רוצח זה המקצוע הכי קשה, מלחיץ ובוודד ביקום (מתוך הספר). העלילה מסתבכת כשהוא מגלה שהוא לא המתחזה היחיד במשרד. (מאנגלית: לינדה פניאם-אוהנה, הוצאת כתר, 313 עמודים)

תשבץ היגיון מס' 280

17x17 crossword puzzle grid with numbers 1-21.

מאזן:

- 1. שמעת איפה הנחש של אלוהים נשאר ללון? (6); 4. נעשה חיים עם פגר (4) (ע"פ יגאל פרנקל); 8. (עם 3 מאוזן) להניח את מעבדי הבצק (4); 9. הוא בהכרה בתוך הצרפתית למרות הרצח המפורסם (4,2); 11. הזמר הכניס עיר לטרנס (7) (ע"פ יגאל פרנקל); 12. המשקל הנמוך הוא הסיבה (3); 13. (עם 19 מאוזן) מל יען עבורי (5); 15. פרשן הכדורגל אכן הגיש (3,4); 18. מסכימים שאת המנוח יניף (6); 19. ראו 13 מאוזן; 21. (עם 8 מאוזן) החליטה לשחרר מהכלא את הבוק או את גוש הנזלת? (4); 22. אחת האמהות השיגה מדף בלי הפסקה (3,3).

מאונך:

- 1. יסוד אלוף משנה נגד טילים (5); 2. אבא של אבא של קרביץ בעל אורך רוח (5); 3. ראו 8 מאוזן; 5. קמומיל חיבר קוף וגמל (5); 6. אשר את הכינוי ממנו התפעל (5); 7. ההמלצה לגבי המכשיר המשרדי חוזרת אל שיטת האימון הגופני (7); 10. המתוקה נאכלה ע"י החיה פעם נוספת (7); 13. הוא צריך לצהול שהוא חושמל (5); 14. איילון עושה את הלילה בתפוח אדמה (5) (ע"פ יגאל פרנקל); 16. כאילו מחית נגד הדת (5) (ע"פ יגאל פרנקל); 17. נסו לשער פה מה נגלה (5); 20. לחם רגליים (2).

תשובות לתשבץ הקודם, מספר 279:

- מאוזן: 1. שמאלני; 4. נעקץ; 9. קורקבן; 11. רוזמרין; 12. רוק; 13. פעם; 15. מעורבים; 18. מעודכן; 19. מלרע; 21. נבער; 22. רעשנים.
- מאונך: 1. שיחזר; 2. אתרגז; 5. עיקור; 6. צינוק; 7. אורניום; 10. חרש מתכת; 13. פעמון; 14. מרובע; 16. ברלין; 17. מצפים; 20. רעון.

המועצה לאגון חין בישראל

שנה חדשה מתדפקת בפתח,

שתהא זו שנה של הצלחות,
שנת שגשוג ופריחה,
שנת הגשמת משאלות,
שנה של בריאות ואהבה,
שתהיה לנו פשוט שנת תשע"ח טובה!

מאחלים:

הזמן הירוק

קו להושב

17.10.2018

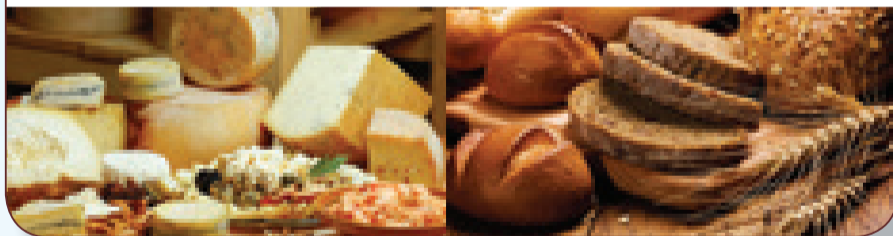
הגן הלאומי מעיין חרוד | יום רביעי, ח' בחשון תשע"ט,
בין השעות 9:00-16:00 | כניסה חופשית

יריד איכרים "העיקר האיכר"

יריד איכרים ססגוני ומיוחד
בשיתוף עם מועצה אזורית גלבוע

ביריד יוצגו דוכנים של יצרני:

- שמן • זיתים • דבש • יינות • גבינות • תבלינים
- לחמים • ירקות ופירות • משקאות טבעיים • ועוד...

להבטחת מקומך בין המציגים:

יורם טביבי מנהל פרויקטים

מייל: yoram.tabibi@tmags.co.il | נייד: 052-2773132

עדנה זיו מנהלת התערוכה

מייל: edna.ziv@tmags.co.il

"יהרביתי את-פרי העין, והננובת השדה: למען, אשר לא תקחו עוד חרפת רעב-בגזים" (יהזקאל, לוי, ל')

הוועידה השנתית להצלת החקלאות הישראלית

10:00 - 10:30 דברי פתיחה

אורי אוריאל, שר החקלאות ופיתוח הכפר
ח"כ איתן ברושי, מפלגת המחנה הציוני
דני עטר, יו"ר הקרן הקיימת לישראל
עובד נור, ראש מועצה אזורית גלבוע
מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל

10:30 - 12:00 כנס מגדלים: נזקי הייבוא בחקלאות

אלי אהרון, ארגון מגדלי הירקות
רני ברנס, יו"ר ענף הפירות
צבי אלון, מנכ"ל מועצת הצמחים
אורי צוק-בר, סמנכ"ל החטיבה למחקר כלכלה ואסטרטגיה, משרד החקלאות
אבשלום (אבו) וילן, מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל
חזי דניאל, מגדל מיישוב אחיטוב
בהנחיית: מאיר יפרח, מזכיר ארגון מגדלי הירקות

10:30 - 12:30 כנס: משבר משק המים

זאביק אחיפז, מנהל אגף התפעול רשות המים
יועד לודר, מנהל אגודת המים חוף הכרמל
ד"ר אסף לוי, סגן מנהל הרשות לתכנון, משרד החקלאות
אבשלום (אבו) וילן, מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל
בהנחיית: ארז וייסמן, מנכ"ל ארגון עובדי המים

14:00 - 15:00 הענקת אותות הוקרה לחקלאים מצטיינים

עובד נור, ראש מועצה אזורית גלבוע
איציק חולבסקי, ראש מועצה אזורית מגידו
אייל בצר, ראש מועצה אזורית עמק יזרעאל

מס' המקומות מוגבל | לרישום לוועידה ניתן לפנות לעדנה זיו: בדוא"ל edna.ziv@tmags.co.il

חקלאות
ישראלית
חכמה

עורכי דין ומידע משפטי בתחום המושבים

מידע משפטי
www.law-info.co.il

גבי מיכאלי ושות'
משרד עורכי דין
www.mmlaw.co.il

בנים ממשיכים וירושות במושבים
ייצוג במכירת משקים
ערעורים על מס שבח ודמי הסכמה
ליווי משפטי ועסקי לפל"ח ולעסקים
במגזר החקלאי
רחוב אנצו סירני 40 גבעתיים, 53241
mmlaw@mmlaw.co.il, 03-5714512 טל.

גד שטילמן, משרד עורכי דין
www.shtilman.co.il

מקרקעין, מושבים, מינהל מקרקעי ישראל, משפט מסחרי
בנים ממשיכים, יירושות במושבים, ייצוג במכירת משקים ושימושים חורגים
ז'בוטינסקי 7 ר"ג, מגדל משה אביב, ק' 48, טל. 03-6132432, office@shtilman.co.il

אביגדור ליבוביץ ושות'
משרד עורכי דין - מושבים
www.lieblaw.co.il

מכירה ורכישה של נחלות, ייצוג אגודות,
תכנון ובניה, פיצול נחלות,
יישום החלטה 1523 (979), משקי עזר,
בנים ממשיכים, צוואות וגישור במשפחה
תחום עיסוק ייחודי:
מיסים והיטלים במושבים וייצוג מול רמ"י
סניף ראשי - בר-כוכבא 23, V Tower, בני ברק
סניף צפון: רחוב ארלוזורוב 25, עפולה
טל. 03-5751531

זהר שדה,
משרד עורכי דין
נוסד 1976

מכירה ורכישת נחלות,
רשות מקרקעי ישראל,
שימושים חורגים, שינוי יעוד
בתים מקצועיים, משקי עזר
בנים ממשיכים, צוואות וירושות
קרית התקשורת, נוה אילן, טל. 02-6241252
office@sadeh-law.co.il

תמיר יחיא,
משרד עורכי דין ונוטריון

אגודות שיתופיות, מושבים,
העברת זכויות במשקים
הסכמי ממון, ירושה, צוואה
שד' התעשיה 8, אשקלון (בית ד.ס.ו.ר),
טל. 08-6758880, נייד. 054-2666664
סניף תל אביב: ברקוביץ 4, טל. 03-6879990

שדה ושות'
משרד עורכי דין ונוטריון
מגזר חקלאי - מושבים

מקרקעין, תכנון ובניה, הפקעות
הוצל"פ, צוואות וירושות, ליטיגציה
התמחות מיוחדת:
- שימושים חורגים ופינויים
- העברת זכויות והורשה בנחלות
אופנהיימר 7, פרק המדע, ת.ד. 361, רחובות
טל. 08-9415022, נייד. 054-5677852

לירן פרידלנד, משרד עו"ד
www.fridland.co.il

דיני משפחה
משפט פלילי
הסכמי ממון, גירושין,
אלימות במשפחה
אבן גבירול 57 תל אביב
טל. 03-6091873 נייד: 050-2247769

צחי בן עיון, חברת עורכי דין ונוטריון

התמחות מיוחדת בתכנון ובניה
עבירות בניה ושימוש חורג * עררי בניה
א.ת. קרית ביאליק, טל. 04-8711227

דוד דהאן, משרד עורכי דין
דוד דהאן, עו"ד

רשות מקרקעי ישראל, שימושים
חורגים, פינויים, אגודות שיתופיות,
מושבים, עסקאות מכר בנחלות,
בן ממשיך, צוואות וירושות, הסכמי
ממון, פירוק שיתוף, נזקי חקלאות
אלוף עוזי נרקיס 9, מעלות
טל. 04-6883831, נייד. 052-7950637

עו"ד !
לפרסום במדור זה
חיגי/י
054-6766061

בשאר-שמואלי ושות'
משרד עורכי דין

העברת זכויות במשקים, בית שלישי
שימושים חורגים, צוואות וירושות
הבילויים 8, גדרה, טל. 08-6437633
כינרת 5, בני ברק, טל. 03-7733715

דר' רן מובשוביץ
משרד עורכי דין

מומחיות בסכסוכי ירושה
במושבים
ייצוג בבתי משפט בכל הערכאות
◆ חבר ועדת הירושה בלשכת עורכי הדין
◆ מחבר הספר: "סכסוכי ירושה"
אמסטרדם 22 תל - אביב,
טל. 03-7321519, www.the-lawyer.co.il

עו"ד !!! לפרסום במדור זה חיגי/י 054-6766061

הלווח הירוק

073-2369058

הלווח המופץ בכל המושבים

הרפת והחלב קן לתושב הזמן הירוק יבול שיא

היכרות

משרד הכרויות רעות לאיכותיים/ת

במשרדי ניתן להכיר בני זוג ששואפים להיות מאושרים רווקים/ת גרושים/ת אלמנים/ת אתם אלה שהשליטה המלאה על חייכם להגשים שינוי משמעותי בחייכם, זמנו לחייכם אושר, אל תשארו לבד. רכזו את החשיבה שלכם בחשיבה חיובית ליצור שינוי משמעותי בחייכם. להיות מאושרים,

להכיר בן/ת זוג לחיים לקצר את התהליך בעזרת ניצור שינוי משמעותי בחייכם ונגיע למטרה. מומחית להכרויות: הורים מודאגים שילדיהם לא מצאו עדיין זוגיות כלבבם. המאגר מהצפון עד לדרום כולם נבדקים על ידי תעודת זהות לפרטים: מנהלת המשרד רעות הכרויות 052-4403890 כתובתי באינטרנט: www.rdating.co.il

25 נאה מאוד גבוה סטודנט באוניברסיטת ירושלים בן יחיד ממשפחה מבוססת וטובה רגיש

כנה נאה מאוד ייצוגי ואיכותי מעוניין להכיר חברה לחיים נאה עדינה לבבית ממשפחה טובה לקשר רציני למתאימות לפנות לרעות הכרויות 04-8103456

בן 42 רווק נאה אקדמאי מסורתי עובד עירייה מאזור הצפון עם כוונות רציניות לנשואים מעוניין להכיר רווקה מסורתית נאה עדינה איכותית להקמת משפחה פרטים לאילן 050-2041153

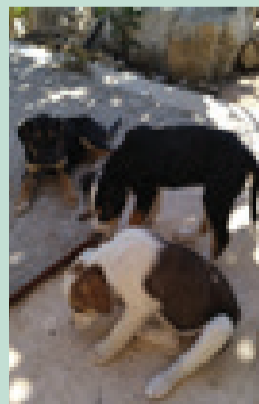
למכירה

מומחה למכירת נחלות ונכסים במושבים יעקב גרוסמן
{ חבר ועדת בניין ערים לשעבר } דרושים משקים למכירה ייעוץ ראשוני והערכה חינם, www.grossman-nadlan.co.il 054-2109410

1. קובוטה קבינה 4x4 למטע 85 כ"ס מ' 2009
2. פיאט 82-86 מודל 92 למטע.
3. פיאט 880 מודל 83
4. פרגסון mf-50 מודל 97

רוצה לפרסם?

שטח זה יכול להיות שלך! לפרטים 054-4557780

למסירה, גורות רועה אסיאתי מעורב
בנות כחודש וחצי- מצויינות למרעה, שמירה ולמשפחה, וגור פוינטר מעורב בוגר, עבר אילוף בסיסי מחוסן עם שבב.

שרון - 050-2211586

5. מניטו 3 טון 2006 4x4
6. מכולה ומחסן 2.5x6
7. עגלת הייבר, 4 טון + נגרת
8. מלגזת שדה פרגסון מודל 75
9. רתכת קרדל לטרקטור
10. מזלג אחורי, 3 נק' עד 1.5 טון
11. דוג' 4x4 2008 s. m קבינה זרועות קידמיים
12. פיאט 45-66 מודל 99
13. פורגיון 35 + 135
14. מכולה משרדית + מחסן, 2.40x12 אלומיניום
15. מיכל קוואסאקי 612 כח 12 סוס 2005 + 2013
16. פורגיון 265 מודל 85
17. עגלת הייבר 7 טון + רישוי מודל 88
18. מרסס מפוח 1,000, 1,500 ליטר, דגניה + 500 ליטר 3 נק'
19. שופל קטרפילר 14PL לרפת, מודל 90
20. רכב חשמלי גרירה ומסע
21. מיכלי סולר שונים
22. גרובר 6.5 רגליים קוליטוטור
23. פיאט 86 - 82, מ' 1995, סגור+פתוח
24. מניטו מודל 2 82 טון + רישוי
25. ג'ון דיר 10'40, מודל 81' למטע '83
26. סאם פורטטו 80 כח 10 סוס 4x4 קבינה 2010
27. פיאט 500 מ' 73 4,200 שעות קנייה * מכירה * תיווך * החלפה 053 - 5262526

מבנים ניידים
זכאי לצימר בע"מ
בתי עץ לכל מטרה - צימרים, דיור, משרדים ועוד.
גגות רעפים - בניה / חידוש, פרגולות, דקים, תוספות בניה מעץ, ריהוט גן וכו'.
נסיון של 18 שנה בהתיישבות העובדת, איכות ואמינות ללא פשרות.
מושב כפר ברוך
052-4658888,
www.zakai-le.com

מעוניין לשכור מחסן או מבנה בחצר הבית 30-50 מטר במושב בית יצחק או מושבים קרובים
052-2633750

למכירה בהזדמנות שתי יחידות דיור יבילות 35-60 מ"ר,
עם פרגולה מקורה, היחידות מאובזרות ומושלמות במצב חדש:
054-4534575

קראוונים

מכירת חיסול! אתר קרוואנים במחירים מפתיעים ומיוחדים.
052-2796686
*צימרים זריחה בגלבע
052-2358554

למכירה חלונות ותריסים יד שנייה וחדש, מבחר ענק שמתחדש מידי יום
03-6884128, 050-5274348

טיולים לחו"ל

טיול למונגוליה - ארץ הנוודים.
13 ימים, יציאה: 12/9/18
טורק רגלי בנפאל - אורסט ביס קמפ (EBC)
17 ימים, יציאה: 3/10/18
לפרטים: איתי שביט - 050-5755200
או "עולם אחר" - 1-700-708-999
www.another-world.co.il

נאפל טיול מקיף + טרק - פון היל.
יציאה - 02.10.2018
טורק אורסט ביס - קמפ.
יציאה - 18/10/2018
www.elnepal.co.il
גור - 052-4359990

טיול לשמורות הטבע בקוסטה-ריקה
נותרו מקומות אחרונים
חוויות מדהימות למשתתפים
היציאה ב- 4.2.19
לפרטים נוספים, תמר: 050-7541456

ניצן מקובר שמאי מקרקעין, כלכלן

• מומחה במגזר החקלאי למעלה מ-15 שנה
• מעניק שירות מקיף מקצועי אדיב ומהיר

054-3191117
www.makovern.com

לחווה חקלאית לנוער בסיכון בצפון

אנו מבקשים תרומות חברי מושבים חקלאים שברשותם כלי עבודה חקלאיים. כלים לעיבוד אדמת החווה, כל דבר חקלאי שיכול לתרום לעבודתנו בחווה, יעזור לנו מאוד. כמו כן נשמח לחדר קירור שישמש אותנו לשמירת החלב והירקות עד להוצאתם מהחווה. חממות עגולות לבניית דיר עיזים.

התורם יכול לקבל טופס 46 מול חשבונית למס הכנסה, מהעמותה.

תודה רבה שרה צפריר מתנדבת 052-3715687

חקלאות ישראלית חכמה

תערוכת החקלאות AGROISRAEL יבול שיא

יוצאת לדרך

17.10.2018

הגן הלאומי מעיין חרוד

יורם טביבי מנהל פרויקטים
מייל: yoram.tabibi@tmags.co.il | נייד: 052-2773132

עדנה זיו מנהלת התערוכה
מייל: edna.ziv@tmags.co.il

can-am TRAXTER

השותף האולטימטיבי שלך לכל משימה

₪ 65,765

ב-24 תשלומים שווים (*)

כולל אבזור מקורי

גג, חלון זכוכית עם מגב ומתז מים

יוצא לעבודה? אתה מוזמן להכיר את TRAXTER - השותף האולטימטיבי שלך לכל משימה. הוא מצטיין בעבודה עם מבנה קשוח, יכולות מצוינות בעומס ועם אמינות מוכחת. וכדי להקל עליך במהלך יום העבודה הוא מעניק לך ולנוסע מרחב ייחודי, נוחות ובטיחות כמו שלא הכרת. TRAXTER טרקטור משא חדשני של CAN AM.

TRAXTER PRO HD8

TRAXTER HD8

שנתיים אחריות ללא הגבלת שעות עבודה

טיפול כל 200 שעות

מנוע ROTAX עתיר מומנט מסוג V-TWIN עם מוניטין מוכח

עופר אבניר
www.ofraavivir.co.il

can-am

* 8588

מסלולי אשתי
ייחודיים
עד 60 תשלומים

TRADE IN
הזמן נסיעת מבחן

אולם תצוגה ראשי, רח' הסדנה 6 תל אביב, ואצל המפיצים המורשיים.
*המחיר לדגם HD8 לפני מע"מ ואגרת רישוי בסך 464 ₪ | *למשלמים בכרטיס אשראי.
אזור דרום: ליאור - 052-3276900 | אזור מרכז: לירן - 052-7231414 | אזור צפון: סמדר - 052-7243055